

08/231-240/110
31.05.2024

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

III СЕСІЯ IX СКЛИКАННЯ

РІШЕННЯ

№ _____

ПРОЕКТ

Про затвердження Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025-2027 роки»

Відповідно до пункту 22 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про культуру», враховуючи рішення Київської міської ради від 29 жовтня 2009 року № 520/2589 «Про Порядок розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві», від 15 грудня 2011 року № 824/7060 «Про затвердження стратегії розвитку міста Києва до 2025 року», розпорядження Київського міського голови від 26 лютого 2024 року № 160 «Про підготовку проекту Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025-2027 роки», Київська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Комплексну міську цільову програму «Столична культура: 2025 - 2027 роки» (далі - Програма), що додається.
2. Визначити Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) відповідальним виконавцем Програми.
3. Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації):
 - 3.1. Забезпечити виконання Програми в межах обсягу видатків, передбачених у бюджеті міста Києва на відповідні роки.
 - 3.2. Подавати Київській міській раді, Департаменту фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту економіки та інвестицій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) звіти про виконання завдань і заходів Програми:
квартальні звіти до 01 травня, 01 серпня та 01 листопада звітного року;

річні звіти до 01 березня року, наступного за звітним;
заключний звіт та уточнені річні звіти (у разі потреби) до 01 квітня року,
наступного за звітним.

3.3. Забезпечити розміщення на Єдиному вебпорталі територіальної громади міста Києва річного (квартального) та заключного звітів про результати виконання Програми.

4. Оприлюднити це рішення у порядку, встановленому законодавством України.

5. Це рішення набирає чинності з дня його офіційного оприлюднення.

6. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію Київської міської ради з питань культури, туризму та суспільних комунікацій та на постійну комісію Київської міської ради з питань бюджету, соціально-економічного розвитку та інвестиційної діяльності.

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

ПОДАННЯ:

Директор Департаменту культури

Сергій АНЖИЯК

Завідувач сектору
правового забезпечення

Алла БАБЕНКО

Уповноважена особа з питань
запобігання та виявлення корупції

Тетяна ДУКА

ПОГОДЖЕНО:

Заступник голови Київської
міської державної адміністрації

Ганна СТАРОСТЕНКО

Постійна комісія Київської міської ради
з питань культури,
туризму та суспільних комунікацій

Голова

Вікторія МУХА

Секретар

Володимир АНДРУСИШИН

Постійна комісія Київської міської ради
з питань бюджету, соціально-економічного
розвитку та інвестиційної діяльності

Голова

Андрій ВІТРЕНКО

Секретар

Владислав АНДРОНОВ

Постійна комісія Київської міської ради
з питань місцевого самоврядування
та зовнішніх зв'язків

Голова

Юлія ЯРМОЛЕНКО

Секретар

Дінара Таточкаєва

Начальник управління
правового забезпечення діяльності
Київської міської ради

Валентина ПОЛОЖИШНИК

з резолюції засідання
№ 25.06.2024 № 08/230-818

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення Київської міської ради
від

**КОМПЛЕКСНА МІСЬКА ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА
«СТОЛИЧНА КУЛЬТУРА: 2025–2027 РОКИ»**

**1. ПАСПОРТ
КОМПЛЕКСНОЇ МІСЬКОЇ ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ
«СТОЛИЧНА КУЛЬТУРА: 2025–2027 РОКИ»**

1	Мета програми	Створення умов для надання якісних і доступних культурних послуг, посилення ролі культури в консолідації українського суспільства та формуванні громадянської ідентичності, відновлення культурно-мистецького потенціалу, відродження духовних традицій, забезпечення провідного місця культури в повоєнному відновленні та суспільно-економічному розвитку столиці
2	Оперативні цілі, визначені Стратегією розвитку міста Києва (іншими стратегічними документами), на досягнення яких спрямована програма	Сектор 3.2. Культура Оперативна ціль 1. Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою Оперативна ціль 2. Актуалізація та просування культурної пропозиції
3	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення проекту програми	Розпорядження Київського міського голови від 26 лютого 2024 року № 160 «Про підготовку проекту Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025–2027 роки»
4	Розробник програми	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Комунальна науково-дослідна установа «Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста»
5	Відповідальний виконавець програми	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)
6	Співвиконавці програми	Департамент суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (Департамент суспільних комунікацій), Управління міжнародних зв'язків апарату виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районні в місті Києві державні адміністрації, Київська муніципальна академія музики імені Р. М. Глієра (КМАМ ім. Р. М. Глієра), музеї комунальної власності

		територіальної громади міста Києва, публічні бібліотеки комунальної власності територіальної громади міста Києва, театральньо-видовищні заклади культури комунальної власності територіальної громади міста Києва, театральньо-видовищний заклад культури «Київський національний академічний театр оперети» (ТВЗК «Київський національний академічний театр оперети»), національні спілки та їх київські осередки, парки культури та відпочинку комунальної власності територіальної громади міста Києва, Центральний парк культури та відпочинку м. Києва, Комунальне підприємство виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Київський культурний кластер» (КП «Київкульткластер»), Київський зоологічний парк загальнодержавного значення (Київський зоопарк), Київський міський центр народної творчості та культурологічних досліджень (КМЦНТКД), Комунальне підприємство з питань будівництва житлових будинків «Житлоінвестбуд-УКБ» (КП «Житлоінвестбуд-УКБ»), Комунальне підприємство Оболонського району м. Києва «Дитячий кінотеатр «Кадр» (КП «ДК «КАДР»), Комунальний заклад «Центр художньої та технічної творчості «Печерськ» (ЦХТТ «Печерськ»)			
7	Строки реалізації програми	2025–2027 роки			
8	Обсяги фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми всього	Всього (тис. грн)	у тому числі за роками		
			2025 рік	2026 рік	2027 рік
		4812055,2	1320168,0	1737996,8	1753890,4
	у т. ч. за джерелами:				
	державний бюджет				
	бюджет міста Києва	4002692,7	1057952,5	1472399,4	1472340,8
	інші джерела	809362,5	262215,5	265597,4	281549,6

2. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМ, НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКИХ СПРЯМОВАНА ПРОГРАМА

Культурний розвиток суспільства відіграє одну з ключових ролей у забезпеченні життєдіяльності громадян, впливає на всі сфери суспільного життя, забезпечує конкурентоспроможність та привабливість територій. Питання культурного розвитку набувають особливого значення в умовах війни. Знання історії, культури, традицій виховує патріотизм, є запорукою стійкості народу і майбутньої перемоги України.

Повномасштабна збройна агресія Російської Федерації проти України сповільнила традиційну діяльність столичних закладів культури, однак, водночас, спровокувала підвищення попиту на споживання оновленого культурного продукту, який відповідав би сучасним реаліям. Це підтверджує важливе значення культури під час війни. Інституції культури стають не лише культурними центрами, а й невід'ємною частиною загальносуспільної реакції на виклики війни, сприяючи зміцненню ідентичності, усвідомленому переживанню подій, згуртованості тощо.

Київ продовжує розвиток культурної сфери та її трансформацію в умовах війни, створюючи мистецький, інформаційний, аналітичний контент, спрямований на задоволення запиту суспільства щодо переосмислення ролі культури, оновлення репертуарної політики, розробки і створення україномовного національного культурного продукту, орієнтування репертуару на соціально-психологічну підтримку країни, просування української ідеї за кордоном.

Столиці вдалося зберегти мережу закладів культури, забезпечити підтримку діяльності закладів професійного і аматорського мистецтва, дотримання рівних прав і свобод національних меншин, розвивати міжконфесійний та міжнаціональний діалог.

Зважаючи на зміни в суспільному житті, з якими зіштовхнулись громадяни України протягом останніх років – карантинні обмеження і повномасштабна збройна агресія Російської Федерації проти України, – та урахуваючи складність забезпечення традиційної діяльності і необхідність дотримання безпекових вимог, заклади культури впроваджували нові форми спілкування, створювали цифровий контент, публікували відеозаписи вистав, концертів, інтерв'ю на сайтах, сторінках у соцмережах та youtube-каналах. Заклади культури включились у різноманітні процеси допомоги населенню, яке постраждало від війни, створювали проекти, спрямовані на благодійну допомогу, психологічну підтримку, допомогу в адаптації до нових умов існування.

Комплексна міська цільова програма «Столична культура: 2025–2027 роки» (далі – Програма) розроблена з урахуванням результатів виконання заходів Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2022–2024 роки», затвердженої рішенням Київської міської ради від 16 грудня 2021 року № 4031/4072, та відповідно до основних законодавчих актів, положень державних документів стратегічного характеру та нормативно-правових актів, що стосуються стратегічного планування місцевого розвитку, а саме:

– законів України «Про культуру», «Про музеї та музейну справу», «Про бібліотеки і бібліотечну справу», «Про театри і театральну справу», «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», «Про національні меншини (спільноти) України», «Про корінні народи України», «Про свободу совісті та релігійні організації», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд України», «Про тваринний світ», «Про захист тварин від жорстокого поводження»;

– Концепції ствердження української мови в усіх сферах суспільного життя міста Києва на 2023–2025 роки, схваленої рішенням Київської міської ради від 20 квітня 2023 року № 6308/6349, розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 березня 2024 року № 243-р «Про затвердження Державної цільової національно-культурної програми

забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року».

Реалізація завдань та заходів Програми спрямована на досягнення оперативних цілей «Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою» і «Актуалізація та просування культурної пропозиції» сектору 3.2 «Культура» Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року, затвердженої рішенням Київської міської ради від 15 грудня 2011 року № 824/7060 (у редакції рішення Київської міської ради від 06 липня 2017 року № 724/2886).

Музеї

Музеї міста Києва – багатофункціональні науково-дослідні та культурно-освітні заклади, створені для збереження, використання та популяризації культурно-історичних та природничо-наукових цінностей, накопичення й поширення знань через вивчення і демонстрацію унікальних пам'яток матеріальної культури, залучення громадян до надбань національної та світової культурної спадщини.

Із початком широкомасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України музеї Києва вимушені були зняти постійні експозиції і навчитися працювати в умовах ракетних обстрілів та відключення світла. Багато працівників стали до лав ЗСУ.

Таблиця 1. Основні показники діяльності музеїв комунальної власності територіальної громади міста Києва

Показник	2021	2022	2023
Кількість музеїв, од.	22	22	22
Кількість експонатів, тис. од.,	949,7	955,5	963,4
зокрема кількість експонатів, що експонувалися, тис. од.	56,7	50,3	32,7
Кількість відвідувачів/ок, тис. осіб	468,6	215,1	381,9
Кількість екскурсій у музеях, од./1 тис. населення	3,6	1,6	3,5
Кількість оцифрованих музейних предметів, тис. од.	30,0	23,3	36,0
Кількість проведених виставок, од.	300	272	399

Особлива увага приділялася питанню збереження експонатів державної частини Музейного фонду України, яка зберігається в музеях комунальної власності міста Києва. Постійно вивчалася та контролювалося питання щодо поступового переміщення особливо цінних предметів Музейного фонду України та проводилися певні захисні дії стосовно музейних приміщень. Ужито заходи щодо посилення в музеях протипожежного захисту.

Департаментом культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Департамент культури) спільно з Міжнародним альянсом із захисту культурної спадщини в зонах конфлікту (ALIPH) та Посольством Французької республіки в Україні/Французький інститут в Україні реалізовано проект із захисту культурних цінностей комунальних музеїв міста Києва на загальну суму 215 тис. Євро.

У 2021–2023 роках здійснювалась робота з оцифровки фондів комунальних музеїв. Оцифровано близько 89,3 тис. музейних предметів, проведено 1057 виставок. У фондах зберігається більше 900 тисяч пам'яток, проте, через брак площ експонується лише 3–5% фондів.

Музеї міста Києва активізували міжнародну діяльність, реалізовано 9 виставкових проєктів.

Впродовж 2021–2023 років:

– завершені протиаварійні роботи Башти № 4 Національного історико-архітектурного музею «Київська фортеця» та будівництво Меморіального комплексу Героїв-киян, що загинули за цілісність та незалежність України;

– виконувались роботи з реставрації будівлі Музею видатних діячів української культури з пристосуванням під експозицію музею «Іван Франко і Київ»;

– проводились ремонтно-реставраційні роботи з відновлення пошкоджених музеїв внаслідок масованих ракетних ударів Російської Федерації у 2022 році в Національному музеї «Київська картинна галерея», Музеї видатних діячів української культури, а також Національному музеї мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків.

Музеї в перспективі мають стати відкритим універсальним простором, який об'єднає минуле, сучасне й майбутнє через виконання основних функцій за такими напрямками діяльності, як науково-дослідна, культурно-освітня діяльність, комплектування музейних зібрань, експозиційна, фондова, видавнича, реставраційна, виставкова і пам'ятко-охоронна робота. Виконання цих функцій сприятиме покращенню умов зберігання музейних зібрань, модернізації матеріально-технічної бази музеїв. Проте для досягнення цієї мети необхідно вирішити ряд проблем:

- недостатність експозиційних площ і площ під фондосховища музеїв;
- відсутність надійної системи обліку і зберігання музейних фондів;
- недостатній рівень кадрового та інформаційного забезпечення, фемінізація персоналу музеїв.

Бібліотеки

Важливим завданням бібліотек є сприяння цифровій грамотності населення, підвищення цифрової доступності, орієнтація на ефективне використання інформаційних ресурсів і комунікаційних технологій, впровадження проєктів з розвитку читання, психосоціально значимих проєктів на підтримку незахищених верств населення, внутрішньо переміщених осіб, Захисників та Захисниць України, забезпечення інклюзії та безбар'єрності, утвердження української мови в усіх сферах суспільства.

Таблиця 2. Основні показники діяльності публічних бібліотек комунальної власності територіальної громади міста Києва

Показник	2021	2022	2023
Кількість публічних бібліотек, од.	139	139	139
<i>Центральні міські бібліотеки:</i>	3	3	3
Книжковий фонд бібліотек, тис. прим.	415,7	396,7	381,2
Кількість читачів/ок по ЄРК, тис. осіб	52,3	48,2	48,5
Читаність книжкового фонду, прим. на 1 чит.	21,2	20,5	18,7
Обертаність книжкового фонду	2,7	2,5	3,5
Комплектування фондів, тис. од., зокрема українською мовою	14,9	5,7	6,0
<i>Бібліотеки районного підпорядкування:</i>	136	136	136
Книжковий фонд бібліотек, тис. прим.	3417,4	3263,6	3030,4
Кількість читачів/ок по ЄРК, тис. осіб	422,8	348,5	422,1
Читаність книжкового фонду, прим. на 1 чит.	23,1	18,6	22,8
Обертаність книжкового фонду	2,9	2,0	3,3
Комплектування фондів, тис. од., зокрема українською мовою	74,5	46,4	40,3
	58,8	36,8	31,9

Пандемія COVID-19 і агресія Російської Федерації протестували бібліотеки на

здатність реагувати на поточні ситуації, корегувати свої послуги відповідно до потреб користувачів і очікувань суспільства. Значна частина бібліотек, назви яких пов'язані з Російською Федерацією та радянською ідеологією, перейменовані, решта провели усі необхідні організаційно-правові заходи.

З метою підвищення престижу української мови, посилення її об'єднавчої ролі в суспільстві, утвердження мовної ідентичності громадян нашої держави розроблена та схвалена рішенням Київської міської ради від 20 квітня 2023 року № 6308/6349 Концепція ствердження української мови в усіх сферах суспільного життя міста Києва на 2023–2025 роки. Враховуючи стрімке зростання попиту громадян на отримання допомоги для опанування та підвищення рівня володіння державною мовою, на базі публічних бібліотек міста працює понад 50 розмовних клубів та курсів.

У рамках міського проекту «Сучасний бібліотечний простір» тривала робота щодо перетворення публічних бібліотек столиці на сучасні культурно-інтелектуальні центри громади на основі технологічної і просторової модернізації та впровадження нових послуг.

З введенням воєнного стану бібліотеки активізували свою діяльність online: поширювали важливу соціальну інформацію, рекомендації, пам'ятки для громадян в умовах війни; надавали консультації, віртуальні довідки, підбирали та рекомендували корисні та пізнавальні online-ресурси; проводили поетичні читання в прямому включенні, відеозаписи читання вголос для дітей; організували лекції, роботу гуртків та клубів на сайтах бібліотек та сторінках соціальних мереж, проводили цілеспрямовану роботу з популяризації книги та читання, підвищення якості надання бібліотечно-бібліографічних послуг користувачам бібліотек, проводили благодійні заходи на підтримку ЗСУ.

Для підтримки та допомоги різним групам людей у подоланні депресії та відчаю реалізовувався проєкт «Бібліотерапія: твоя книга щастя», за який Публічна бібліотека імені Лесі Українки для дорослих міста Києва отримала почесне звання «Бібліотека року 2023». В рамках проєкту відбулося 47 психологічних лекцій та тренінгів.

З метою оновлення фондів публічних бібліотек міста на закупівлю книг з бюджету міста Києва у 2023 році було виділено 1346,9 тис. грн. Крім того, для поповнення фондів та обладнання бібліотеки працювали над пошуком джерел фінансування, зокрема шляхом залучення благодійних внесків, добровільних пожертв, дарунків та, частково, передплати періодичних видань. За 2021–2023 роки фонди публічних бібліотек міста поповнилися 187,8 тис. примірниками нових видань.

Бібліотеки столиці приймають виклики, спричинені війною, та шукають рішення для подолання існуючих проблем та загроз, які сповільнюють процеси модернізації бібліотек:

- невідповідність формування бібліотечних фондів та організації доступу до них сучасним потребам різних груп споживачів, зокрема відсутність – повноцінного комплектування новими періодичними та неперіодичними виданнями, електронними ресурсами, книгами, надрукованими шрифтом Брайля;

- недостатні темпи впровадження інформаційних технологій у бібліотеках, що ускладнює або унеможливує виконання виробничих процесів та обслуговування різних груп користувачів на сучасному рівні;

- незадовільний стан матеріально-технічної бази бібліотек: приміщення, обладнання та техніка не відповідають сучасним вимогам обслуговування різних груп користувачів і збереження бібліотечних фондів, зокрема цінних та рідкісних видань;

- непристосованість інфраструктури бібліотек для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення.

Театральні та концертні заклади культури

Театрально-видовищні заклади культури відіграють важливе місце у забезпеченні культурно-мистецьких потреб населення столиці.

Таблиця 3. Основні показники діяльності театральних та концертних закладів культури комунальної власності територіальної громади міста Києва

Показник	2021	2022	2023
Кількість театрів, од.	21	21	21
в них місць	5252	5252	5252
Кількість глядачів/ок, тис. осіб (платних відвідувань)	346,2	256,2	526,3
Кількість прем'єр, од.	85	57	94
Кількість концертних організацій, од.	8	8	8
Кількість концертів, од.	286	260	403
Кількість парків, од.	6	6	6

У 2022 році повномасштабна збройна агресія Російської Федерації проти України на півроку призупинила діяльність театрів, що суттєво вплинуло на репертуар та загалом на організацію виробничих процесів. Причинами призупинення діяльності театрів стали: скорочення значної частини артистичного складу через виїзд за межі України, участь артистів у захисті держави. Була втрачена можливість укомплектувати творчі цехи та показувати вистави і, таким чином, підтримувати художній рівень театрів. У театрах відбулося 2573 вистави, які подивилося майже на 90 тис. глядачів менше, ніж у 2021 році. Значно скоротилася кількість прем'єр – через унеможливлення традиційної систематичної роботи театри змогли випустити в два рази менше нових вистав, ніж в докарантинний період. Однак в другій половині 2022 року театри почали активно повертатися до творчої діяльності – проводили конкурси на заміщення вакантних посад, артисти балету відновлювали фізичну форму, частково поновлено репертуар. Новий театральний сезон 2023 року розпочався потужним розвитком, показано 4278 платних та 77 благодійних вистав, представлено 94 прем'єри.

Ураховуючи зростаючий запит суспільства на українізацію, театральні заклади долучились до процесів дерусифікації, з репертуару було виключено балети й опери на музику і лібрето діячів російської культури. На театральних афішах з'явилося більше спектаклів за мотивами українських видатних митців та сучасних авторів.

Театри оновлювали зміст та створювали нові мистецькі продукти. Впроваджуючи нові форми роботи, театри розширювали взаємодію з аудиторією, залучали більше нових глядачів:

- заклади працювали з дотриманням режиму воєнного стану: зменшено кількість глядачів у глядацькій залі (з дотриманням рекомендацій місткості укриттів), розроблено алгоритми роботи з глядачем та працівниками сценічних майданчиків у разі відміни заходів або переносів подій через повітряні тривоги;

- проводили покази вистав в укриттях, представляли свої мистецькі проекти на Центральному залізничному вокзалі, станціях метрополітену та в дитячих лікарнях;

- театральні колективи публікували відеозаписи вистав, концертів, інтерв'ю, інформаційні пости на сайтах, сторінках у соцмережах та youtube-каналах тощо.

Концертними колективами, які фінансуються з бюджету міста Києва, у 2023 році проведено 403 концерти, у 2022 році – 260 концертів.

Зважаючи на вимоги часу, концертні колективи запропонували глядачу оригінальні програми, урізноманітнюючи формат роботи. Одним із пріоритетів стали синтетичність і універсалізм, коли сучасним трендом є поєднання статичного вокального чи інструментального жанру з різними формами візуалізації, навіть його театралізації, а також використання сценічного світла та відео.

У репертуарах концертних колективів збільшилася частка патріотичних та народних пісень, з'явилися пісні сучасних авторів на тему війни.

З метою консолідації суспільства, сприяння піднесенню патріотичного та бойового духу у 2023 році були проведені заходи з нагоди Дня столиці та Дня Києва без масштабних і гучних святкувань, у лаконічному форматі та із дотриманням заходів безпеки. Переважна більшість міських тематичних подій для широкого загалу відбувалась у форматі «open-air» у міських парках культури та відпочинку, скверах, зелених зонах та на інших міських локаціях. У міських парках та зелених зонах столиці за сприяння Департаменту культури у 2023 році відбулося близько 40 святкових програм і активностей (у 2022 році – 7 заходів), з яких 20 – виступи і концертні програми муніципальних театральних та концертних закладів і творчих колективів національних громад міста Києва.

До Дня Києва вже традиційно відбулося урочисте вручення мистецької премії «Київ», а з нагоди Міжнародного дня театру – театральна премія «Київська пектораль». З огляду на те, що премія проходила в умовах воєнного часу, театальною спільнотою було запропоновано нагородити претендентів лише у трьох спеціальних преміях з 17 традиційних:

- «Подія року» – за здійснення театрами своєї творчої діяльності в місті Києві весною –літом 2022 року;

- «За вагомий внесок у розвиток театального мистецтва» – співробітникам київських театрів, які несуть службу в ЗСУ;

- «Спеціальна премія» – драматургам за актуальні патріотичні твори, написані у 2022 році.

Театально-видовищні заклади здійснювали покази вистав у регіонах України, а також активізували закордонну діяльність, долучаючись до проєктів, що розповідають про нашу країну на міжнародних сценах. У 2022 році було проведено 22, у 2023 році – 16 гастрольних поїздок, зокрема до Латвії, Польщі, Австрії, Німеччини, Великої Британії та інших країн Європи.

Театральні та концертні колективи долучились до співпраці з багатьма громадськими організаціями та фондами, робота яких спрямована на допомогу дітям з особливими потребами, багатодітним родинам, малозахищеним верствам населення, військовослужбовцям та їх сім'ям, внутрішньо переміщеним особам, членам родин, які пережили російську окупацію. Підтримуючи волонтерський рух, театри влаштовували в своїх приміщеннях аукціони, благодійні вистави, надавали місця для військовослужбовців та членів їх родин з метою допомогти в соціальній адаптації, вивозили вистави для показу у військових частинах, а також активно долучались до заходів, спрямованих на підтримку колег з окупованих областей.

Зважаючи на актуальні виклики і загрози безпеці, з метою створення безпечних умов перебування в закладах культури влаштовано укриття в Київському камерному театрі «Дивний замок», Київському академічному театрі драми і комедії на лівому березі Дніпра, КМAM ім. Р.М. Глієра, Київській дитячій Академії мистецтв ім. М.І. Чембержі. Придбано генератори та додаткове обладнання, що дало можливість проводити вистави та освітню діяльність під час відсутності електропостачання. Роботи зі створення безпечного простору і надалі залишаються актуальними для закладів культури міста.

У столиці розпочато роботи з набуття у 2024 році Києвом статусу креативного міста ЮНЕСКО. Представники державного та приватного секторів, громадянського суспільства, культурних і креативних індустрій визначили, що саме музичне мистецтво є найбільш яскравою сферою-представником української столиці. Отримання почесного титулу креативного міста ЮНЕСКО сприятиме розвитку творчої галузі й активній співпраці на місцевому та міжнародному рівнях, що особливо важливо в умовах повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України.

Незважаючи на ресурсні та безпекові обмеження, театально-видовищні заклади культури докладають значних зусиль для забезпечення на високому рівні культурної послуги, аби глядачі отримали максимум естетичного задоволення та психологічного

розвантаження. Проте, у цій сфері залишаються невирішеними наступні проблемні питання:

– втрата кадрового потенціалу культурної сфери під час війни – відтік кадрів спричинив скорочення високопрофесійного кадрового ресурсу, театральні-видовищні заклади потребують фахівців специфічних функціоналів (звукорежисерів, художників зі світла, бутафорів, гримерів);

– необлаштованість засобами безперешкодного доступу закладів культури, відсутність засобів супроводу осіб із вадами слуху та зору, обмеженістю руху та ін.;

– недостатність ресурсного забезпечення, яке спричиняє обмеженість планування заходів із створення нових мистецьких проєктів, аудіо- та відеопродукції колективів, забезпечення технічного оснащення закладів сучасним світловим та звуковим обладнанням, проведення робіт з капітального ремонту приміщень закладів культури.

Аматорське мистецтво

Аматорське мистецтво підтримує відродження, збереження й розвиток національних культурних традицій, задоволення потреб громадян у самодіяльній творчості, організації їх змістовного відпочинку та дозвілля. Початок війни підвищив інтерес до національної історії, українських традицій та фольклору.

На кінець 2023 року в місті Києві діяли 102 аматорські колективи зі званням «народний» та 36 аматорських колективів зі званням «зразковий», в яких свою діяльність проводили 315 майстрів народної творчості, 57 членів Національної спілки майстрів народного мистецтва України, 39 членів Національної спілки художників України.

Таблиця 4. Основні показники діяльності аматорських формувань

Показник	2021*	2022	2023
Кількість аматорських формувань, од.	140	133	138
Кількість учасників/ниць формувань, тис. осіб	4,1	3,8	4,1

* дані за 2020 рік

Відповідно до Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини, Київський міський центр народної творчості та культурологічних досліджень опікується питаннями підтримки діяльності аматорських колективів, творчих спілок та наукових і культурних об'єднань, які ставлять своєю метою сприяння популяризації української історії та культури, відродження нематеріальної культурної спадщини.

Пріоритетними напрямками у роботі КМЦНТКД є реалізація культурно-мистецьких та культурно-освітніх заходів, спрямованих на підтримку і розвиток народної художньої творчості, аматорської творчої спільноти. Протягом 2023 року проведено 262 культурно-мистецьких заходи, в яких було задіяно 395 колективів. Заходи відвідало 67140 глядачів. Проведено 22 інформаційно-практичні консультації з питань Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини та 15 заходів «Смачне дослідження нематеріальної культурної спадщини України та UNESCO «Борщ»».

У тестовому режимі розпочав свою роботу Центр культурологічних практик та розвитку народного мистецтва «Київський розпис». Основні завдання центру – локалізація майстеркласів з розвитку та популяризації київського розпису та інших традиційних напрямів народного мистецтва, а також проведення експериментальних мистецьких студій арттерапії з адаптації військовослужбовців, які відчувають посттравматичний синдром, та членів їхніх сімей.

Проблемним питанням у сфері аматорського мистецтва стало обмеження можливостей проведення масових культурно-мистецьких заходів, пов'язане із

впровадженням воєнного стану, що вимагає пошуку нових форм роботи з аматорськими колективами з урахуванням безпекових умов.

Культурні кластери; креативні індустрії

Реалії та випробування нового часу поставили перед кінотеатрами нові вимоги, які, окрім традиційних форм діяльності, вимагають нових управлінських рішень та моделей розвитку, щоб стати ефективними координаційними центрами для культурних та креативних проєктів. Саме з цією метою протягом останніх років проводилась робота із створення культурних кластерів як інклюзивного простору для колективної та індивідуальної творчості.

Таблиця 5. Основні показники діяльності кінотеатрів / культурних кластерів

Показник	2021	2022	2023
Кількість постійно діючих кінотеатрів, од.	10	9	7
з них дитячих	3	3	2
Кількість глядацьких місць, од.	4860	4190	2940
з них у дитячих	420	420	383
Кількість відвідувачів/ок, тис. осіб	359,3	171,4	310,9
з них у дитячих	28,2	17,1	23,7

Рішенням Київської міської ради від 02 березня 2023 року № 6039/6080 Комунальне підприємство виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації) «Київкінофільм» перейменоване на Комунальне підприємство виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Київський культурний кластер». У 2023 році на балансі КП «Київкульткластер» знаходилось 13 закладів. У порівнянні з 2022 роком кількість кінотеатрів зменшилась у зв'язку з проведенням організаційно-правових заходів.

З метою переформатування кінотеатрів у багатофункціональні культурні центри в 2023 році була проведена інвентаризація, за результатами якої встановлено: 7 кінотеатрів здійснюють основну діяльність з надання культурних послуг, 3 – знаходяться на капітальному ремонті, 3 – не функціонують через незадовільний технічний стан приміщень. У 2023 році розпочав діяльність Культурний кластер «Краків». Заклад обладнаний найсучаснішою аудіо та відео технікою, що дає можливість реалізовувати різножанрові проєкти. Робота закладу надає реальний поштовх для підтримки творців креативного продукту, які є основним драйвером розвитку креативних індустрій.

У мережі КП «Київкульткластер» у 2023 році проведено понад 21 тис. заходів, з них 48 вистав і концертів аматорських колективів, 159 вистав та концертів професійних колективів, 43 суспільно-політичних заходи, 20992 прем'єрних кінопоказа, кінофестивалі, творчі зустрічі та кіносеанси.

Подальший розвиток закладів передбачає їх трансформацію в сучасні багатофункціональні культурні простори та потребує переоснащення професійною апаратурою та обладнанням приміщень, які в подальшому використовуватимуться як навчальні аудиторії освітніх проєктів, галереї, приміщення для проведення театральних проєктів, концертних заходів. Водночас, потребують уваги такі проблеми:

- мала кількість платформ для реалізації та демонстрування талантів;
- відсутність ресурсів для розвитку та інновацій у сфері креативних індустрій.

Парки культури і відпочинку

Парки культури та відпочинку, які знаходяться у підпорядкуванні Департаменту культури (Парк культури та відпочинку «Партизанська слава», Парк культури та

відпочинку «Перемога», Центральний парк культури та відпочинку міста Києва, комунальний заклад «Парк культури та відпочинку «Гідропарк», Голосіївський парк культури та відпочинку ім. М. Рильського), організують роботу танцювальних, спортивних та тренажерних майданчиків; проводять дитячі спортивні змагання, конкурси, концерти професіональних і самодіяльних колективів тощо.

Основними проблемами діяльності парків культури та відпочинку, які потребують вирішення, залишаються:

- застаріла матеріально-технічна база, яка потребує модернізації, оновлення та вдосконалення;
- необхідність підтримання у належному стані атракціонів на території парків культури та відпочинку, робота яких є головним джерелом отримання прибутків;
- необхідність проведення ремонтно-реставраційних робіт будівель та споруд парків культури та відпочинку, зокрема пам'яток архітектури національного значення Верхня та Нижня напівкруглі підпірні стіни, які примикають до Зеленого театру Центрального парку культури та відпочинку;
- неможливість проведення у парках культури та відпочинку масштабних культурно-масових заходів під час воєнного стану в Україні;
- відсутність правовстановлюючих документів стосовно права власності на земельні ділянки, на яких розташовані парки культури та відпочинку комунальної власності територіальної громади міста Києва, що створює перешкоди для розвитку та ефективної діяльності парків, а також для залучення коштів інвесторів.

Київський зоопарк

Київський зоопарк має статус кандидата в члени Європейської Асоціації зоопарків і акваріумів (EAZA), членство в Міжнародній асоціації педагогів зоопарків IZE та Міжнародній інформаційній системі видів ISIS. Київським зоопарком постійно проводяться заходи щодо розвитку зоологічної колекції, поглиблення культурно-просвітницьких і рекреаційних напрямів діяльності.

Таблиця 6. Основні показники діяльності Київського зоопарку

Показники	2021	2022	2023
Кількість відвідувачів/ок, тис. осіб	666,7	418,9	596,6
зокрема за реалізованими квитками, тис. осіб	666,3	411,8	583,9
Кількість тварин, особин	1831	1843	2050

Київський зоопарк є центром допомоги, порятунку та реабілітації диких тварин з постраждалих регіонів України. Протягом 2022–2023 років врятовано понад 500 особин тварин (102 – у 2023 році), серед яких тигри, лемури, сервали, мавпи, папути, змії та черепахи. У 2023 році у Київському зоопарку народилося 220 тварин.

Київський зоопарк – унікальний «музей живої природи», який через виклики війни, окрім функцій зі збереження біорізноманіття, сформував додаткові завдання – став центром психологічної реабілітації для військовослужбовців, потерпілих дітей та родин внутрішньо переміщених осіб, пацієнтів дитячих і дорослих медичних закладів, а також місцем психологічного розвантаження киян і гостей міста. У 2023 році проведено 280 тематичних інформаційно-просвітницьких заходів.

Науковці та ветеринари Київського зоопарку залучені до проєктів збереження рідкісних видів IUCN (Міжнародний союз охорони природи) та ESB (Європейська племінна книга). Започатковано програму з випуску в природу чорного лелеки, тривали дослідження диких коней в Чорнобильському радіаційно-екологічному біосферному заповіднику.

Київський зоопарк активно долучався до міжнародних програм EAZA із збереження видів. Представники Київського зоопарку брали участь в різноманітних міжнародних та українських конференціях, тренінгах та обмінах досвідом.

Київський зоопарк надає ветеринарну і зоологічну консультативну допомогу реабілітаційним центрам для диких тварин, службам з надзвичайних ситуацій міста Києва, Національній поліції та Збройним Силам України.

Триває реконструкція об'єктів Київського зоопарку. Проектування та планування відбувається у співпраці з EAZA.

Київський зоопарк докладає значних зусиль для забезпечення своєї діяльності на високому рівні, незважаючи на виклики сьогодення. Проте, залишаються невирішеними такі проблеми, як застаріла матеріально-технічна та лабораторна база та необхідність реконструкції об'єктів зоопарку.

Етнополітика та суспільно-релігійні відносини

Київ є мультинаціональним і мультикультурним містом, де проживають представники 135 національностей. Київська міська влада дбає про непорушність фундаменту традиції толерантного і мирного співіснування в столиці представників різних національностей та про створення належних умов для захисту їхніх прав.

Таблиця 7. Основні показники діяльності національно-культурних товариств та забезпечення потреб етнічних груп населення міста Києва

Показник	2021	2022	2023
Кількість національно-культурних товариств, всього, од.	109	94	94
із них:			
місцевого значення, од.	80	65	65
всеукраїнського значення, од.	29	29	29
Кількість аматорських колективів, од.	26	26	26
Кількість центрів культур національних меншин, од.	15	15	15
Кількість видань газет, журналів, од.*	49	49	49
Кількість публічних бібліотек, од.	7	7	7

* із 49 періодичних видань національних товариств, об'єднань, що видаються у столиці, три з них видаються за державні кошти, інші – за рахунок власних коштів громад, благодійних та спонсорських внесків.

На розвиток міжетнічних стосунків та зростання активності процесів у етнопонаціональній сфері суттєво впливають особливості міста Києва як столиці. Столиця була і є зоною активних міграційних переміщень. Це стимулює формування громадських об'єднань національно-культурного спрямування як виразників інтересів відповідних спільнот. Переважна більшість громадських організацій тісно співпрацює з органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, займає конструктивну, виважену позицію, бере активну участь у процесах побудови громадянського суспільства.

Після 24 лютого 2022 року значна кількість етнічних громад спрямувала свою роботу на волонтерську діяльність, надання соціальної та гуманітарної допомоги населенню, яке опинилося в епіцентрі воєнних дій, зокрема шляхом прихистку, збору продуктів харчування, одягу, ліків тощо. Зросла внутрішня солідарність, згуртованість представників національно-культурних товариств, налагодилась тісна співпраця цих об'єднань з органами виконавчої влади різних рівнів.

У місті Києві проводились культурно-мистецькі заходи, які пропагують здобутки культур етнічних громад, знайомлять з ними киян та гостей міста. Найбільш значимими стали: Фестиваль народів світу «Ми різні, але ми єдині у боротьбі проти ворога»; Міжнародне свято Новруз; благодійний захід у рамках відзначення Дня Києва; концерт-

фестиваль «Єдина країна», присвячений Дню Захисників і Захисниць України тощо. Київська міська влада приділяє особливу увагу підготовці та проведенню заходів з нагоди пам'ятних історичних дат, національних свят. У рамках проведення заходів з нагоди річниці трагічних подій у Бабиному Яру та увічнення пам'яті жертв нацизму проводяться заходи щодо вшанування Праведників Бабиного Яру.

Для забезпечення реалізації положень Європейської хартії регіональних мов або мов меншин надається сприяння у створенні належних умов, зокрема діяльності недільних шкіл, функціонуванні курсів рідної мови для осіб, які належать до національних меншин.

Незважаючи на позитивні тенденції у зазначеній сфері, варто виокремити основні проблеми:

- необхідність подальшого вдосконалення інструментів та механізмів забезпечення прав національних спільнот та корінних народів України;
- потреба розвитку сталих інституційних умов для реалізації прав і можливостей етнічних спільнот і корінних народів України;
- відсутність механізмів забезпечення громадських організацій національних меншин приміщеннями для їхньої діяльності;
- незадовільнені потреби національних спільнот у засобах масової інформації (медіа), які б висвітлювали питання міжнаціональних відносин, традиції та культуру національних меншин, а також діяльність національно-культурних громад та їхній внесок у розбудову міста.

Співпраця київської міської влади та релігійних організацій побудована на партнерських взаємовідносинах, які ґрунтуються на визнанні того, що будучи відокремленими один від одного в питаннях, що належать до їх виняткової компетенції, діють в інтересах киян. Спільною метою є забезпечення права людини на свободу совісті, консолідація українського суспільства, збереження та примноження його традиційної релігійної культури, формування ціннісних орієнтацій, розв'язання загальносуспільних проблем тощо.

У столиці розміщені майже 20 відсотків центрів та управлінь усіх релігійних організацій України. Станом на 01 січня 2024 року діють відповідно до зареєстрованих статутів 1308 релігійних організацій, з них: 995 релігійних громад, 92 релігійних центри та управління, 34 монастирі, 22 братства, 114 місій та 51 духовний навчальний заклад.

Найбільшими за чисельністю є релігійні організації: Української православної церкви – 313 од., Української православної церкви (Православної Церкви України) – 240 од., релігійні організації євангельських християн – 402 од., 37 релігійних організацій мусульманського спрямування, 33 римсько-католицьких, 30 іудейських та 27 греко-католицьких релігійних організацій, язичників – 31 од.

Релігійні організації для своєї богослужбової діяльності використовують 310 культових будівель та пристосованих для богослужінь приміщень. Серед функціонуючих культових споруд – 50 пам'яток архітектури. Релігійними громадами столиці, починаючи з 1992 року, збудовано 49 культових споруд. Забезпеченість релігійних громад культовими спорудами станом на 01 січня 2024 року становить лише 31,2%.

Наразі сформувався суспільна потреба у церкві як важливій інституції громадянського суспільства, яка покликана налагодити діалог, порозуміння та взаємодію між релігійними спільнотами різних конфесій, органами влади та громадськими організаціями задля вирішення нагальних питань: допомога внутрішньо переміщеним особам, вирішення їх житлових та інших проблем; допомога малозахищеним та малозабезпеченим верствам населення; профілактика домашнього насильства; підтримка сімей, материнства та батьківства; робота з дітьми, які залишилися без батьківської опіки; душпастирська робота; утвердження принципів віросповідної рівності, поліпшення відносин взаємної релігійної і світоглядної терпимості тощо.

Реальність сьогодення виводить на новий рівень роль релігійних організацій у сфері роботи у військових підрозділах, духовної опіки та розвитку національно-патріотичних почуттів у військовослужбовців. У складі Збройних Сил України, Національній гвардії України, інших, утворених відповідно до законів України, військових формуваннях та Державній прикордонній службі України діє Служба військового капеланства. Діяльність військових капеланів передбачена як в навчальних частинах підготовки військовослужбовців, так і безпосередньо у військових підрозділах з метою підняття бойового духу Захисників та Захисниць України.

У місті Києві створені рівні умови для участі представників усіх конфесій у різноманітних проектах засобів масової інформації, зокрема на телебаченні та радіостанціях.

Проте у сфері суспільно-релігійних відносин продовжують існувати проблеми:

- нерегульованість питань, пов'язаних з передачею колишніх культових будівель та іншого церковного майна;
- політизація діяльності ряду конфесій та релігійних об'єднань;
- поява нових нетрадиційних культів;
- нерегульованість порядку вивчення діяльності новітніх релігійних організацій з метою реєстрації/відмови установчих документів (статутів).

Безбар'єрність

Безбар'єрний доступ – важливий чинник формування комфортного міського середовища, який набув особливої ваги з початком війни.

Київською міською владою проводиться постійна робота із забезпечення всіх видів безбар'єрності у закладах культури. Так, з метою забезпечення безперешкодного відвідування культурно-пізнавальних заходів особами з інвалідністю, зокрема людьми з проблемами опорно-рухового апарату, комунальними закладами культури міста Києва були виконані роботи з облаштування вхідних груп пандусами у 15 об'єктах, частково переобладнані санітарно-гігієнічні приміщення у 7 закладах культури. У Київському національному академічному театрі оперети виконані роботи з розширення рядів у глядацькій залі для проїзду інвалідних колясок, у будівлях Київського академічного драматичного театру на Подолі та Культурного центру «Краків» встановлені ліфти.

Також при розробці проектної документації на виконання робіт з капітального ремонту, ремонтно-реставраційних робіт та реставрації об'єктів закладів культури враховуються будівельні вимоги по створенню безбар'єрного середовища. Проте проблемою залишається складність виконання робіт, оскільки будівлі більшості закладів культури, які розташовані в історичному ареалі міста Києва, є пам'ятками архітектури.

Залишається проблемним питанням недостатня адаптація культурно-мистецьких заходів для осіб з порушенням слуху та зору. Питання забезпечення інформаційної безбар'єрності місто вирішує шляхом впровадження альтернативних форматів інформаційного супроводу (перекладом жестовою мовою, субтитрами, аудіодискрипцією) в закладах культури. З цією метою Департаментом культури було проведено моніторинг наявності необхідного обладнання.

Для забезпечення відвідувачів індивідуальною інформацією по експозиціях музеїв після скасування воєнного стану в Україні буде продовжено роботу з впровадження персональних електронних екскурсиводів-аудіогідів та їх аналогів – електронних планшетів з можливістю швидкого програмування з використанням різних мов. Музейні простори планується доповнити мнемосхемами, макетами окремих експонатів, аудіосупроводом до них, створювати тексти до експозицій шрифтом Брайля тощо.

З метою задоволення культурних інтересів, організації дозвілля, саморозвитку киян-Захисників та Захисниць України бібліотеками надана можливість участі у засіданнях

клубів, гуртків за вподобаннями. Так, спеціалізованою молодіжною бібліотекою міста Києва проведено понад 30 стрімів різної тематики (психологічна підтримка, патріотичне налаштування, залучення до читання, екологічні наслідки війни тощо), які є загальнодоступними для всіх користувачів. Крім того, у 2023 році фонд публічних бібліотек міста поповнився 70 примірниками книг, які надруковані шрифтом Брайля.

Проблемою інформаційної безбар'єрності закладів культури залишається недостатній рівень їх забезпеченості необхідним обладнанням, програмним забезпеченням і фахівцями з аудіоопису, жестової мови та альтернативних засобів комунікації.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МЕТИ ПРОГРАМИ

Створення умов для надання якісних і доступних культурних послуг, посилення ролі культури в консолідації українського суспільства та формуванні громадянської ідентичності, відновлення культурно-мистецького потенціалу, відродження духовних традицій, забезпечення провідного місця культури в повоєнному відновленні та суспільно-економічному розвитку столиці шляхом:

- зміцнення і розвитку закладів культури;
- забезпечення рівних можливостей та ментального відновлення через мистецтво для осіб, постраждалих через повномасштабне вторгнення Російської Федерації;
- актуалізації та просування різноманітної культурної пропозиції столиці через проведення культурних подій, спрямованих на задоволення інтелектуальних, освітніх та духовних потреб населення;
- сприяння успішній інтеграції української культури в світовий культурний простір;
- розвитку інновацій в управлінні сферою культури та креативних індустрій, впровадження сучасних цифрових технологій і методів;
- популяризації української історії та культури, відродження духовних традицій та нематеріальної культурної спадщини;
- створення належних умов для збереження, відродження та розвитку культурної, мовної та релігійної самобутності національних меншин, сприяння міжнаціональному та міжконфесійному діалогу та злагоді;
- забезпечення конституційного права мешканців і мешканок міста на свободу світогляду і віросповідання, захисту прав і законних інтересів релігійних організацій.

4. ОБҐРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ І ЗАСОБІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ, ОБСЯГІВ І ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ, СТРОКИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Комплексно вирішити зазначені проблеми та досягти мети дозволить використання програмно-цільового методу, який передбачає узгодження в рамках єдиної програми комплексу заходів за напрямками, пріоритетними завданнями, виконавцями і ресурсами.

Вирішення проблемних питань планується шляхом виконання наступних заходів:

музеї

– перетворення музеїв на багатофункціональні заклади соціальної інформації, які призначені для вивчення, збереження, охорони та популяризації пам'яток матеріальної культури:

- покращення матеріально-технічної бази з метою створення відповідної інфраструктури для більш якісного обслуговування різних груп населення, надання платних послуг;

- проведення капітальних ремонтів та ремонтно-реставраційних робіт музеїв комунальної власності територіальної громади міста Києва;

- запровадження сучасних інформаційних технологій, зокрема впровадження в музеях інтерактивних проєкцій, 3D-зображень, 3D-сканувань, голографій тощо;
- створення та оновлення експозицій музеїв;
- реалізація культурних та соціальних програм, зокрема шляхом застосування креативних форм музейної комунікації;
- участь музеїв у міжнародному культурному співробітництві з проведення спільних наукових досліджень на основі розробки і реалізації міжнародних наукових програм, здійснення взаємного обміну музейною інформацією, виставками, вивчення міжнародного досвіду організації музейної справи, проведення міжнародних конференцій, симпозіумів тощо;

бібліотеки

– вдосконалення і функціональне розширення діяльності публічних бібліотек міста Києва як інформаційних, культурних та освітніх центрів для різних груп населення:

- реновація бібліотек, що передбачає перетворення публічних бібліотек на сучасні бібліотечні простори, які відповідають новітнім вимогам обслуговування різних груп населення і збереження бібліотечних фондів;
- втілення проєкту «На шляху до безбар'єрності» для осіб з інвалідністю, що передбачає оновлення матеріально-технічної бази та інформаційно-технологічної інфраструктури бібліотек для надання якісних бібліотечно-інформаційних послуг та універсального доступу до інформації усім верствам населення, зокрема, шляхом формування фонду видань, надрукованих рельєфно-крапковим шрифтом або аудіюваних у спеціальному цифровому форматі;
- створення сучасних доступних фондів інформаційних ресурсів бібліотек, забезпечення нового рівня доступності до освітніх інформаційних ресурсів, надання оперативного доступу читачам до навчальної літератури, літературних творів українських письменників та зарубіжної літератури в електронному форматі;
- поліпшення матеріально-технічної бази комунальних бібліотек шляхом дооснащення технікою, обладнанням та іншими предметами довгострокового користування;
- вивчення кращих європейських практик з популяризації читання, зокрема дослідження зарубіжного досвіду у бібліотечній сфері, визначення можливостей та напрацювання рекомендацій щодо моделей реформування бібліотечної справи відповідно до сучасних міжнародних стандартів;
- формування інтегрованого бібліотечно-інформаційного середовища на основі впровадження єдиної для бібліотек міста автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи та створення корпоративних електронних продуктів;
- забезпечення гендерної рівності: програми та послуги для задоволення потреб жінок і дівчат, зокрема стосовно їх прав чи здоров'я; рівний доступ до інформації та інформаційно-комунікаційних технологій;
- проведення заходів із підтримки та просування читання, спрямованих на формування читацької культури, підвищення освіченості й культурної активності громадян;

забезпечення організації культурних подій

- проведення державних, міських свят, реалізації мистецьких проєктів творчих спільнот, творців креативного продукту, зокрема:
 - Мистецький проєкт «Зірки світової опери»;
 - Міжнародний кінофестиваль «Молодість»;
 - Фестиваль «Київ. Із кінематографом у серці»;
 - Міжнародний конкурс молодих піаністів пам'яті Володимира Горовиця;

- Міжнародний джазовий фестиваль «Єдність»;
 - Міжнародний музично-театральний фестиваль «O-FEST»;
 - Міжнародний фестиваль мистецтв «Anne de Kyiv Fest»;
 - Міжнародний фестиваль дитячо-юнацької творчості «Сонячний каштанчик»;
 - Всеукраїнський конкурс бандурного мистецтва «Кубок Києва»;
 - Мистецький проєкт «Міжнародний фестиваль балету «Серж Лифар»»;
 - Фестиваль MotoOpenFest;
 - Фестиваль «Atlas Weekend»;
 - Свято «День народження Андріївського узвозу»;
 - Культурно-мистецький проєкт «Мужні та незламні»;
 - Всеукраїнський фестиваль хорového мистецтва «Пісня над Дніпром» імені Анатолія Авдієвського;
 - Міжнародний фестиваль «Київський тиждень мистецтва «Kyiv Art Week»»;
 - Мистецький проєкт «JAZZ KOLO»;
 - Міський огляд народної творчості;
 - Міжнародний фестиваль культурної дипломатії «Шлях королеви»;
 - Культурно-мистецький проєкт з нагоди різдвяних та новорічних свят;
 - Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва;
 - Культурно-мистецькі проєкти та заходи до Дня Незалежності України;
 - Культурно-мистецькі проєкти та заходи до Дня столиці та Дня Києва;
 - Культурно-мистецькі проєкти та заходи до Дня захисників і захисниць України;
 - використання публічного простору (альтернативні концертні майданчики, парки міста Києва тощо) для проведення культурно-мистецьких подій;
 - реалізація культурно-мистецьких проєктів у районах міста;
 - організація прем'єрних і тематичних заходів, міждисциплінарних проєктів на базі кластерів;
 - реалізація актуальних мистецьких проєктів, направлених на збереження та охорону нематеріальної культурної спадщини в місті Києві (відповідно до Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини);
- театральні та концертні заклади культури*
- збереження та вдосконалення існуючої мережі театральних-видовищних закладів, пошук та формування підходів до напрацювання політики повернення кадрів, яка враховує фактори безпеки, фінансові можливості, професійний розвиток;
 - створення мистецького продукту шляхом надання фінансової допомоги на поворотній основі;
 - модернізація матеріально-технічної бази театральних-видовищних закладів:
 - придбання нового обладнання для поліпшення умов надання послуг;
 - проведення капітального ремонту та ремонтно-реставраційні роботи будівель театрів з урахуванням принципів безбар'єрності;
 - здійснення реставрації та реабілітації з технічним переоснащенням і реконструкцією прибудови ТВЗК «Київський національний академічний театр оперети» на вул. Червоноармійській, 53/3 у Печерському районі м. Києва;
 - реставрація будівлі пам'ятки архітектури національного значення «Кенаса караїмська» на вул. Ярославів Вал, 7 у Шевченківському районі міста Києва;
 - реставрація будинків 12-а, 12-б, 14-а, 14-б на вул. Мала Житомирська (міські садиби О. Мурашка) у Шевченківському районі міста Києва (першочергові протиаварійні роботи);

відзначення та популяризація кращих здобутків, засвідчення видатних особистих досягнень митців міста Києва

– організація та проведення церемоній вручення театральної премії «Київська пектораль» та мистецької премії «Київ»;

– виплата довічних стипендій видатним діячам культури і мистецтва та щорічних стипендій видатним діячам культури і мистецтва м. Києва;

розширення культурних зв'язків і популяризація культурного продукту в європейському і світовому культурному просторі

– формування позитивного міжнародного іміджу столиці України у сфері мистецтва та культурно-просвітницької діяльності:

- забезпечення культурно-мистецької складової під час візитів керівництва Київради та Київської міської державної адміністрації;

- забезпечення участі митців столиці у днях міста Києва за кордоном та представників мистецької сфери зарубіжних міст в столиці України;

- популяризація актуального творчого продукту, в тому числі на основі нематеріальної культурної спадщини, у світовому культурному просторі та створення і реалізація спільних мистецьких проєктів комунальних закладів культури з іноземними партнерами;

- організація міжнародних проєктів за участі культурних центрів і посольств на базі кластерів;

- створення та забезпечення роботи постійно діючого координаційного офісу, відповідального за складання, впровадження, реалізацію та звітування стратегічних планів заходів із розвитку й популяризації музики як обраної сфери творчості Мережі креативних міст ЮНЕСКО;

- проведення заходів в рамках реалізації стратегічного плану дій з метою підтримки статусу м. Києва – міста музики ЮНЕСКО;

аматорське мистецтво та клубні заклади; креативні індустрії; культурні кластери

– зміцнення матеріально-технічної бази мережі клубів, культурних кластерів, будинків культури, закладів аматорського мистецтва:

- модернізація, оновлення та удосконалення матеріально-технічної бази;

- здійснення ремонтно-реставраційних робіт приміщень (колишній ПК заводу «Більшовик») на Берестейському проспекті, 38, літ. А в м. Києві;

- проведення капітального ремонту та ремонтно-реставраційних робіт будівель кластерів, клубних закладів та інших закладів культури комунальної власності територіальної громади міста Києва з урахуванням принципів безбар'єрності;

– збереження та вдосконалення ЦХТТ «Печерськ», КП «Київкульткластер», мережі КМЦНТКД, КП «ДК «КАДР»;

– реалізація актуальних мистецьких проєктів, направлених на збереження та охорону нематеріальної культурної спадщини в місті Києві, відповідно до Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини;

– створення креативних хабів та інших функціонально та організаційно нових моделей закладів культури;

– вивчення європейського досвіду щодо вирішення проблем у сфері культури і можливості його застосування в столиці; розвиток культурного обміну, каналів промоції мистецьких продуктів, створених у місті;

– підтримка творчих ініціатив митців, професійних та аматорських мистецьких колективів щодо втілення оригінальних авторських проєктів;

– впровадження цифрових технологій та культури софту в закладах культури;

– розвиток довготермінових партнерств між культурним сектором і технологічними компаніями;

парки культури та відпочинку

– реконструкція, реставрація парків культури та відпочинку комунальної власності територіальної громади міста Києва з урахуванням принципів безбар'єрності:

- здійснення ремонтно-реставраційних робіт пам'яток архітектури національного значення Верхня та Нижня напівкругла стіна Центрального парку культури та відпочинку на вул. Паркова дорога, 2 («Зелений театр»);

– проведення культурно-мистецьких та просвітницьких заходів у парках культури та відпочинку та скверах міста Києва, як альтернативних культурних просторів;

Київський зоопарк

– розвиток інфраструктури Київського зоопарку та покращення умов утримання тварин:

- здійснення реконструкції об'єктів Київського зоопарку на Берестейському проспекті, 32 у Шевченківському районі міста Києва;

- забезпечення належного функціонування Київського зоопарку в сфері природоохоронної, культурно-просвітницької діяльності та науково-дослідницької роботи, спрямованої на збереження різноманіття тваринного світу, створення належних умов утримання тварин, регенерації середовища їх перебування із застосуванням екологічних та енерго- і ресурсозберігаючих технологій;

– поширення інформаційно-просвітницьких заходів, спрямованих на формування серед широких верств населення екологічної культури, відповідальності і гуманного ставлення до навколишнього природного середовища та тваринного світу:

- організація просвітницьких заходів;
- організація гуртка «Юний натураліст»;
- реалізація зоотерапевтичного проєкту за участі тварин-асистентів «Добрий паличник»;

– забезпечення міжрегіонального, міжнародного партнерства та співробітництва;
етнополітика та суспільно-релігійні відносини

– комунікація з етнічними громадами «Місто – громадам, громади – місту»:

- організація та проведення конкурсів, форумів, фестивалів, культурно-мистецьких заходів: Міжнародного національного свята Новруз; Фестивалю «Етнофест»; Музичного фестивалю «Шалом, Україна»; культурно-мистецької акції до Дня Незалежності України; концерту-фестивалю «Єдина країна»; Київського Форуму толерантності;

- організаційна підтримка проведення заходів національних громад, приурочених знаменним подіям з їх історії, національних свят, життя і творчості відомих діячів культури та мистецтв тощо;

- проведення меморіальних заходів, приурочених Міжнародному дню пам'яті жертв Голокосту, пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу, до Днів пам'яті трагедії Бабиного Яру;

- участь в організації та поширенні інформації про діяльність засобів масової інформації, що виходять мовами національних меншин, театрам, центрам та іншим культурно-видовищним закладам національних меншин у столиці;

– інтеграція та адаптація представників етнічних меншин в українське суспільство «Ми – українці, хоч і різного етнічного походження»:

- проведення культурно-просвітницьких акцій, спрямованих на формування толерантності, поваги до культури, історії, мови та традицій представників різних національностей;

- сприяння функціонуванню шкіл вихідного дня (для осіб, які належать до національних меншин столиці) з метою реалізації у м. Києві Європейської хартії регіональних мов або мов меншин;
 - підтримка діяльності релігійних організацій міста Києва;
- здійснення заходів з розгляду заяв (пакетів документів) релігійних громад міста Києва щодо реєстрації статутів (установчих документів) або внесення змін до статутів (установчих документів);
 - надання підтримки релігійним організаціям міста Києва у здійсненні ними міжнародних зв'язків та контактів, зокрема, погодження канонічної діяльності іноземним релігійним діячам, які прибувають до України на запрошення релігійних громад;
 - організація консультативної роботи з релігійними організаціями з метою забезпечення дотримання законодавства про свободу совісті та релігійні організації; роз'яснювальної роботи щодо прав та свобод віруючих;
 - забезпечення організації та проведення загальноміських заходів із відзначення релігійно-громадських свят:
 - Свята Водохреща, Свята Великодня,
 - Дня Хрещення Київської Русі-України,
 - Покрови Пресвятої Богородиці тощо
 - сприяння релігійним організаціям міста Києва у здійсненні ними статутної діяльності;
 - забезпечення науково-просвітницької роботи та інформаційного забезпечення – проведення конференцій, зустрічей за круглим столом, семінарів з нагоди відзначення ювілейних дат та з питань діяльності новітніх релігійних течій, міжконфесійних відносин тощо;
 - співпраця з центральними органами влади у сфері державно-церковних відносин та релігійними організаціями з метою напрацювання змін до законодавства задля створення дієвих механізмів вивчення нових течій, рухів, напрямів у сфері релігії;
 - безбар'єрність*
 - реалізація Плану заходів зі створення безбар'єрного простору в закладах культури та закладах освіти сфери культури.

Джерелами фінансування Програми є кошти бюджету міста Києва та кошти інших джерел, не заборонених законодавством України.

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми наведено в таблиці 8.

Таблиця 8. Обсяги та джерела фінансування Програми

Обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми	Всього, тис. грн	у тому числі за роками		
		2025 рік	2026 рік	2027 рік
Всього	4812055,2	1320168,0	1737996,8	1753890,4
у тому числі за джерелами:				
державний бюджет				
бюджет міста Києва	4002692,7	1057952,5	1472399,4	1472340,8
інші джерела	809362,5	262215,5	265597,4	281549,6

Строки виконання Програми – з 01 січня 2025 року по 31 грудня 2027 року.

5. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЗАХОДІВ ПРОГРАМИ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ, А ТАКОЖ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

Реалізація заходів Програми враховує забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, передбачених Конституцією України, нормативно-правовими актами України, а також чинними міжнародно-правовими актами (стандартами) у сфері забезпечення гендерної рівності та прав людини, що підписані та ратифіковані Україною, міжнародними договорами.

Заходи Програми розроблено з урахуванням рішення Київської міської ради від 12 листопада 2019 року № 63/7636 «Про приєднання до Європейської хартії рівності жінок і чоловіків» та з метою реалізації зобов'язань у сфері гендерної рівності на території територіальної громади, зокрема в частині виконання статті 20 «Культура, спорт і відпочинок».

Відповідно до п. 4.2.5 Порядку розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві, затвердженого рішенням Київської міської ради від 29 жовтня 2009 року № 520/2589 (в редакції рішення Київської міської ради від 27 жовтня 2022 року № 5469/5510) та наказу Міністерства фінансів України № 1 від 02 січня 2019 року «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі» у закладах культури міста:

- проводиться роз'яснювальна робота щодо необхідності розвитку інфраструктури відповідно до потреб різних груп населення, зокрема шляхом актуалізації інформаційних ресурсів, поповнення фондів, модернізації матеріально-технічної бази тощо. При розробці проектно-кошторисної документації капітального ремонту закладів культури підрядники зобов'язані передбачати організацію евакуації для маломобільних груп населення, облаштування окремих жіночих та чоловічих санітарних вузлів, а також можливість подальшого перепланування приміщень для всіх маломобільних груп, а саме прибудову пандусів, ліфтів (за можливістю будівельних конструкцій) тощо. Наразі гостро постало питання забезпечення рівних можливостей щодо доступу людей з інвалідністю до комунальних закладів культури та мистецтва. Вирішення цієї проблеми стає пріоритетом, особливо в післявоєнний час. Зокрема розпочато реалізацію інклюзивного проекту «Тактильна адаптація вистав для глядачів Національної оперети України», що сприятиме поліпшенню надання послуги для глядачів з повним/частковим порушенням зору, значна частина репертуару театру стане доступнішою;

- рішеннями Київської міської ради передбачено пільгове або безкоштовне відвідування музейних закладів, Київського зоопарку, інших закладів культури;

- театральні заклади надають можливість безплатного відвідування пільговим категоріям людей не лише у визначений день, а й у будь-який інший – за наявності вільних місць, а також за письмовими зверненнями громадських організацій, соціальних служб;

- здійснюється дослідження потреб різних груп населення, рівня їхньої зацікавленості у відвідуванні закладів та заходів різних профілів та задоволеності роботою закладів культури;

- проводяться опитування, онлайн-опитування, фокус-групи для забезпечення зворотного зв'язку тощо;

- здійснюється, за потребою, забезпечення рівного доступу жінок і чоловіків, хлопчиків і дівчаток до рекреаційних і культурних об'єктів та заходів. Зокрема щороку у безкоштовному юннатському гуртку Київського зоопарку проводяться звітно-заохочувальні заходи «Дівчата науки», головною метою яких є залучення дівчат до занять класичною наукою, яка в попередні часи переважно була цариною чоловіків.

Просвітницькою роботою вдалось розвіяти гендерні стереотипи щодо «чоловічих» досліджень тигрів, вовків та ведмедів і «жіночих» досліджень птахів, гризунів, метеликів тощо;

– залучаються діячі культури та культурні асоціації до проведення культурних заходів, які відкидають стереотипні уявлення про жінок і чоловіків;

– надаються послуги публічними бібліотеками через існуючі книжкові колекції та інші матеріали, що спростовують стереотипні уявлення про жінок і чоловіків.

Заходи Програми спрямовані на утвердження принципів толерантності і міжнародної злагоди, недопущення расизму, ксенофобії та антисемітизму.

До участі в заходах Програми мають можливість долучатися громадяни різних конфесій, течій та напрямів, віруючі й невіруючі, незалежно від расової чи етнічної приналежності, забезпечуючи гендерну рівність на задоволення потреб різних груп населення з урахуванням особливостей віровчень, обрядової специфіки різних релігій, етносів і національностей.

6. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ І ЗАХОДІВ, РЕЗУЛЬТАТИВНИХ ПОКАЗНИКІВ ПРОГРАМИ

Програма визначає пріоритетні напрями діяльності, завдання і заходи, результативні показники, які наведені в таблиці 9.

Таблиця 9. Перелік завдань і заходів Комплексної міської цільової програми
«Столична культура: 2025–2027 роки»

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)				
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Музеї											
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	1. Перетворення музеїв на багатофункціональні заклади соціальної інформації, які призначені для вивчення, збереження, охорони та популяризації пам'яток матеріальної культури									
		1.1. Модернізація музейної інфраструктури з метою якісного обслуговування відвідувачів та надання платних послуг	2025–2027	Департамент культури, музеї комунальної власності територіальної громади міста Києва	Бюджет міста Києва	Всього: 16270,8	витрат:				
						2025 – 7327,7	обсяг видатків, тис. грн	7327,7	4474,0	4469,1	
						2026 – 4474,0	продукту:				
						2027 – 4469,1	кількість придбаного обладнання, од.	110	39	81	
							кількість відвідувачів/ок музеїв, тис. осіб	384,4	408,0	438,0	
							ефективності:				
						середня вартість придбання одиниці обладнання, тис. грн	66,6	114,7	55,2		
						якості:					
						динаміка кількості відвідувачів/ок до попереднього року, %	100,4	106,1	107,4		
рівень оновлення матеріально-технічної бази до запланованого в поточному році, %	100,0	100,0	100,0								
1.2. Капітальний ремонт та ремонтно- реставраційні роботи музеїв комунальної власності територіальної громади міста Києва з урахуванням принципів безбар'єрності	2025–2027	Департамент культури, музеї комунальної власності територіальної громади міста Києва	Бюджет міста Києва	Всього: 68300,0	витрат:						
				2025 – 25300,0	обсяг видатків на капітальний ремонт та ремонтно- реставраційні роботи, тис. грн	25300,0	26000,0	17000,0			
				2026 – 26000,0	продукту:						
				2027 – 17000,0	кількість будівель та споруд, де здійснено капітальний ремонт та ремонтно- реставраційні роботи, од.	9	4	3			

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
							ефективності:			
							середня вартість капітального ремонту та ремонтно-реставраційних робіт однієї будівлі, споруди, тис. грн	2811,1	6500,0	5666,7
							якості:			
							рівень виконання робіт з капітального ремонту та ремонтно-реставраційних робіт до запланованого в поточному році, %	100,0	100,0	100,0
							рівень забезпечення потреби в капітальних ремонтах та ремонтно-реставраційних роботах до запланованого по програмі, %	56,3	81,3	100,0
							витрат:			
						Всього: 33147,5	обсяг видатків на придбання обладнання, тис. грн	7039,0	3965,1	13480,0
						2025 – 8393,0				
						2026 – 6015,1				
						2027 – 18739,4	обсяг видатків на програмне забезпечення, тис. грн	1354,0	2050,0	5259,4
							продукту:			
							кількість відвідувачів/ок музеїв, тис. осіб	384,4	408,0	438,0
							кількість придбаного обладнання, од.	46	29	42
							кількість придбаного програмного забезпечення, од.	12	15	120
							ефективності:			
		2. Впровадження в музеях інтерактивних проєкцій, 3D- зображень, 3D- сканувань, голографій тощо шляхом придбання обладнання та програмного забезпечення	2025–2027	Департамент культури, музеї комунальної власності територіальної громади міста Києва	Бюджет міста Києва					

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
							середня вартість придбання одиниці обладнання, тис. грн	153,0	136,7	321,0
							середня вартість придбання одиниці програмного забезпечення, тис. грн	112,8	136,7	43,8
							якості:			
							рівень виконання заходу до запланованого в поточному році, %	100,0	100,0	100,0
							динаміка кількості відвідувачів/ок до попереднього року, %	100,4	106,1	107,4
Бібліотеки										
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	3. Вдосконалення і функціональне розширення діяльності публічних бібліотек міста Києва як інформаційних, культурних та освітніх центрів для різних груп населення								
		3.1. Капітальний ремонт та ремонтно-реставраційні роботи бібліотек комунальної власності територіальної громади міста Києва для перетворення їх на сучасні бібліотечні простори з урахуванням принципів безбар'єрності	2025–2027	Департамент культури, публічні бібліотеки комунальної власності територіальної громади міста Києва, районні в місті Києві державні адміністрації	Бюджет міста Києва	Всього: 79243,0 2025 – 29400,0 2026 – 23343,0 2027 – 26500,0	витрат: обсяг видатків, тис. грн	29400,0	23343,0	26500,0
						продукту:				
						кількість бібліотек, в яких здійснено капітальний ремонт та ремонтно-реставраційні роботи, од.	11	15	13	
						ефективності: середня вартість капітального ремонту та ремонтно-реставраційних робіт одного закладу, тис. грн	2672,7	1556,2	2038,5	
						якості: рівень виконання робіт з капітального ремонту та ремонтно-реставраційних робіт	100,0	100,0	100,0	

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
							до запланованого в поточному році, %			
						рівень забезпечення потреби в капітальних ремонтах та ремонтно- реставраційних роботах до запланованого по програмі, %	28,2	66,7	100,0	
		3.2. Матеріально- технічне удосконалення бібліотек з метою забезпечення доступності для громадян	2025–2027	Департамент культури, публічні бібліотеки комунальної власності територіальної громади міста Києва, районні в місті Києві державні адміністрації	Бюджет міста Києва	Всього: 8222,0 2025 – 2527,0 2026 – 2940,0 2027 – 2755,0	витрат: обсяг видатків, тис. грн	2527,0	2940,0	2755,0
						продукту: кількість обладнання, од.	16	18	18	
						кількість користувачів/ок – людей з інвалідністю, осіб	1000	1100	1200	
						ефективності: середні витрати на придбання одиниці обладнання, тис. грн	157,9	163,3	153,1	
						якості: динаміка користувачів/ок – людей з інвалідністю до попереднього року, %	100,0	110,0	109,1	
		3.3. Модернізація матеріально-технічної бази комунальних бібліотек шляхом дооснащення технікою, обладнанням та іншими предметами довгострокового користування	2025–2027	Департамент культури, районні в місті Києві державні адміністрації	Бюджет міста Києва	Всього: 18814,4 2025 – 7298,4 2026 – 6664,0 2027 – 4852,0	витрат: обсяг видатків, тис. грн	7298,4	6664,0	4852,0
						продукту: кількість користувачів/ок, тис. осіб	559,7	569,9	578,1	
						кількість придбаної техніки, обладнання та інших предметів довгострокового користування, од.	173	149	110	
						ефективності:				

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
							середня вартість одиниці техніки, обладнання та інших предметів довгострокового користування, тис. грн	42,2	44,7	44,1
							якості: динаміка кількості користувачів/ок до попереднього року, %	100,0	101,8	101,4
							рівень оновлення матеріально-технічної бази до запланованого в поточному році, %	100,0	100,0	100,0
Театральні та концертні заклади культури										
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	4. Модернізація матеріально-технічної бази театральних закладів комунальної власності територіальної громади міста Києва								
		4.1. Придбання нового обладнання для поліпшення умов надання послуг	2025–2027	Департамент культури, районні в місті Києві державні адміністрації, театрально- видовищні заклади комунальної власності територіальної громади міста Києва		Всього: 64958,0	витрат:			
			2025 – 29223,3			обсяг видатків, тис. грн	29223,3	17562,0	18172,7	
			2026 – 17562,0			продукту:				
			2027 – 18172,7			кількість придбаних основних засобів, од.	966	195	195	
						загальна кількість глядачів/ок в театральних закладах, тис. осіб	542,0	545,0	550,0	
			Бюджет міста Києва			ефективності:				
						Всього: 35782,1	середні витрати на придбання одиниці основних засобів, тис. грн	30,3	90,1	93,2
						2025 – 12561,7	якості:			
						2026 – 12008,4	динаміка кількості глядачів/ок до попереднього року, %	100,0	100,6	100,9
	2027 – 11212,0	рівень придбаних основних засобів до запланованого в поточному році, %	100,0			100,0	100,0			
	Інші джерела	Всього: 29175,9								
		2025 – 16661,6								
		2026 – 5553,6								
		2027 – 6960,7								

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
		4.2. Капітальний ремонт та ремонтно-реставраційні роботи будівель театрів з урахуванням принципів безбар'єрності	2025–2027	Департамент культури, театральні заклади культури комунальної власності територіальної громади міста Києва	Бюджет міста Києва	Всього: 43000,0	витрат:			
						2025 – 18000,0	обсяг видатків, тис. грн	18000,0	14000,0	11000,0
						2026 – 14000,0	продукту:			
						2027 – 11000,0	кількість будівель та споруд, де здійснено капітальний ремонт та ремонтно-реставраційні роботи, од.	2	2	2
							ефективності:			
							середня вартість капітального ремонту та ремонтно-реставраційних робіт однієї будівлі, споруди, тис. грн	9000,0	7000,0	5500,0
							якості:			
							рівень виконання робіт з капітального ремонту та ремонтно-реставраційних робіт до запланованого в поточному році, %	100,0	100,0	100,0
							рівень забезпечення потреби в капітальних ремонтах та ремонтно-реставраційних роботах до запланованого по програмі, %	33,3	66,7	100,0
								4.3. Реставрація та реабілітація з технічним переоснащенням і реконструкцією будови ТВЗК «Київський національний академічний театр оперети» на	2026–2027	Департамент культури, ТВЗК «Київський національний академічний театр оперети»
2026 – 21900,0	обсяг видатків, тис. грн	–	21900,0	39800,0						
2027 – 39800,0	продукту:									
	кількість закладів, од.	–	1	1						
	кількість глядачів/ок, тис. осіб	–	151,2	154,0						
	ефективності:									
	середні витрати на реставрацію об'єкта, тис. грн	–	21900,0	39800,0						

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)							
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік				
		вул. Червоноармійські й, 53/3 у Печерському районі м. Києва												
		4.4. Реставрація будівлі пам'ятки архітектури національного значення «Кенаса караїмська» на вул. Ярославів Вал, 7 у Шевченківському районі міста Києва з подальшим приспосуванням під театрально- концертний простір	2026–2027	Департамент культури	Бюджет міста Києва	Всього: 16400,0 2026 – 15000,0 2027 – 1400,0	якості: рівень готовності об'єкта до запланованого по програмі, %	–	35,5	100,0				
		4.5. Реставрація будинків 12-а, 12-б, 14-а, 14-б на вул. Мала Житомирська (міські садиби О. Мурашка) у Шевченківському районі міста Києва (першочергові протиаварійні роботи) з подальшим приспосуванням під багатофункціональний культурний центр	2025–2027	Департамент культури	Бюджет міста Києва	Всього: 14000,0 2026 – 12000,0 2027 – 2000,0	динаміка кількості глядачів/ок до попереднього року, %	–	100,0	101,9				
							витрат: обсяг видатків, тис. грн	–	15000,0	1400,0				
							продукту: кількість об'єктів, од.	–	1	1				
							ефективності: середні витрати на реставрацію об'єкта, тис. грн	–	15000,0	1400,0				
							якості: рівень готовності об'єкта до запланованого по програмі, %	–	91,5	100,0				
							витрат: обсяг видатків, тис. грн	–	12000,0	2000,0				
							продукту: кількість закладів, од.	–	1	1				
							ефективності: середня вартість реставрації одного будинку, тис. грн	–	12000,0	2000,0				
							якості: рівень виконання робіт до запланованого в поточному році, %	–	100,0	100,0				
Аматорське мистецтво та клубні заклади; креативні індустрії; культурні кластери														
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій	Оновлення наявних об'єктів культури у	5. Збереження, вдосконалення, зміцнення матеріально-технічної бази кластерів, клубних закладів												
		5.1. Модернізація, оновлення та удосконалення	2025–2027	Департамент культури, районні в місті Києві державні	Бюджет міста Києва	Всього: 18774,0 2025 – 8069,0 2026 – 4940,0	витрат обсяг видатків, тис. грн	8069,0	4940,0	5765,0				
							продукту:							

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року сучасною інфраструктурою	Завдання програми відповідності до вимог часу	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
		матеріально-технічної бази кластерів, клубних закладів		адміністрації, заклади культури комунальної власності територіальної громади міста Києва		2027 – 5765,0	кількість придбаного обладнання і предметів довгострокового користування, од.	121	60	48
							кількість учасників/ць аматорських формувань, осіб	3000	3200	3500
							ефективності: середні витрати на придбання одиниці обладнання і предметів довгострокового користування, тис. грн	66,7	82,3	120,1
							якості: рівень оновлення матеріально-технічної бази до запланованого в поточному році, %	100,0	100,0	100,0
							динаміка кількості учасників/ць аматорських формувань до попереднього року, %	100,0	106,7	109,4
		5.2. Ремонтно- реставраційні роботи приміщень (колишній ПК заводу «Більшовик») на Берестейському проспекті, 38, літ. А в м. Києві з подальшим приспосованням під театрально- концертний простір	2026–2027	Департамент культури	Бюджет міста Києва	Всього: 10000,0	витрат:			
						2026 – 5000,0	обсяг видатків, тис. грн	–	5000,0	5000,0
						2027 – 5000,0	продукту:			
							кількість закладів, од.	–	1	1
							ефективності: середня вартість ремонтно- реставраційних робіт одного закладу, тис. грн	–	5000,0	5000,0
							якості: рівень готовності об'єкта до запланованого по програмі, %	–	50,0	100,0
		5.3. Капітальний ремонт та ремонтно-	2025–2027	Департамент культури, районні в	Бюджет міста Києва	Всього: 26000,0	витрат:			
						2025 – 10500,0	обсяг видатків, тис. грн	10500,0	8500,0	7000,0

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
		реставраційні роботи клубних закладів та інших закладів культури комунальної власності територіальної громади міста Києва з урахуванням принципів безбар'єрності		місті Києві державні адміністрації, заклади культури комунальної власності територіальної громади міста Києва		2026 – 8500,0	продукту:			
						2027 – 7000,0	кількість закладів, од.	2	2	2
							ефективності:			
							середня вартість капітального ремонту та ремонтно-реставраційних робіт одного закладу, тис. грн	5250,0	4250,0	3500,0
							якості:			
							рівень виконання робіт з капітального ремонту та ремонтно-реставраційних робіт до запланованого в поточному році, %	100,0	100,0	100,0
							рівень забезпечення потреби в капітальних ремонтах та ремонтно-реставраційних роботах до запланованого по програмі, %	33,3	66,7	100,0
							витрат:			
							обсяг видатків, тис. грн	–	45000,0	45000,0
								продукту:		
		кількість будівель кластерів, в яких проведено капітальний ремонт та ремонтно-реставраційні роботи, од.	–	3	3					
		ефективності:								
		середня вартість капітального ремонту та ремонтно-реставраційних робіт однієї будівлі кластеру, тис. грн	–	15000	15000					
		якості:								
		5.4. Капітальний ремонт та ремонтно-реставраційні роботи будівель кластерів комунальної власності територіальної громади міста Києва з урахуванням принципів безбар'єрності	2026–2027	Департамент культури, КП «Київкульткластер»	Бюджет міста Києва	Всього: 90000,0				
						2026 – 45000,0				
						2027 – 45000,0				

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)				
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік	
							рівень готовності об'єкта до запланованого по програмі, %	–	50,0	100,0	
Парки культури та відпочинку											
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	6. Капітальний ремонт та ремонтно-реставраційні роботи об'єктів, які розташовані в парках культури та відпочинку комунальної власності територіальної громади міста Києва									
		6.1. Ремонтно-реставраційні роботи пам'яток архітектури національного значення Верхня та Нижня напівкругла стіна Центрального парку культури і відпочинку на вул. паркова дорога, 2 («Зелений театр»)	2025–2027	Департамент культури, Центральный парк культури та відпочинку м. Києва	Бюджет міста Києва	Всього: 30000,0	витрат:				
						2025 – 10000,0	обсяг видатків, тис. грн	10000,0	10000,0	10000,0	
						2026 – 10000,0	продукту:				
						2027 – 10000,0	кількість закладів, од.	1	1	1	
							ефективності:				
							середня вартість ремонтно-реставраційних робіт однієї пам'ятки архітектури, тис. грн	10000,0	10000,0	10000,0	
	якості:										
	рівень виконання ремонтно-реставраційних робіт до запланованого в поточному році, %	100,0	100,0	100,0							
Київський зоопарк											
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	7. Розвиток інфраструктури Київського зоопарку та покращення умов утримання тварин									
		7.1. Реконструкція об'єктів Київського зоопарку на Берестейському проспекті, 32 у Шевченківському районі міста Києва	2026–2027	Департамент культури, КП «Житлоінвестбуд-УКБ»	Бюджет міста Києва	Всього: 463492,0	витрат:				
						2026 – 263492,0	обсяг видатків, тис. грн	–	263492,0	200000,0	
						2027 – 200000,0	продукту:				
							кількість об'єктів реконструкції, од.	–	1	1	
							кількість відвідувачів/ок після реконструкції об'єктів, тис. осіб	–	696,3	703,2	
							ефективності:				
	середні витрати на реконструкцію одного об'єкта, тис. грн	–	263492,0	200000,0							
	якості:										

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)				
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік	
							рівень виконаних робіт з реконструкції до запланованого по програмі, %	–	56,8	100,0	
Бібліотеки											
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	8. Вдосконалення і функціональне розширення діяльності публічних бібліотек міста Києва як інформаційних, культурних та освітніх центрів для різних груп населення									
		8.1. Створення сучасних доступних фондів інформаційних ресурсів бібліотек шляхом поповнення бібліотек новими виданнями української та світової літератури на паперових та електронних носіях, періодичними виданнями тощо	2025–2027	Департамент культури, районні в місті Києві державні адміністрації	Бюджет міста Києва	Всього: 15875,0	витрат:				
						2025 – 4853,0	обсяг видатків на придбання книжкової продукції, тис. грн	4353,0	4767,0	5123,0	
						2026 – 5312,0	обсяг видатків на придбання періодичних видань, тис. грн	500,0	545,0	587,0	
						2027 – 5710,0	продукту:				
							кількість придбаних одиниць книжкової продукції, тис. прим.	14,1	14,1	14,1	
							кількість придбаних одиниць періодичних видань, тис. прим.	2,2	1,8	1,8	
							кількість користувачів/ок, тис. осіб	559,7	569,9	578,1	
							ефективності:				
							середня вартість книги, грн	308,2	338,7	363,9	
середня вартість періодичного видання, грн	230,0						306,2	330,7			
якості:											
частка оновлених фондів у поточному періоді до загального обсягу фондів, %	0,4	0,5	0,6								
		9. Забезпечення літературних та просвітницьких потреб	2025–2027	Департамент суспільних комунікацій	Бюджет міста Києва	Всього: 4267,8	витрат:				
						2025 – 1328,8	обсяг видатків, тис. грн	1328,8	1420,5	1518,5	
						2026 – 1420,5	продукту:				

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
		жителів міста Києва усіх вікових категорій шляхом видання (підготовки до друку, друк) та безкоштовного розповсюдження книжкової (першодруків) продукції				2027 – 1518,5	кількість виданої книжкової продукції (наклад), прим.	3800	4000	4200
							ефективності:			
							середні видатки на видання одиниці накладу, грн	349,7	355,1	361,5
							якості:			
							динаміка кількості виготовленого накладу до попереднього року, %	100,0	105,3	105,0
Музеї										
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	10. Створення та оновлення експозицій музеїв	2025–2027	Департамент культури, музеї комунальної власності територіальної громади міста Києва	Бюджет міста Києва	Всього: 17979,0	витрат:			
						2025 – 3730,0	обсяг видатків, тис. грн	3730,0	6989,0	7260,0
						2026 – 6989,0	продукту:			
						2027 – 7260,0	кількість відвідувачів/ок музеїв, тис. осіб	384,4	408,0	438,0
							кількість музеїв, в яких створено/оновлено експозиції, од.	7	7	7
							кількість екскурсій у музеях, од.	7692	8228	8857
							ефективності:			
							середня вартість робіт із створення /оновлення експозиції в музеї, тис. грн	753,0	1773,6	1820,0
	якості:									
		стан виконання робіт із створення/ оновлення експозицій, %	20,8	59,9	100,0					
		динаміка кількості відвідувачів/ок до попереднього року, %	100,4	106,1	107,4					
Забезпечення організації культурних подій										
Актуалізація та просування	Забезпечення культурної пропозиції у	11. Проведення заходів відповідно до Комплексного плану проведення в місті Києві державних, міських свят, культурно-мистецьких, релігійних заходів та Календарного плану державних, міських свят, культурно-мистецьких та релігійних заходів, який щорічно затверджується наказом Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)								

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)				
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік	
							динаміка кількості відвідувачів/ок заходів до попереднього року, %	100,0	103,1	102,7	
Театральні та концертні заклади культури											
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	12. Збереження та вдосконалення існуючої мережі театрально- видовищних закладів комунальної власності територіальної громади міста Києва з метою забезпечення належного рівня задоволення культурних потреб киян та гостей столиці	2025–2027	Департамент культури, театрально- видовищні заклади комунальної власності територіальної громади міста Києва		Всього: 2605148,4	витрат:				
						2025 – 812754,5	обсяг видатків у театральних закладах, тис. грн	688226,4	734185,7	782465,9	
						2026 – 867419,8	обсяг видатків у концертних закладах, тис. грн	124528,1	133234,1	142508,2	
						2027 – 924974,1					
						Бюджет міста Києва	Всього: 2155105,9	продукту:			
							2025 – 670270,5	загальна кількість глядачів/ок в театральних закладах, тис. осіб	542,0	545,0	550,0
							2026 – 717270,1				
							2027 – 767565,3	кількість вистав, од.	4610	4781	4906
						Інші джерела	Всього: 450042,5	кількість концертів, од.	330	350	365
							2025 – 142484,0	ефективності:			
							2026 – 150149,7	середні витрати на одного глядача/ку, грн	1269,8	1347,1	1422,7
							2027 – 157408,8	середні витрати на одну виставу, тис. грн	149,3	153,6	159,5
								середні витрати на один концерт, тис. грн	377,4	380,7	390,4
		якості:									
		динаміка кількості глядачів/ок до попереднього року, %	100,0	100,6	100,9						
		динаміка вистав до попереднього року, %	100,0	103,7	102,6						
		динаміка концертів до попереднього року, %	100,0	106,1	104,3						
		13. Створення мистецького продукту шляхом надання	2025–2027	Департамент культури, театрально-	Бюджет міста Києва	Всього: 25000,0	витрат:				
						2025 – 5000,0	обсяг видатків, тис. грн	5000,0	10000,0	10000,0	
						2026 – 10000,0	продукту:				

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
		фінансової допомоги на поворотній основі		видовищні заклади комунальної власності територіальної громади міста Києва		2027 – 10000,0	кількість створених мистецьких продуктів, од.	5	10	10
							ефективності:			
							середні витрати на створення одного мистецького продукту, тис. грн	1000,0	1000,0	1000,0
							якості:			
							рівень створення мистецьких продуктів до запланованих у поточному періоді, %	100,0	100,0	100,0
Відзначення та популяризація кращих здобутків, засвідчення видатних особистих досягнень митців міста Києва										
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	14.1. Урочисті церемонії вручення театральної премії «Київська пектораль» та мистецької премії «Київ»	2025–2027	Департамент культури, заклади культури комунальної власності територіальної громади міста Києва, національні спілки та їх київські осередки (за згодою)	Бюджет міста Києва	Всього: 6180,0	витрат:			
						2025 – 2060,0	обсяг видатків, тис. грн	2060,0	2060,0	2060,0
						2026 – 2060,0	продукту:			
						2027 – 2060,0	кількість заходів, од.	2	2	2
							кількість лауреатів/ок, од.	17	17	17
							кількість відвідувачів/ок заходів, осіб	300	350	400
							ефективності:			
							середні витрати на проведення одного заходу, тис. грн	1030,0	1030,0	1030,0
	якості:									
		динаміка кількості відвідувачів/ок заходів до попереднього року, %	100,0	116,7	114,3					
		14.2. Виплата довічних стипендій видатним діячам культури і мистецтва та щорічних стипендій видатним діячам культури і мистецтва м. Києва	2025–2027	Департамент культури, заклади культури комунальної власності територіальної громади міста Києва,	Бюджет міста Києва	Всього: 18344,4	витрат:			
						2025 – 5542,1	обсяг видатків, тис. грн	5542,1	6096,3	6706,0
						2026 – 6096,3	продукту:			
						2027 – 6706,0	кількість стипендій, од.	54	54	54
							ефективності:			
		середні витрати на одну особу, тис. грн	102,6	112,9	124,2					

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу національні спілки та їх київські осередки (за згодою)	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)				
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік	
							якості: рівень виконання заходу до запланованого в поточному році, %	100,0	100,0	100,0	
Аматорське мистецтво та клубні заклади; креативні індустрії; культурні кластери											
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	15. Збереження та вдосконалення існуючої мережі закладів культури комунальної власності територіальної громади міста Києва (ЦХТТ «Печерськ», КП «Київкульткластер») з метою забезпечення належного рівня задоволення культурних потреб киян та гостей столиці	2025–2027	Департамент культури, заклади культури комунальної власності територіальної громади міста Києва		Всього: 154914,8	витрат:				
						2025 – 48156,7	обсяг видатків, тис. грн	48156,7	51539,1	55219,0	
						2026 – 51539,1	продукту:				
						2027 – 55219,0	кількість аматорських формувань, од.	30	31	32	
						Бюджет міста Києва	Всього: 88785,2	кількість учасників/ць аматорських формувань, осіб	660	685	710
							2025 – 27589,0	ефективності:			
							2026 – 29529,6	середні витрати на аматорське формування, тис. грн	1605,2	1662,6	1725,6
							2027 – 31666,6	середні витрати на одного учасника/цю аматорського формування, тис. грн	73,0	75,2	77,8
						Інші джерела	Всього: 66129,6	якості:			
							2025 – 20567,7	динаміка кількості аматорських формувань до попереднього року, %	100,0	103,3	103,2
2026 – 22009,5	динаміка кількості учасників аматорських формувань до попереднього року, %	100,0	103,8	103,6							
	2027 – 23552,4										
		16. Збереження та вдосконалення існуючої мережі Київського міського центру народної творчості та культурологічних досліджень	2025–2027	Департамент культури, КМЦНТКД		Всього: 19906,2	витрат:				
						2025 – 6191,6	обсяг видатків, тис. грн	6191,6	6625,0	7089,6	
						2026 – 6625,0	продукту:				
						2027 – 7089,6	кількість проведених заходів, од.	70	75	80	
						Бюджет міста Києва	Всього: 19608,0	кількість відвідувачів/ок, тис. осіб	30,0	32,0	34,0

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)									
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік						
						2025 – 6098,0	ефективності: середні витрати на проведення одного заходу, тис. грн	88,5	88,3	88,6						
						2026 – 6526,0										
						2027 – 6984,0	середні витрати на одного відвідувача/ку, грн	206,4	207,0	208,5						
						Інші джерела	Всього: 298,2	якості: динаміка кількості проведених заходів до попереднього року, %	100,0	107,1	106,7					
							2025 – 93,6									
							2026 – 99,0					динаміка кількості відвідувачів/ок до попереднього року, %	100,0	106,7	106,3	
							2027 – 105,6									
								17. Збереження та вдосконалення КП «ДК «Кадр» шляхом перетворення в центр культурних послуг	2025–2027	Департамент культури, КП «ДК «Кадр»		Всього: 12916,4	витрат: обсяг видатків, тис. грн	4021,7	4296,7	4598,0
												2025 – 4021,7				
												2026 – 4296,7	продукту: кількість сеансів, од.	1220	1250	1270
2027 – 4598,0																
Бюджет міста Києва	Всього: 8114,4	кількість глядачів/ок, тис. осіб	14,5	15,7	16,0											
	2025 – 2523,7															
	2026 – 2700,7											ефективності: середні витрати на проведення одного сеансу, тис. грн	3,3	3,4	3,6	
	2027 – 2890,0															
Інші джерела	Всього: 4802,0	якості: динаміка кількості сеансів до попереднього року, %	100,0	102,5	101,6											
	2025 – 1498,0															
	2026 – 1596,0					динаміка кількості глядачів/ок до попереднього року, %	100,0	108,3	101,9							
	2027 – 1708,0															
Парки культури та відпочинку																
Актуалізація та просування	Забезпечення культурної пропозиції у	18. Організація функціонування парків з метою забезпечення	2025–2027	Департамент культури, парки культури та		Всього: 129978,7	витрат: обсяг видатків, тис. грн	40572,3	43266,2	46140,2						
						2025 – 40572,3										
						2026 – 43266,2	продукту:									

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)				
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік	
культурної пропозиції	відповідності до сучасних вимог	належного рівня задоволення культурних потреб киян та гостей столиці		відпочинку комунальної власності територіальної групади міста Києва	Бюджет міста Києва	2027 – 46140,2	кількість відвідувачів/ок парків, тис. осіб	671,0	800,0	1000,0	
						Всього: 110876,1	ефективності:				
							2025 – 34614,6	середні витрати на одного відвідувача/ку, грн	60,5	54,1	46,1
							2026 – 36907,7	якості:			
					Інші джерела	2027 – 39353,8	динаміка кількості відвідувачів/ок до попереднього року, %	100,0	119,2	125,0	
						Всього: 19102,6					
						2025 – 5957,7					
					2026 – 6358,5						
					2027 – 6786,4						
					Київський зоопарк						
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	19. Збереження та вдосконалення існуючої мережі Київського зоопарку з метою забезпечення належного рівня задоволення культурних потреб киян та гостей столиці	2025–2027	Департамент культури, Київський зоопарк		Всього: 623193,1	витрат:				
							2025 – 194288,9	обсяг видатків, тис. грн	194288,9	207434,7	221469,5
							2026 – 207434,7	продукту:			
							2027 – 221469,5	кількість відвідувачів/ок, тис. осіб, зокрема:	686,0	696,3	703,2
						Бюджет міста Києва	Всього: 384041,4	дорослих, тис. осіб	411,6	417,8	421,2
							2025 – 119536,0	дітей, тис. осіб	274,4	278,5	282,0
							2026 – 127823,6	кількість тварин, тис. особин	2,1	2,1	2,1
						Інші джерела	2027 – 136681,8	ефективності:			
							Всього: 239151,7	середні витрати на одного відвідувача/ку, грн	283,2	297,9	314,9
							2025 – 74752,9	якості:			
2026 – 79611,1	динаміка чисельності відвідувачів/ок до попереднього року, %	101,4	101,5	101,0							
2027 – 84787,7	рівень залученості населення до відвідування Київського зоопарку від загальної чисельності населення, %	23,2	23,6	23,8							

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)				
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік	
Етнополітика та суспільно-релігійні відносини											
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	20. Комунікація з етнічними громадами «Місто – громадам, громади – місту»									
		20.1. Організація та проведення конкурсів, форумів, фестивалів, культурно-мистецьких заходів: Міжнародного національного свята Новруз; Фестивалю «Етнофест»; Музичного фестивалю «Шалом, Україна»; культурно-мистецької акції до Дня Незалежності України; концерту-фестивалю «Єдина країна»; Київського Форуму толерантності	2025–2027	Департамент культури	Бюджет міста Києва	Всього: 1290,0	витрат:				
						2025 – 400,0	обсяг видатків, тис. грн	400,0	430,8	459,2	
						2026 – 430,8	продукту:				
						2027 – 459,2	кількість проведених заходів, од.	6	7	8	
							кількість охоплених національно-культурних громад, од.	45	50	55	
						ефективності:					
						середні витрати на один захід, тис. грн	66,7	61,5	57,4		
						середні витрати на одну громаду, тис. грн	8,9	8,6	8,3		
						якості:					
						динаміка кількості проведених заходів до попереднього року, %	100,0	116,7	114,3		
						динаміка кількості охоплених громад до попереднього року, %	100,0	111,0	110,0		
						Всього: 450,0	витрат:				
						2025 – 100,0	обсяг видатків, тис. грн	100,0	150,0	200,0	
2026 – 150,0	продукту:										
2027 – 200,0	кількість проведених заходів, од.	20	25	30							
	кількість охоплених заходами національно-культурних громад, од.	40	50	55							
ефективності:											
середні витрати на проведення одного заходу, тис. грн	5,0	6,0	6,7								
середні витрати на одну громаду, тис. грн	2,5	3,0	3,6								
якості:											

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
							динаміка кількості проведених заходів до попереднього року, %	100,0	125,0	120,0
							динаміка кількості охоплених громад до попереднього року, %	100,0	125,0	110,0
		20.3. Проведення меморіальних заходів, приурочених Міжнародному дню пам'яті жертв Голокосту, пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу, до Днів пам'яті трагедії Бабиного Яру	2025–2027	Департамент культури	Бюджет міста Києва	Всього: 690,0	витрат:			
						2025 – 170,0	обсяг видатків, тис. грн	170,0	220,0	300,0
						2026 – 220,0	продукту:			
						2027 – 300,0	кількість охоплених громад, од.	12	15	16
							ефективності:			
							середні витрати на одну громаду, тис. грн	14,2	14,7	18,8
							якості:			
							динаміка кількості охоплених громад до попереднього року, %	100,0	125,0	106,7
		21. «Ми – українці, хоч і різного етнічного походження». Інтеграція та адаптація представників етнічних меншин в українське суспільство								
		21.1. Проведення культурно- просвітницьких акцій, спрямованих на формування толерантності, поваги до культури, історії, мови та традицій представників різних національностей	2025–2027	Департамент культури	Бюджет міста Києва	Всього: 220,0	витрат:			
						2025 – 50,0	обсяг видатків, тис. грн	50,0	70,0	100,0
						2026 – 70,0	продукту:			
						2027 – 100,0	кількість національно- культурних громад, що брали участь у акціях, од.	38	40	45
							кількість проведених акцій, од.	1	2	3
							ефективності:			
							середні витрати на одну громаду, тис. грн	1,3	1,8	2,2
							середні витрати на одну проведenu акцію, тис. грн	50,0	35,0	33,3
							якості:			
							динаміка кількості охоплених громад до попереднього року, %	100,0	105,3	112,5

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
							динаміка кількості проведених акцій до попереднього року, %	100,0	200,0	150,0
		22. Загальноміські заходи із відзначення релігійно-суспільних свят українського народу								
		22.1. Забезпечення організації та проведення загальноміських заходів із відзначення релігійно-громадських свят: Свята Водохреща, Свята Великодня, Дня Хрещення Київської Русі-України, Покрови Пресвятої Богородиці тощо	2025–2027	Департамент культури	Бюджет міста Києва	Всього: 2065,0	витрат:			
2025 – 620,0	обсяг видатків, тис. грн					620,0	680,0	765,0		
2026 – 680,0	продукту:									
2027 – 765,0	кількість учасників/ць, охоплених загальноміськими заходами, тис. осіб					72,0	87,0	113,0		
	ефективності:									
	середні витрати на одного учасника/цю, грн	8,6	7,8	6,8						
	якості:									
	динаміка кількості учасників/ць, охоплених загальноміськими заходами до попереднього року, %	100,0	120,8	129,9						
		23. Науково-просвітницька робота та інформаційне забезпечення								
		23.1. Проведення конференцій, зустрічей за круглим столом, семінарів з нагоди відзначення ювілейних дат та з питань діяльності новітніх релігійних течій, міжконфесійних відносин тощо	2025–2027	Департамент культури	Бюджет міста Києва	Всього: 540,0	витрат:			
2025 – 150,0	обсяг видатків, тис. грн					150,0	180,0	210,0		
2026 – 180,0	продукту:									
2027 – 210,0	кількість учасників/ць, осіб					200	300	380		
	кількість проведених заходів, од.					1	2	3		
	ефективності:									
	середні витрати на одного учасника/цю, грн	750,0	600,0	552,6						
	середні витрати на один проведений захід, грн	150,0	90,0	70,0						
	якості:									

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
							рівень проведення заходів до запланованого в поточному році, %	100,0	100,0	100,0
24.3. Популяризація актуального творчого продукту, в тому числі на основі нематеріальної культурної спадщини, у світовому культурному просторі та створення і реалізація спільних мистецьких проєктів комунальних закладів культури з іноземними партнерами	2025–2027	Департамент культури, Управління міжнародних зв'язків апарату виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), заклади культури комунальної власності територіальної громади міста Києва, інші організації	Бюджет міста Києва	Всього: 4837,6	витрат:					
				2025 – 1500,0	обсяг видатків, тис. грн	1500,0	1615,5	1722,1		
				2026 – 1615,5	продукту:					
				2027 – 1722,1	кількість осіб, що взяли участь у міжнародному обміні досвідом, осіб	100	115	130		
					ефективності:					
					середні витрати на одну особу, тис. грн	15,0	14,0	13,2		
					якості:					
					динаміка					
					частка осіб, які взяли участь у міжнародному обміні досвідом із числа запланованих, %	100,0	100,0	100,0		
				24.4. Організація міжнародних проєктів за участі культурних центрів і посольств на базі кластерів	2025–2027	Департамент культури, КП «Київкульткластер»	Інші джерела	Всього: 660,0	витрат:	
2025 – 200,0	обсяг видатків, тис. грн	200,0	220,0					240,0		
2026 – 220,0	продукту:									
2027 – 240,0	кількість проведених заходів, од.	10	11					12		
	кількість глядачів/ок, тис. осіб	18,0	19,0					20,0		
	ефективності:									
	середні витрати на один захід, тис. грн	20,0	20,0					20,0		
	якості:									
	динаміка кількості глядачів/ок до попереднього року, %	100,0	105,6					105,3		
	динаміка проведених заходів до попереднього року, %	100,0	110,0					109,1		
24.5. Створення та забезпечення роботи	2025–2027		Бюджет міста Києва	Всього: 4950,0	витрат:					
				2025 – 1500,0	обсяг видатків, тис. грн	1500,0	1650,0	1800,0		

7. ІНДИКАТОРИ ПРОГРАМИ

Для відстеження динаміки процесів та оцінки кількісних і якісних змін в результаті виконання Програми запроваджено систему індикаторів. Індикатори Програми наведено в таблиці 9.

Таблиця 10. Індикатори програми

№ з/п	Назва індикатора	Одиниця виміру	Значення індикатора за роками		
			2025	2026	2027
1.	Кількість відвідувачів/ок музеїв	осіб/1 тис. населення	130,3	138,3	148,4
2.	Кількість експонатів у музеях	тис. од.	965,3	973,5	981,7
3.	Кількість експонатів, що експонувались протягом року	тис. од.	50,5	53,0	56,1
4.	Кількість екскурсій (у музеях комунальної власності міста Києва)	од./1 тис. населення	3,7	3,7	3,7
5.	Кількість виставок (у музеях комунальної власності міста Києва та центральних міських бібліотеках)	од./100 тис. населення	40,7	41,0	41,3
6.	Частка оновленого фонду бібліотек, зокрема на електронних носіях (станом на кінець року)	%	5,3	7,3	9,3
7.	Кількість платних відвідувань театрів	од./1 тис. населення	183,7	184,7	186,4
8.	Кількість прем'єр	од.	98	100	102
9.	Кількість концертів	од./1 тис. населення	0,11	0,12	0,12
10.	Співвідношення середньомісячної заробітної плати працівників комунальної форми власності по галузі «Культура» до середньомісячної заробітної плати в місті Києві	%	78,6	82,5	86,6
11.	Кількість відвідувачів/ок Київського зоопарку	осіб/1 тис. населення	232,5	236,0	238,3

8. КООРДИНАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Координацію та контроль за ходом виконання Програми здійснює заступник голови Київської міської державної адміністрації, який згідно з розподілом обов'язків забезпечує здійснення повноважень виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) в сфері культури.

Безпосередній контроль за виконанням завдань і заходів Програми здійснює Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), а за цільовим та ефективним використанням коштів – головні розпорядники бюджетних коштів, які є співвиконавцями заходів Програми та яким передбачені бюджетні призначення на виконання заходів.

Співвиконавці заходів Програми щоквартально до 15 числа місяця, що настає за звітним, надають Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) узагальнені відомості про результати виконання Програми з визначенням динаміки цільових показників.

Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) надає Київській міській раді, Департаменту фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту економіки та інвестицій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації):

– квартальні звіти про виконання завдань і заходів Програми – до 01 травня, 01 серпня та 01 листопада звітного року;

– річний звіт – до 01 березня року, наступного за звітним;

– заключний та уточнені річні звіти (у разі потреби) – до 01 квітня року, наступного за звітним.

З урахуванням реалізації заходів Програми та виділених у кожному поточному році фінансових ресурсів співвиконавці Програми надають свої пропозиції на наступний рік щодо обсягів фінансування з обґрунтуванням до Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) щороку здійснює обґрунтовану оцінку результатів виконання Програми та, в разі потреби, розробляє пропозиції щодо доцільності продовження тих чи інших заходів, включення додаткових заходів і завдань, уточнення результативних показників та індикаторів Програми, обсягів і джерел фінансування, переліку співвиконавців, строків виконання Програми та окремих її завдань і заходів тощо.

Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) у встановлені терміни розміщує на Єдиному вебпорталі територіальної громади міста Києва річний (квартальний) звіт та заключний звіт про результати виконання Програми.

За ініціативою Київської міської ради, виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) розгляд проміжного звіту про хід виконання Програми, ефективність реалізації її завдань і заходів, досягнення проміжних цілей та ефективність використання коштів може розглядатися на сесіях Київської міської ради та на засіданнях відповідних постійних комісій Київської міської ради протягом року у разі виникнення потреби.

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту рішення Київської міської ради
«Про затвердження Комплексної міської цільової програми
«Столична культура: 2025-2027 роки»

1. Опис проблем, для вирішення яких підготовлено проєкт рішення, обґрунтування відповідності та достатності передбачених у проєкті рішення механізмів і способів вирішення існуючих проблем, а також актуальності цих проблем для територіальної громади міста Києва.

У зв'язку з завершенням строку реалізації Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2022–2024 роки», затвердженої рішенням Київської міської ради від 16 грудня 2021 року № 4031/4072 (у редакції рішення від 07 грудня 2023 року № 7514/7555), відповідно до Порядку розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві», затвердженого рішенням Київської міської ради від 29 жовтня 2009 року № 520/2589, враховуючи розпорядження Київського міського голови від 26.02.2024 № 160 «Про підготовку проєкту Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025–2027 роки» Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) спільно з Комунальною науково-дослідною установою «Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста» розробив Комплексну міську цільову програму «Столична культура: 2025–2027 роки» (далі – програма).

Метою програми є створення умов для надання якісних і доступних культурних послуг, посилення ролі культури в консолідації українського суспільства та формуванні громадянської ідентичності, відновлення культурно-мистецького потенціалу, відродження духовних традицій, забезпечення провідного місця культури в повоєнному відновленні та суспільно-економічному розвитку столиці.

Оперативними цілями, визначеними Стратегією розвитку міста Києва, на досягнення яких спрямована програма є забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою а також актуалізація та просування культурної пропозиції.

Відповідальним виконавцем програми є Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Співвиконавцями програми є Департамент суспільних комунікацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (Департамент суспільних комунікацій), Управління міжнародних зв'язків апарату виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районні в місті Києві державні адміністрації, Київська муніципальна академія музики імені Р. М. Глієра (КММ ім. Р. М. Глієра), музеї комунальної власності територіальної громади міста Києва, публічні бібліотеки комунальної власності територіальної громади міста Києва, театральні-видовищні заклади культури комунальної власності територіальної громади міста Києва, театральні-видовищний заклад культури «Київський національний академічний театр оперети» (ТВЗК «Київський національний академічний театр оперети»), національні спілки та їх київські осередки, парки культури та відпочинку комунальної власності територіальної громади міста Києва, Центральний парк

культури та відпочинку м. Києва, Комунальне підприємство виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Київський культурний кластер» (КП «Київкульткластер»), Київський зоологічний парк загальнодержавного значення (Київський зоопарк), Київський міський центр народної творчості та культурологічних досліджень (КМЦНТКД), Комунальне підприємство з питань будівництва житлових будинків «Житлоінвестбуд-УКБ» (КП «Житлоінвестбуд-УКБ»), Комунальне підприємство Оболонського району м. Києва «Дитячий кінотеатр «Кадр» (КП «ДК «КАДР»), Комунальний заклад «Центр художньої та технічної творчості «Печерськ» (ЦХТТ «Печерськ»).

Реалізація завдань та заходів програми спрямована на досягнення оперативних цілей «Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою» і «Актуалізація та просування культурної пропозиції» сектору 3.2 «Культура» Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року, затвердженої рішенням Київської міської ради від 15 грудня 2011 року № 824/7060 (у редакції рішення Київської міської ради від 06 липня 2017 року № 724/2886).

У процесі розроблення програми здійснено стратегічну екологічну оцінку проєкту програми.

Проведено громадське обговорення проєкту програми, за результатами якого відсутні зауваження та пропозиції до нього.

Експертиза проєкту програми здійснена Департаментом економіки та інвестицій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Департаментом фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

2. Правове обґрунтування необхідності прийняття рішення (із посиланням на конкретні положення нормативно-правових актів, на підставі й на виконання яких підготовлено проєкт рішення).

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»;

закон України «Про культуру»;

рішення Київської міської ради від 29 жовтня 2009 року № 520/2589 «Про Порядок розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві», (у редакції рішення Київської міської ради від 12 листопада 2019 року № 65/7638);

рішення Київської міської ради від 15 грудня 2011 року № 824/7060 «Про затвердження Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року» (у редакції рішення Київської міської ради від 06 липня 2017 року № 724/2886);

розпорядження Київського міського голови від 26.02.2024 № 160 «Про підготовку проєкту Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025–2027 роки».

3. Опис цілей і завдань, основних положень проєкту рішення, а також очікуваних соціально-економічних, правових та інших наслідків для територіальної громади міста Києва від прийняття запропонованого проєкту рішення.

Метою прийняття цього проєкту рішення є затвердження Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025-2027 роки».

Програма є інструментом створення умов для успішного досягнення цілей Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року, затвердженої рішенням Київської

міської ради від 15 грудня 2011 року № 824/7060, а саме створення умов для надання якісних і доступних культурних послуг.

Проект рішення містить шість пунктів.

Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію Київської міської ради з питань культури, туризму та суспільних комунікацій та на постійну комісію Київської міської ради з питань бюджету, соціально-економічного розвитку та інвестиційної діяльності.

4. Фінансово-економічне обґрунтування та пропозиції щодо джерел покриття цих витрат.

Фінансове забезпечення виконання Комплексної міської цільової програми здійснюється за рахунок бюджету міста Києва.

5. Інформація про те, чи містить проект рішення інформацію з обмеженим доступом.

Зазначений проект рішення Київської міської ради не містить інформації з обмеженим доступом у розумінні статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації».

6. Інформація про те, чи стосується проект рішення прав і соціальної захищеності осіб з інвалідністю та який вплив він матиме на життєдіяльність цієї категорії.

Зазначений проект рішення прямо не стосується прав і соціальної захищеності осіб з інвалідністю та не має безпосереднього впливу на життєдіяльність цієї категорії.

7. Прізвище або назва суб'єкта подання, прізвище, посада, контактні дані доповідача проекту рішення на пленарному засіданні та особи, відповідальної за супроводження проекту рішення.

Суб'єктом подання цього проекту рішення є Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Особою, відповідальною за супроводження проекту рішення Київської міської ради та доповідачем на пленарному засіданні Київської міської ради є директор Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) Сергій АНЖИЯК.

Директор Департаменту культури

Сергій АНЖИЯК

УКРАЇНА

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ ФІНАНСІВ

*вул. Хрещатик, 36, м. Київ, 01044 тел. (044) 202 79 29, 202 77 58, 202 73 45
Контактний центр міста Києва (044) 15 51 E-mail: finance@kyivcity.gov.ua Код ЄДРПОУ 02317474*

Департамент культури виконавчого
органу Київської міської ради (Київської
міської державної адміністрації)

Висновок

**«Про погодження проекту Комплексної міської цільової програми
«Столична культура: 2025 – 2027 роки»»
(позитивний висновок)**

На лист Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 20.05.2024 № 060-2384 згідно з підпунктами 5.3, 5.4 пункту 5 розділу II Порядку розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві, затвердженого рішенням Київської міської ради від 29.10.2009 № 520/2589 (в редакції рішення Київської міської ради від 29.10.2009 № 520/2589) Департаментом фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) здійснено експертизу проекту Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025 – 2027 роки» (далі – Програма) та за результатами експертизи Департамент фінансів надає позитивний висновок та погоджує проект Програми.

Директор

Юлія КУЧЕР 202 77 41

Володимир РЕПІК

ДОКУМЕНТ ІТС ЄІПК СЕД АСКОД (ПІДПИСАНО КВАЛІФІКОВАНИМ
ЕЛЕКТРОННИМ ПІДПИСОМ)

Сертифікат 26B2648ADD3032E104000009B031900A9C2A900

Підписувач Репік Володимир Михайлович

Дійсний з 05.10.2022 9:39:57 по 05.10.2024 9:39:57

Департамент фінансів

054-4-2-07/1178 від 30.05.2024

УКРАЇНА

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІКИ ТА ІНВЕСТИЦІЙ

вул. Хрещатик, 36, м. Київ, 01044, тел. (044) 202 72 78
Контактний центр міста Києва (044) 15 51 E-mail: org@guekmda.gov.ua Код ЄДРПОУ 04633423

Департамент культури виконавчого
органу Київської міської ради
(Київської міської державної
адміністрації)

ВИСНОВОК

про погодження проекту Комплексної міської цільової програми
«Столична культура: 2025–2027 роки»
(позитивний)

Департаментом економіки та інвестицій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) відповідно до пункту 5 Розділу II Порядку розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві, затвердженого рішенням Київської міської ради від 29.10.2009 № 520/2589 (в редакції рішення Київської міської ради від 27.10.2022 року № 5469/5510), проведено експертизу проекту Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025–2027 роки», наданого листом Департаменту культури від 20.05.2024 № 060/2384.

За результатами проведеної експертизи надаємо позитивний висновок та погоджуємо проект Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025–2027 роки».

Директор

Наталія МЕЛЬНИК

Вікторія Мохонько
Ольга Яковець 202 76 74

ДОКУМЕНТ ІТС ЄІПК СЕД АСКОД (ПІДПИСАНО КВАЛІФІКОВАНИМ
ЕЛЕКТРОННИМ ПІДПИСОМ)

Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000433E2000791FCF00
Підписувач Мельник Наталія Олегівна
Дійсний з 31.01.2024 16:44:04 по 31.01.2026 16:44:04

Департамент економіки та інвестицій

050/17-2099 від 31.05.2024

ЗВІТ

про проведене громадське обговорення

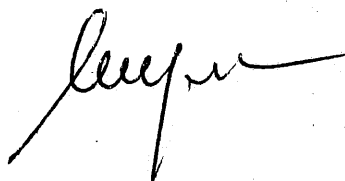
Департаментом культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) 23 квітня 2024 року було оголошено про початок громадського обговорення проекту Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025-2027 роки».

Пропозиції та зауваження до проекту Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025-2027 роки» пропонувалося надсилати до 23 травня 2024 року на електронну адресу: cultura@kyivcity.gov.ua

До обговорення вказаного проекту запрошувалися представники громадськості, фахівці структурних підрозділів Київської міської державної адміністрації, Департаменту культури, а також представники підпорядкованих закладів культури, організацій та установ.

Станом на 24 травня 2024 року пропозиції та зауваження до проекту Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025-2027 роки» не надходили.

Перший заступник директора
Департаменту культури

Микола ШУЛЯК

КИЇВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ГОЛОВА

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

26.02.2024

№ 160

Про підготовку проекту Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025–2027 роки»

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», рішень Київської міської ради від 29 жовтня 2009 року № 520/2589 «Про Порядок розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві», від 15 грудня 2011 року № 824/7060 «Про затвердження Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року» (у редакції рішення Київської міської ради від 06 липня 2017 року № 724/2886), з метою підготовки проекту Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025–2027 роки»:

1. Здійснити підготовку проекту Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025–2027 роки» (далі- Програма).
2. Визначити Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) розробником та відповідальним виконавцем Програми.
3. Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) забезпечити розроблення проекту Програми та подання в установленому порядку на затвердження Київській міській раді.
4. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на заступника голови Київської міської державної адміністрації Старостенко Г.В.

Голова

Віталій КЛИЧКО

020245

Київська міська державна адміністрація
КНДУ «Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста»
(КНДУ «НДІРоМ»)
03061, Київ-61, вул. Героїв Севастополя, 37-А.
тел. (044) 202-14-01, факс 202-14-08

ЗВІТ

**ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ПРОЄКТУ
КОМПЛЕКСНОЇ МІСЬКОЇ ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ
«СТОЛИЧНА КУЛЬТУРА: 2025–2027 РОКИ»**

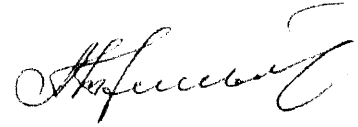
Керівник НДР
канд. екон. наук

Ігор ПЕТРЕНКО

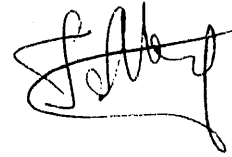
2024

Список авторів:

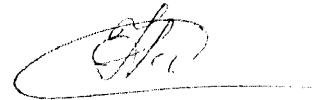
Анна Третьякова – завідувач науково-дослідного відділу досліджень інфраструктури економіки та життєвого простору КНДУ «НДІРоМ»

Геннадій Марушевський – к.ф.н., провідний науковий співробітник науково-дослідного відділу досліджень інфраструктури економіки та життєвого простору КНДУ «НДІРоМ»

Надія Редькіна – провідний науковий співробітник науково-дослідного відділу досліджень інфраструктури економіки та життєвого простору КНДУ «НДІРоМ»

Зміст

Зміст	3
Вступ	4
1. Зміст та основні цілі проекту Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025–2027 роки»; її зв'язок з іншими документами державного планування	5
2. Характеристика поточного стану довкілля міста Києва, зокрема здоров'я населення	6
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу	22
4. Основні екологічні проблеми міста Києва, зокрема ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються Програми.....	22
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, зокрема пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються Програми	30
6. Ймовірні наслідки для довкілля, зокрема для здоров'я населення.....	33
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання цілей і заходів Програми	37
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка.....	39
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, зокрема для здоров'я населення	41
10. Резюме нетехнічного характеру	43

Вступ

Стратегічна екологічна оцінка (далі – СЕО) – це складова стратегічного планування, спрямована на врахування екологічних міркувань у стратегіях, програмах і планах. Стратегічна екологічна оцінка документів державного планування дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення негативних екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

СЕО – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Основними нормативно-правовими актами, які регулюють здійснення стратегічної екологічної оцінки в Україні, є:

- Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№ 2354-VIII від 20.03.2018);
- Протокол про стратегічну екологічну оцінку (далі – Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті. Протокол про СЕО ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015) і є частиною українського законодавства.

Об'єктом даної СЕО є проєкт Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025–2027 роки» (далі – Програма), підготовлений Департаментом культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації). Програма розроблена на середньостроковий період і є документом державного планування, спрямованим на реалізацію Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року.

1. Зміст та основні цілі проєкту Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025–2027 роки»; її зв'язок з іншими документами державного планування

Метою Програми є створення умов для надання якісних і доступних культурних послуг, посилення ролі культури в консолідації українського суспільства та формуванні громадянської ідентичності, відновлення культурно-мистецького потенціалу, відродження духовних традицій, забезпечення провідного місця культури в повоєнному відновленні та суспільно-економічному розвитку столиці.

Оперативні цілі, на досягнення яких спрямована Програма, визначені Стратегією розвитку міста Києва (сектор 3.2 «Культура»):

1. Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою.
2. Актуалізація та просування культурної пропозиції.

Для досягнення кожної із зазначених оперативних цілей визначені завдання та заходи.

Реалізація завдань та заходів Програми спрямована на досягнення оперативних цілей «Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою» і «Актуалізація та просування культурної пропозиції» сектору 3.2 «Культура» Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року, затвердженої рішенням Київської міської ради від 15 грудня 2011 року № 824/7060 (у редакції рішення Київської міської ради від 06 липня 2017 року № 724/2886).

Комплексна міська цільова програма «Столична культура: 2025–2027 роки» (далі – Програма) розроблена відповідно до основних законодавчих актів, положень державних документів стратегічного характеру та нормативно-правових актів, що стосуються стратегічного планування місцевого розвитку, а саме:

- законів України «Про культуру», «Про музеї та музейну справу», «Про бібліотеки і бібліотечну справу», «Про театри і театральну справу», «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», «Про національні меншини (спільноти) України», «Про корінні народи України», «Про свободу совісті та релігійні організації», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд України», «Про тваринний світ», «Про захист тварин від жорстокого поводження»;
- Концепції ствердження української мови в усіх сферах суспільного життя міста Києва на 2023–2025 роки, схваленої рішенням Київської міської ради від 20 квітня 2023 року № 6308/6349.

2. Характеристика поточного стану довкілля міста Києва, зокрема здоров'я населення

Атмосферне повітря

Якість атмосферного повітря в м. Києві залежить від обсягів викидів забруднюючих речовин від стаціонарних і пересувних джерел забруднення.

Протягом 2018-2021 років спостерігалось загальне зменшення обсягів викидів від стаціонарних джерел і зростання обсягів викидів від пересувних джерел (рис. 1). Основні зони забруднення повітря зосереджуються в місцях, що прилягають до автомагістралей, та в місцях концентрації промислових підприємств.

У структурі обсягів викидів забруднюючих речовин, шкідливих для здоров'я людини, щороку збільшуються викиди від пересувних джерел забруднення. Це, перш за все, автотранспорт столиці і, переважно, власні авто.

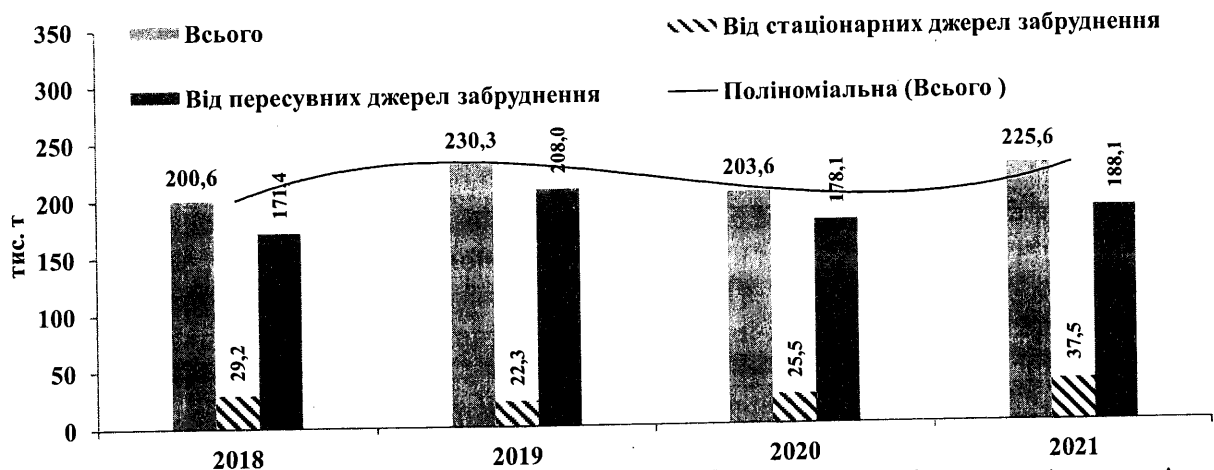

Рис. 1. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря в місті Києві у 2018-2021 роках¹

Протягом 2018-2019 рр. спостерігалось збільшення обсягів викидів від пересувних джерел забруднення, переважно автотранспорту. У 2019 р. показник обсягів викидів в атмосферне повітря від пересувних джерел забруднення досягнув найвищої позначки і становив 208 тис. т, або 89,7% від загального обсягу викидів забруднюючих речовин, що на 21,3% більше ніж у 2018 р.

Однак у 2020 р. значення цього показника знизилось на 14,4% порівняно з попереднім роком і становило 178,1 тис. т. Основна причина позитивних змін – запровадження карантинних заходів в умовах пандемії COVID-19 і, зокрема, значне обмеження руху громадського транспорту.

Та вже за підсумками 2021 року обсяги викидів від пересувних джерел забруднення збільшилися на 5,6% порівняно з 2020 роком, що становило 188,1 тис. т, або майже 83% від загального обсягу викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Це стало можливим, зокрема, через послаблення карантинних обмежень і поживлення економічної діяльності.

¹ За даними Головного управління статистики у м. Києві

Відповідно до законів України «Про правовий режим воєнного стану», «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану та стану війни», Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», та, урахуваючи ситуацію, що склалася у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, органи державної статистики призупинили оприлюднення статистичної інформації починаючи з даних за лютий 2022 року, яка розміщується на офіційному вебсайті Головного управління статистики у м. Києві (www.kyiv.ukrstat.gov.ua).

У м. Києві показник викидів від пересувних джерел забруднення у розрахунку на одну особу у 2021 році становив 63,6 кг, що перевищує середній показник по Україні в 1,7 рази.

Основним джерелом забруднення атмосферного повітря від стаціонарних джерел є промисловий комплекс міста.

За видами економічної діяльності найбільшими забруднювачами повітряного басейну залишаються підприємства з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря і переробної промисловості, обсяги викидів яких у 2021 р. становили 33840,4 т (79,6%) від загального обсягу викидів стаціонарними джерелами та 1495,8 т (6,3%), відповідно (табл. 1).

Таблиця 1

Викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення за видами економічної діяльності у 2021 році²

	Обсяг викидів			
	забруднюючих речовин		діоксиду вуглецю	
	тис. т	% до загального підсумку	млн т	% до загального підсумку
Всі види економічної діяльності, зокрема	37,5	100,0	3,9	100,0
переробна промисловість	1,5	4,0	0,16	4,1
постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	33,8	90,1	3,5	89,7
інше	2,2	5,9	0,24	6,2

Впродовж 2021 р. загальний обсяг викидів в атмосферу від стаціонарних джерел забруднення збільшився на 52,1% порівняно з 2020 р.

Загалом більше як 90% викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря надійшло від підприємств-забруднювачів: ТОВ «Євро-Реконструкція», АТ «Київгаз», СВП «Київські ТЕЦ» КП «Київтеплоенерго» ТЕЦ-5, СВП «Київські ТЕЦ» КП «Київтеплоенерго» ТЕЦ-6, Філіал «Завод «Енергія» КП «Київтеплоенерго», ТОВ «Техенерготрейд» у складі викидів цих підприємств переважає діоксид вуглецю (CO₂), метан, а також сполуки азоту та сірки, речовини у вигляді твердих суспендованих часток.

Особливо негативний стан справ спостерігався з викидами метану, обсяг викидів якого збільшився у 2021 р. у 2,7 разів порівняно з 2020 р., а відносно 2019 р. у 6 разів і становив 18,1 тис. т. Переважна більшість викидів метану в атмосферне повітря спостерігалась від діяльності підприємства АТ «Київгаз».

Спостерігалася тенденція до зменшення обсягів викидів діоксиду сірки та діоксиду азоту, які на кінець 2021 р. відповідно становили 6,7 і 6,0 тис. т, що менше на 9,4% і на 17,8%, ніж у 2020 році (рис.2). Динаміка зменшення значень показників спостерігалася і відносно викидів діоксиду вуглецю в атмосферне повітря столиці. Так

² За даними Головного управління статистики у м. Києві Відповідно до законів України «Про правовий режим воєнного стану», «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану та стану війни», Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», та, ураховуючи ситуацію, що склалася у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, органи державної статистики призупинили оприлюднення статистичної інформації починаючи з даних за лютий 2022 року, яка розміщується на офіційному вебсайті Головного управління статистики у м. Києві (www.kyiv.ukrstat.gov.ua).

у 2021 р. показник знизився на 15,2% до 2020 року та на 27,8% до 2018 р. і становив 3,9 млн т (рис. 3).

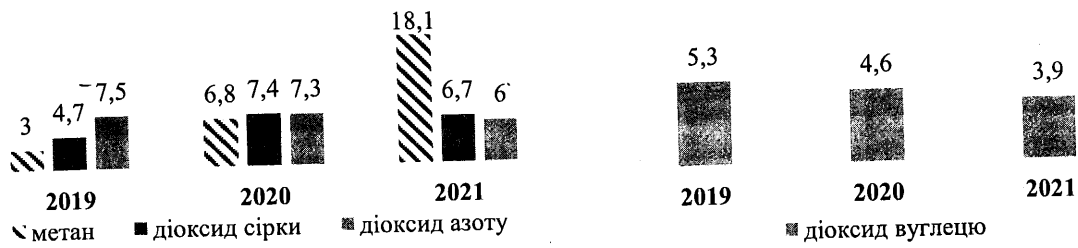

Рис. 2. Динаміка викидів метану, діоксиду сірки, діоксиду азоту, тис. т

Рис. 3. Динаміка викидів діоксиду вуглецю, млн т

Для оцінки якості повітря використовується індекс забруднення атмосфери (ІЗА), який розраховується як сума поділених на ГДК середніх концентрацій забруднюючих речовин. За допомогою нескладних розрахунків величина ІЗА приводиться до величини концентрацій діоксиду сірки у долях ГДК. Згідно існуючих методів оцінки рівень забруднення вважається низьким, якщо ІЗА нижче 5,0; підвищеним – при ІЗА від 5,0 до 7,0; високим – при ІЗА від 7,0 до 13,0; дуже високим – при ІЗА рівним 14,0 та більше.

За даними моніторингу забруднення атмосферного повітря, здійснюваного Центральною геофізичною обсерваторією (ЦГО) імені Б. Срезневського, загальний рівень забруднення повітря за індексом забруднення атмосфери (ІЗА) у першому півріччі 2023 р. за комплексним індексом забруднення атмосфери (ІЗА) характеризувався як високий. Рівень забруднення атмосферного повітря у місті Києві у грудні 2023 року за індексом забруднення атмосфери (ІЗА) характеризувався як підвищений (рис. 4), тоді як у грудні 2022 року він був високим. У порівнянні з груднем 2022 року загальний рівень забруднення повітря знизився за рахунок зниження середньомісячних концентрацій діоксиду і оксиду азоту та завислих речовин.

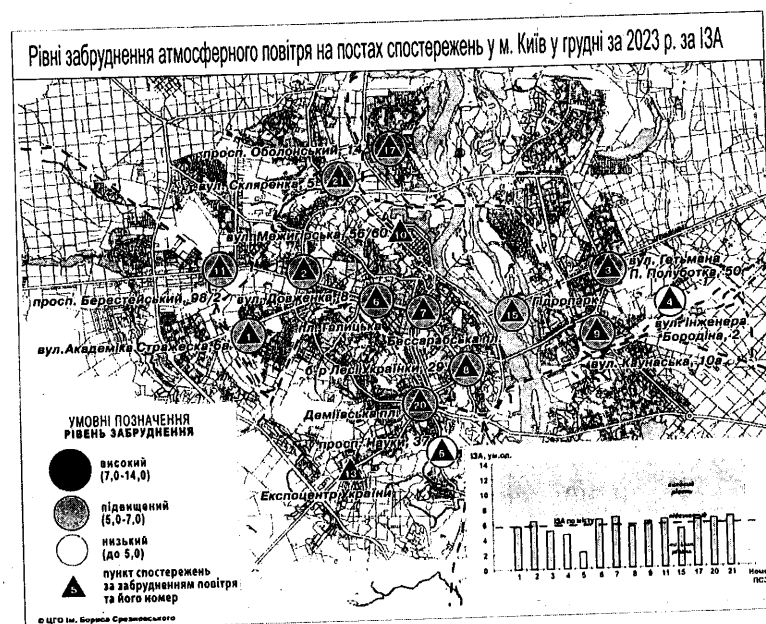

Рис. 4. Рівні забруднення атмосферного повітря на постах спостережень у м. Києві у грудні 2023 року (за ІЗА)

Основні зони забруднення повітря зосереджуються в місцях, що прилягають до автомагістралей, та в місцях концентрації промислових підприємств. Щорічно місце з найбільшим забрудненням повітря - район Бессарабської площі.

Додатковим джерелом забруднення повітря у м. Києві є також сезонне горіння торфовищ, випалювання полів і лісові пожежі на Київщині. Густий та їдкий смог разом з викидами від автотранспорту є причиною появи високого рівня забруднення повітря у місті.

З грудня 2020 року у місті Києві реалізується проєкт з розбудови сучасної системи моніторингу атмосферного повітря, що базується на основних принципах Європейських директив щодо управління якістю повітря. З метою покращення контролю за станом забруднення довкілля у місті Києві створюється принципово нова мережа спостережень за якістю атмосферного повітря.

Сьогодні в столиці працюють 7 референтних високоточних пунктів спостереження та 46 індикативних датчиків автоматичного моніторингу стану атмосферного повітря. Дані з датчиків фіксуються щохвилини, зберігаються на сервері та виводяться у режимі реального часу на сайті <http://asm.kyivcity.gov.ua> та в додатку «Київ Цифровий». Також в режимі реального часу дані передаються Міністерству захисту довкілля і відображаються на офіційному ресурсі «ЕкоЗагроза» та на сайт міжнародної компанії «IQAir».

Інформація про концентрацію забруднюючих речовин і метеорологічні параметри доступні для користувача через декілька хвилин після вимірювання. Обладнання та програмне забезпечення на нових постах відповідає кращим європейським стандартам, зокрема, директивам ЄС та рекомендаціям ВООЗ.

Водні ресурси та водоспоживання

Місто Київ багате на водні ресурси, що складаються з великої кількості різноманітних водних об'єктів: існують значні запаси підземної води; великою є кількість поверхневих водних об'єктів – річок, озер, ставків. Загалом водні об'єкти на території міста займають 6,7 тис. га, або 0,8% території.

Для забезпечення якості та безпечності поверхневих вод на території міста Києва впроваджено сучасний моніторинг якості води водойм, які є на балансі КП «Плесо» (згідно з вимогами Директиви 2006/7/ЄС для рекреаційних вод). Станом на 01.07.2022 на балансі КП «Плесо» перебуває понад 115 водних об'єктів (з 430).

У 2018–2021 рр. проводились моніторингові дослідження на водних об'єктах, визначених та підготовлених місцях масового відпочинку – пляжах та зонах відпочинку біля води. За результатами моніторингу якості води, у разі виявлення небезпек (санітарно-епідеміологічних відхилень від нормативів якості), здійснювалося оперативне інформування населення щодо змін якості води для купання шляхом встановлення попереджувальних знаків та відповідних повідомлень через ЗМІ та Internet.

У період воєнного стану впродовж 2022 р. ці роботи набули особливо важливого значення. Окрім цього, на території міста Києва здійснюється державний моніторинг водних об'єктів (на визначених постах спостереження та забору води).

Водопостачання м. Києва здійснюється з трьох незалежних джерел – річок Дніпра, Десни та підземних водоносних горизонтів.

У місті Києві діє централізована система водопостачання, зокрема питної води, а також децентралізована – мережа буюетів з можливістю отримання питної води з підземних джерел у всіх районах (мікрорайонах) міста.

Якість питної води, яку водопровідні станції подають у розподільчу мережу

Києва, відповідає вимогам чинного ДержСанПІНу 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною», але є ситуації, коли вода зазнає вторинного забруднення на шляху до кранів споживачів та споживачок.

У Києві, як і в більшості інших великих міст, створено дві незалежні системи водовідведення, а саме: господарсько-побутових стоків та дощової води.

Для відведення поверхневих стоків з території функціонує мережа дощової каналізації.

Актуальною проблемою є впорядкування відведення поверхневого стоку в міську дощову мережу та його скидання у відкриті водойми.

Поверхневі стоки з території міста відводяться мережею колекторів дощової каналізації через 132 водовипуски у р. Дніпро та зв'язані з нею відкриті водойми. З них 52 колектори підключені через річки Либідь та Сирець. Лише 5 водовипусків з житлових масивів міста обладнані очисними спорудами.

Централізована система водопостачання м. Києва станом на 01.01.2023 складалася з Дніпровської та Деснянської водопровідних станцій, 357 артезіанських свердловин, 37 водопровідних насосних станцій II, III і вище підйомів та 35 окремо розташованих станцій підкачування холодної води, водопровідних мереж загальною протяжністю 4344,88 км, зокрема, водоводів – 400,74 км; вуличних мереж – 2634,31 км; внутрішньоквартальних та дворових мереж – 1309,83 км.

Загальна протяжність ветхих та аварійних ділянок мереж становила 2091,10 км, зокрема, водоводів – 391,88 км; вуличних мереж – 1134,97 км; внутрішньоквартальних і дворових мереж – 564,34 км. Частка ветхих та аварійних ділянок мереж від загальної протяжності становила 48 %, з них водоводів – 98 %; вуличних мереж – 43 %; внутрішньоквартальних та дворових мереж – 43 %.

Загальна фактична середньодобова потужність господарсько-питного водопроводу у 2022 році становила 509,75 тис. м³/добу, а середньодобовий фактичний обсяг водопостачання – 377,67 тис. м³/добу.

Більша частина насосного та електричного обладнання була встановлена ще у 50-70-х роках минулого століття, є сильно застарілою і не відповідає сучасним вимогам енергоефективності. Наразі переважна більшість мереж та споруд водопровідного господарства ПрАТ «АК «Київводоканал» у зв'язку із високим рівнем фізичної зношеності потребує перекладання (оновлення) або реконструкції (санації), а через моральну зношеність докорінної модернізації. Уповільнення темпів ремонту водопровідних мереж і постійне недофінансування вкрай ускладнюють ситуацію в галузі. Низький рівень реноваційних робіт на водопровідних мережах може стати причиною збільшення загальної кількості аварій в декілька разів.

У столиці функціонує та активно розвивається децентралізована система водопостачання – бюджетне господарство. Виробничий контроль якості питної води з бюджетних комплексів здійснюється на замовлення СВКП «Київводфонд» згідно (ДСанПіН 2.2.4-171-10). Мережа бюджетних комплексів є альтернативною системою водопостачання, що в умовах війни дуже важливо.

На балансі СВКП «Київводфонд» обліковується 203 бюджетних комплексів, з яких функціонуючих 175. За останні два роки виконано роботи з капітального будівництва 9 об'єктів (будівництво бюджетних комплексів та артезіанських свердловин малої продуктивності), зокрема: 2020 р. – 6, 2021 р. – 2, 2022 р. – 1.

Водогосподарський комплекс міста характеризується сформованим виробничим потенціалом і обмеженими можливостями нового будівництва. У зв'язку із великими об'ємами залучення у господарський обіг водних ресурсів, забруднення їх відходами виробництва виникає все більше протиріч між традиційним водокористуванням і

раціональним екологічно збалансованим природокористуванням.

За даними державних статистичних спостережень в економіці міста Києва до 2018 р. спостерігалася тенденція до зниження забору і використання водних ресурсів за рахунок зниження економічної активності та зменшення кількості промислових підприємств, що є основними водоспоживачами.

Протягом останніх років відбувалося поступове скорочення обсягів забору води з природних водних об'єктів – до 511 млн м³ у 2022 р. (табл. 2).

Аналіз показників водокористування вказує на те, що впродовж 2018-2020 рр. зріс обсяг оборотного та повторно-послідовного використання води, що сприяло більш економічному раціональному водоспоживанню, особливо при заборі води з природних джерел. За даними Державного агентства водних ресурсів України у 2022 р. ці обсяги скоротилися до 223 млн м³. Частка оборотної та послідовно використаної води (% економії свіжої води за рахунок обігового водоспоживання на виробництві) становила 49,2%.

Таблиця 2

Основні показники використання води, млн м³

	2019	2020 ³	2021 ³	2022
Забрано води з природних водних об'єктів – усього	711	719	563	511
зокрема:				
з поверхневих джерел	682	684	536	492
з підземних джерел	29	35	27	19
Використано свіжої води – усього	678	666	499	453
зокрема:				
на потреби виробничі	512	424	396	355
питні та санітарно-гігієнічні	166	242	130	98
Обсяг оборотної та послідовно (повторно) використаної води	637	723	308	223

На території міста водні об'єкти потерпають від значного техногенного навантаження і потребують відповідних природоохоронних програмних заходів з їх охорони та відтворення. Скидання використаних і забруднених зворотних вод без їх належної очистки негативно впливає на стан природних водних ресурсів не тільки міста, але й в межах всього басейна річки Дніпро та інших річок, водойм.

Централізована система водовідведення м. Києва станом на 01.01.2023 складалась з мереж для збору та відведення та транспортування стічних вод загальною протяжністю 2752,74 км, з них: головних колекторів – 167,03 км; напірних трубопроводів – 157,64 км; вуличних мереж – 1050,91 км; внутрішньоквартальних та дворових мереж – 1377,16 км, каналізаційних насосних станцій для перекачування та транспортування стічних вод у кількості 34 од., Бортницької станції аерації (БСА). Загальна протяжність ветхих та аварійних ділянок мереж становила 822,55 км, з них: головних колекторів – 13,51 км; напірних трубопроводів – 46,73 км; вуличних мереж – 326,91 км; внутрішньоквартальних та дворових мереж – 435,40 км. Частка ветхих та аварійних ділянок мереж в їх загальній протяжності становила майже 30 %, з них головних колекторів – 8 %; напірних трубопроводів – 30 %; вуличних мереж – 31 %; внутрішньоквартальних та дворових мереж – 32 %.

Сумарна проектна потужність блоків очисних споруд Бортницької станції аерації у 2022 році становила 1800 тис. м³/добу, а фактичний середньодобовий обсяг відведення (фактична потужність очисних споруд Бортницької станції аерації)

³ за даними Державного агентства водних ресурсів України

становив 582,07 тис. м³/добу. Через відсутність протягом тривалого часу стратегічних дій щодо питання реконструкції та удосконалення технології очищення стічних вод станція працює на межі можливостей і майже не має технічних резервів у разі виникнення нештатних або аварійних ситуацій.

Загальне водовідведення у 2022 році становило 524 млн м³. Скидання забруднених зворотних вод і безповоротний водозабір негативно впливають на водні ресурси. Протягом 2022 року у водойми було скинуто 15,2 млн м³ забруднених зворотних вод, або 2,9% від загального скидання у поверхневі водні об'єкти. Без будь-якого очищення у водойми надійшло 15,2 млн м³ забруднених зворотних вод. Поряд з цим, у поверхневі водні об'єкти потрапило 296 млн м³ (56,5%) нормативно чистих вод без очищення (табл. 3).

Таблиця 3

Динаміка основних показників відведення води у 2019-2022 рр., млн м³

Показник	2019	2020	2021	2022
Загальне водовідведення, з нього	723	640	580	524
у поверхневі водні об'єкти, у т. ч.	723	640	580	524
забруднених зворотних вод, з них:	287	16	16	15,2
недостатньо очищених	269	0	0	0
без очищення	18	16	16	15,2
нормативно-очищених	0	265	268	213
нормативно-чистих без очищення	436	379	296	296
Потужність очисних споруд	658	658	658	658

Земельні ресурси та ґрунти

Аналіз структури земельного фонду міста показує, що провідне місце у ньому належить забудованим землям загальною площею 37,0 тис. га (44,3% від загальної площі міста) та лісам і лісовкритим площам, які займають площу 35,10 тис. га (42%) (рис. 5).

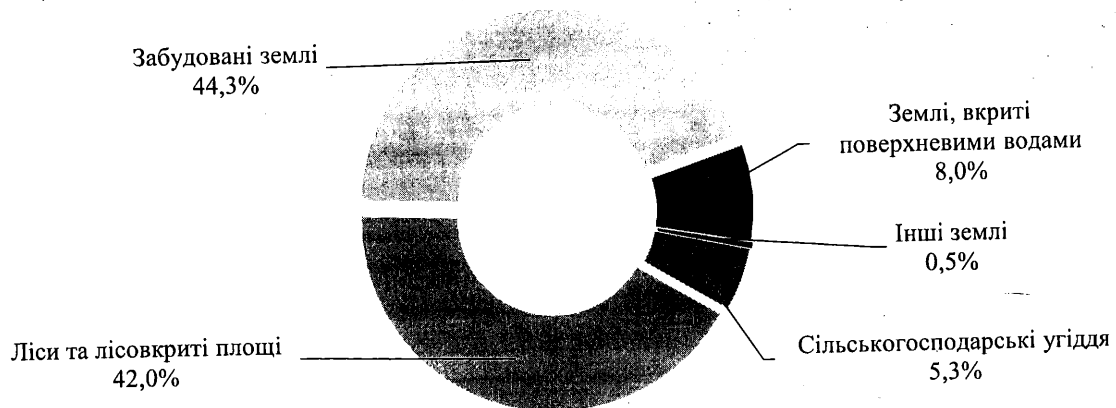

Рис. 5. Структура земельного фонду м. Києва у 2021 році, тис. га

Характерною і важливою особливістю земель м. Києва є їхня забудовна диференціація: поруч із щільно забудованими центральними районами, існують малозабудовані, або зовсім незабудовані, головним чином периферійні території, які вкриті рослинністю лісових або лучних формацій. Ці землі, які репрезентують до 50% приселітєбної території, мають виключне середовище – утворююче, екологічне значення і потребують охорони та збереження. Разом з тим спостерігається тенденція щодо забудови вільних територій часто за рахунок скорочення зеленої зони міста, що

обумовлює втрату земельних екологічно важливих резерватів міста та екологічного пріоритету в процесі містобудування.

Відповідно до Генерального плану міста Києва територія столиці поділена на функціональні зони (табл. 4). Кожна з функціональних зон характеризується своїми особливостями, призначенням і впливом на довкілля.

Таблиця 4

Функціональні зони м. Києва

Функціональна зона	Площа, тис. га
Житлова забудова	12,97
Громадська забудова	3,93
Транспортна інфраструктура	6,16
Об'єкти природно-заповідного фонду	18,19
Ландшафтно-рекреаційні території	26,84
Промислові, науково-виробничі території	3,12
Території інженерної інфраструктури	3,49
Інші території	7,94

Водні об'єкти на території міста займають площу 6,7 тис. га (8% від загальної площі міста). На специфіку земельного надбання міста впливає надзвичайна протяжність прибережної смуги, яка через винятково високу кількість проток, островів інших водойм сягає близько 35 км. Як правило, прибережні площі пов'язані із цінними природними біокомплексами рослинного і тваринного світу, мають рекреаційне, оздоровче значення і формують характерне ландшафтне обличчя міста, що обумовлює необхідність забезпечення їх недоторканості. Водночас, саме в таких мальовничих урочищах нерідко є намагання котеджної забудови, зокрема у межах водоохоронної зони.

Ґрунтовий покрив Києва є вельми строкатим, зважаючи на різноманітність природних умов. Північним околицям міста, що тяжіють до Полісся, властиві дерново-підзолисті ґрунти, сформовані переважно під хвойними лісами. На правобережній високій частині міста панують звичні для більшої частини України ґрунти – чорноземи. Утворилися вони переважно на дуже своєрідних пухких, добре провітрюваних і відносно сухих суглинках – лесах. У природних київських лісопарках поширені темно-сірі лісові ґрунти, що утворились під пологом широколистяних лісів.

У 2021 році вперше в Україні було реалізовано пілотний проект з дослідження якості ґрунтів на території міста Києва у 123 контрольних точках. Загалом оцінювались ґрунти, відібрані не лише у промислово навантажених районах столиці, але й у рекреаційних зонах – улюблених місцях відпочинку киян – парках, скверах, місцях відпочинку біля водойм. Ґрунти досліджувалися на вміст забруднюючих речовин і хімічних елементів за 29 показниками.

Ареали забруднення ґрунтів приурочуються до промислових зон (наприклад, територія заводу «Радикал»), а також до зон впливу вулиць із інтенсивним рухом автотранспорту. Основними забруднювачами є важкі метали, перш за все, свинець, цинк, мідь, їх вміст подекуди у десятки разів перевищує гранично допустимі концентрації. Особливістю розподілу забруднення на території міста є неоднорідність, мозаїчність поля забруднення – ділянки з надмірним вмістом забруднювачів чергуються з відносно «чистими».

У ґрунтах м. Києва, за даними спостережень Центральної геофізичної обсерваторії (ЦГО) імені Б. Срезневського, у 2022 році середній вміст важких металів був низьким. Максимальний вміст цинку на рівні 346 мг/кг, кадмію – 0,83 ГДК, міді –

79 мг/кг виявлено у грунтах на бульварі Лесі Українки, 29, цинку – 321 мг/кг - в районі проспекту Науки, 35, на рівні 292 мг/кг – у грунтах в районі вул. Олександра Довженка навпроти перехрестя вулиць Антона Цедіка та Довженка, свинцю – 2,9 ГДК та 2,5 ГДК в районі вулиці Довженка, 1,7 ГДК - неподалік «Дослідного хлібзаводу» (табл. 5).

Таблиця 5

Забруднення ґрунтів міста Києва промисловими токсикантами у 2022 р.

Місцевість	Кількість проб	Забруднювальні речовини					
		Середній/максимальний вміст, в ГДК			Середній/максимальний вміст, в мг/кг		
		Cd	Mn	Pb	Ni	Cu	Zn
Київ	40	0,4/0,83	0,2/0,6	0,8/2,9	11/24	22/79	76/346

Ступінь забруднення ґрунтів є важливою інформацією, що характеризує рівень техногенного тиску на урболандшафти. На стан ґрунтів міського ландшафту впливають промислові відходи підприємств, будівельні та інші роботи, пов'язані з переміщенням ґрунтових мас, тепло- та енергогенеруючі об'єкти, транспортна інфраструктура, побутові відходи тощо.

Важкі метали вважаються забруднювачами навколишнього природного середовища через їх стійкість, біоаккумулятивність і здатність чинити серйозний негативний вплив на здоров'я людини і навколишнє природне середовище.

Біорізноманіття

Місто Київ розташовано на межі лісової (Полісся) та лісостепової зон, що визначає специфіку як природної, так і культивованої рослинності. Природна рослинність оточує місто майже суцільним кільцем шириною від кількох і до 10 км та відносно добре збереглася. Вона представлена лісами, луками, болотами, водними угрупованнями, фрагментами степів і пустищ. Найкраще збереглися ліси на південь від міста в районі Конча-Заспа, в північній частині – біля Пуща-Водиці, західній – біля с. Романівки і східній – північніше Броварів. Окремі ділянки мають вік понад 100 років. В урочищах Феофанія та Лиса гора в деревостанах трапляються могутні дуби віком понад 150 років.

Тваринний світ міста представлений 48 видами ссавців, 110 видами птахів, 11 видами земноводних, 6 видами плазунів, 52 видами риб та великою кількістю видів комах.

Динаміка структури природно-заповідного фонду Києва представлена в таблиці (табл. 6).

Таблиця 6

Динаміка структури природно-заповідного фонду м. Києва у 2018-2022 рр.

Категорія території за класифікацією ЮНЕСКО	На 01.01.2019		На 01.01.2020		На 01.01.2021		На 01.01.2022		На 01.01.2023	
	Кількість	Площа, га	Кількість	Площа, га	Кількість	Площа, га	Кількість	Площа, га	Кількість	Площа, га
Національні природні парки	1	10988,14	1	10988,14	1	10988,14	1	10988,14	1	10988,14
Регіональні ландшафтні парки	4	1454,88	4	1454,88	4	1454,88	4	1454,88	4	1454,88
Заказники загальнодержавного значення	1	1110,2	1	1110,2	1	1110,2	1	1110,2	1	1110,2
Заказники місцевого значення	17	5294,51	21	5648,46	34	9322,89	36	9439,46	41	9728,55
Пам'ятки природи загальнодержавного значення	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Пам'ятки природи місцевого значення	133	129,58	137	141,18	140	148,86	149	155,49	157	169,89
Ботанічні сади загальнодержавного значення	3	205,7	3	205,7	3	205,7	3	205,7	3	205,7

Дендрологічні парки загальнодержавного значення	1	6,5	1	6,5	1	6,5	1	6,5	1	6,5
Дендрологічні парки місцевого значення	1	13,7	1	13,7	1	13,7	1	13,7	1	13,7
Зоологічні парки загальнодержавного значення	1	39,5	1	39,5	1	39,5	1	39,5	1	39,5
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення	9	1946,5	9	1946,5	9	1946,5	9	1946,5	9	1946,5
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення	14	208,58	14	208,58	14	208,58	14	208,58	14	208,58
РАЗОМ	186	21466,17	194	21831,72	210	25513,65	221	25637,03	234	25940,52

Сумарна площа територій та об'єктів ПЗФ без урахування площі тих об'єктів ПЗФ, що входять до складу територій інших об'єктів ПЗФ, станом на 01.01.2023 становила 21517,41 га, що складає 25,8% від загальної площі міста Києва.

КО «Київзеленбуд» формує та реалізує єдину політику з озеленення міста та відіграє важливу роль в забезпеченні належного утримання та догляду за зеленими насадженнями, парками, скверами та іншими об'єктами благоустрою, що належать територіальній громаді міста Києва, постійно збільшує обсяги робіт з озеленення міста, здійснює капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів зеленого господарства.

На балансі районних комунальних підприємств КО «Київзеленбуд»:

- 126 парків загальною площею 3375,03 га;
- 644 сквери на площі 469,82 га;
- 48 бульварів площею 149,63 га;
- 31608,1 га лісопаркового господарства.

Відходи

У процесі функціонування та розвитку господарського комплексу м. Києва утворюються і накопичуються відходи виробництва та споживання, які поділяються на класами небезпеки: I-й клас — надзвичайно небезпечні; II-й клас — високо небезпечні; III-й клас — помірно небезпечні; IV-й клас — мало небезпечні.

У 2020 р. спостерігалось різке збільшення загального обсягу утворення відходів (більш ніж утричі порівняно з 2019 р.). Швидше за все, це пов'язано зі змінами у статистичній звітності. У 2020 році дані сформовані за місцем реєстрації суб'єктів господарської діяльності. Як правило, суб'єкти господарської діяльності реєструються в містах і, можливо, найбільше у Києві. Тому зазначені обсяги відходів могли бути утворені як у Києві, так і в регіонах. Оскільки обсяги утворених відходів збільшилися утричі, то можна вважати, що саме у Києві у 2020 році утворилася третина зазначених обсягів відходів (рис. 6).

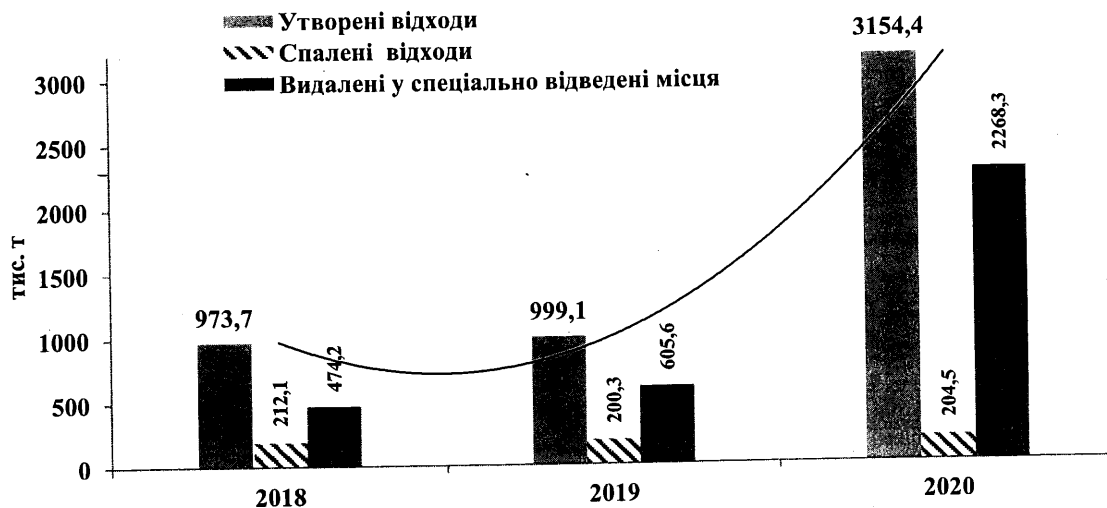

Рис. 6. Динаміка основних показників утворення та поводження з відходами у м. Києві у 2018- 2020 роках⁴

За даними державних статистичних досліджень протягом 2018-2020 рр. спостерігалася стійка тенденція до зростання утворення відходів на підприємствах міста Києва (у 2020 р. – на підприємствах, зареєстрованих в Києві). За обсягами основна їх частина - відходи IV класу небезпеки, або більш як 98% загального обсягу (рис. 7).

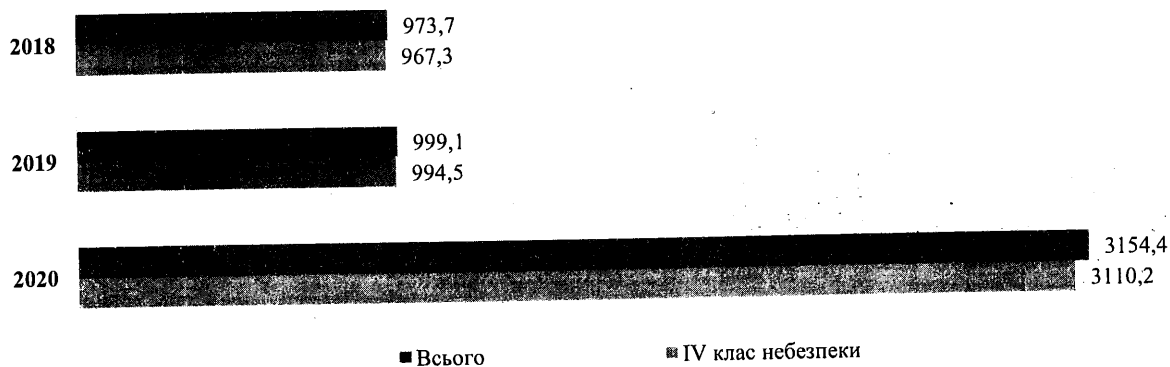

Рис. 7. Утворення відходів IV класу небезпеки у м. Києві (тис. т)

За даними державних статистичних спостережень на підприємствах міста Києва протягом 2019 р. від економічної діяльності підприємств та організацій та від домогосподарств м. Києва (табл. 7) утворилося 2 213,6 тис. т відходів, зокрема 44,2 тис. т відходів I-III класів небезпеки. Якщо протягом 2015-2019 рр. більша частка відходів була від домогосподарств (у 2019 р. – 65,3%), то у 2020 р. частка обсягів утворення відходів від економічної діяльності підприємств і організацій зросла у два рази і становила 70,2%, від загального обсягу.

⁴За даними Головного управління статистики у м. Києві

Відповідно до законів України «Про правовий режим воєнного стану», «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану та стану війни», Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», та, урахуваючи ситуацію, що склалася у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, органи державної статистики призупинили оприлюднення статистичної інформації починаючи з даних за лютий 2022 року, яка розміщується на офіційному вебсайті Головного управління статистики у м. Києві (www.kyiv.ukrstat.gov.ua).

Динаміка утворення відходів від економічної діяльності та від домогосподарств (тис. т)

	2018	2019	2020 ⁵
Усього	973,7	999,1	3 154,4
від економічної діяльності	350,1	346,9	2 213,6
від домогосподарств	623,6	659,2	940,8

Серед підприємств, об'єкти яких розташовані в межах міста та можуть мати або мають негативний вплив на довкілля і населення, можна виділити:

- ТОВ «ЄВРОРЕКОНСТРУКЦІЯ»;
- СП «Київські ТЕЦ» КП «Київтеплоенерго» ТЕЦ-5 та ТЕЦ-6;
- СП «Завод «Енергія» КП «Київтеплоенерго»;
- ПрАТ «АК «Київводоканал» (БСА);
- полігони ТПВ №5, №6 ПрАТ «Київспецтранс»;
- ВАТ «Радикал»;

Інфраструктура поводження з промисловими відходами чи спеціальні полігони для промислових відходів на території міста відсутні. Тому ці екологічно небезпечні підприємства Києва потребують посиленого екологічного контролю та належного організаційно-фінансового забезпечення виконання необхідних природоохоронних заходів.

Впродовж 2020 р. було утилізовано 128,5 тис. т відходів, що становило лише 4,07% від загального обсягу їх утворення, та спалено 204,5 тис. т, або 6,5% загального обсягу утворення відходів.

Кількість накопичених відходів підприємствами промисловості невпинно зростає. У 2021 році на території міста Києва загальний обсяг відходів, накопичених протягом експлуатації, у місцях видалення відходів становив 76709,5 тис. т, з них 14,9 тис. т належали до III класу небезпеки (рис. 8).

За обсягом основна частка відходів у місті Києві – це так звані побутові чи тверді побутові відходи (ТПВ). Поводженням з такими відходами опікується спеціалізовані структурні підрозділи (КП «Київкомунсервіс»). За даними Департаменту житлово-комунальної інфраструктури обсяги збирання, а відповідно, і утворення ТПВ 2020-2022 рр. дещо знизилися (рис. 9).

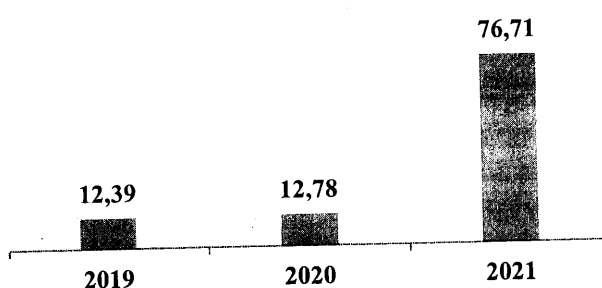

Рис. 8. Динаміка загального обсягу відходів I-IV класів небезпеки, накопичених у м. Києві протягом 2019-2021 років, млн т

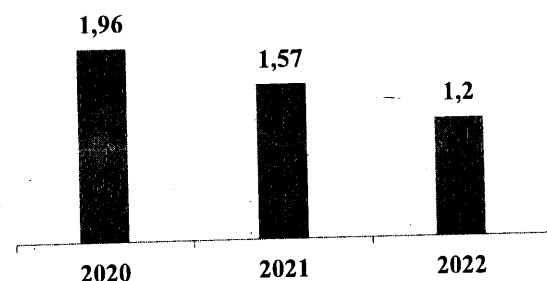

Рис. 9. Динаміка утворення твердих побутових відходів протягом 2020-2022 років, млн т

⁵ Дані сформовані за місцем реєстрації суб'єктів господарської діяльності

ТПВ вивозяться на переробку та подальше захоронення на:

- полігон твердих побутових відходів № 5 ПрАТ «Київспецтранс» (с. Підгірці, Обухівський район, Київська область);
- полігон великогабаритних та будівельних відходів № 6 ПрАТ «Київспецтранс» (вул. Пирогівський шлях, 94–96, м. Київ);
- сміттєспалювальний завод СП «Завод «Енергія» КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» (вул. Колекторна, 44, м. Київ);
- сміттєзвалища Київської області (Бориспільський, Бородянський, Броварський, Васильківський райони).

Термічне знешкодження (утилізація) твердих побутових відходів здійснюється на СП «Завод «Енергія» КП «КИЇВТЕПЛОЕНЕРГО» в обсязі близько 20% від загального щорічного обсягу утворених твердих побутових відходів. Решта відходів потрапляє на полігон без будь-якого сортування. У той же час морфологічний склад побутових відходів свідчить про те, що більше 90% ТПВ може бути спрямовано у господарський обіг.

За даними КП «Київкомунсервіс» протягом 2020-2023 рр. було зібрано та вивезено твердих побутових відходів: змішаних – 22 038,4 тис. м³, велико-габаритних відходів – 2 060,1 тис. м³ і відходів сухої фракції – 1 467,5 тис. м³ (рис. 10).

Рис. 10. Зібрано та вивезено ТПВ (різних фракцій), тис. м³

Протягом 2018-2023 рр. у всіх районах столиці запровадженій та діє роздільний збір, двоконтейнерна технологічна схема роздільного збирання побутових відходів: контейнери для збирання ресурсоцінних складових («сухі» відходи) і контейнери для збирання решти змішаних відходів («мокрі» відходи). Кількість контейнерних майданчиків, облаштованих контейнерами з можливістю сортування ТПВ, складає 43-44 % від загальної кількості, які обслуговує підприємство.

Для збирання небезпечних відходів, що утворились від населення, КП «Київкомунсервіс» з 2018 року розпочало роботу зі встановлення спеціальних контейнерів у всіх адміністративних районах столиці, які призначені для збирання відпрацьованих батарейок, непошкоджених ртутних термометрів та енергозберігаючих ламп.

Здоров'я населення

Аналіз показників захворюваності по м. Києву впродовж 2020-2023 роки (за наявними статистичними даними) вказує на те, що найчисельнішою групою хвороб були і залишаються хвороби системи кровообігу та хвороби органів дихання, останні в основному за рахунок гострих респіраторних захворювань (табл. 8).

Таблиця 8

Загальна захворюваність дорослого населення в м. Києві за класами хвороб та окремими нозологіями (за даними закладів, підпорядкованих ДОЗ)

(на 10 тис. населення у віці 18 років і старші)

	2020	2021	2022	2023
Усього захворювань	18 061,3	17 448,5	15 128,4	15 493,2
Новоутворення	714,4	718,7	702,0	757,9
Хвороби ендокринної системи	956,2	938,7	872,3	900,3
Хвороби нервової системи	641,2	589,0	522,0	545,4
Хвороби ока та його придаткового апарату	806,3	770,8	635,2	635,7
Хвороби системи кровообігу	5502,4	5 240,7	4 603,9	4 636,5
Хвороби органів дихання	2951,7	3 040,5	2 481,8	2 378,7
Хвороби органів травлення	2042,9	1 882,7	1 624,0	1 630,0
Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини	1081,8	1 015,3	883,9	963,7
Хвороби сечостатевої системи	1 523,7	1 398,6	1 192,6	1 220,3
Інші	1 840,7	1 853,5	1 610,7	1 824,7

Найбільший відсоток зареєстрованих випадків захворювань у м. Києві у 2023 році належав хворобам системи кровообігу та органів дихання 29,93% та 15,35% відповідно (рис. 11).

Рис. 11. Кількість зареєстрованих випадків захворювань на 10 тис. дорослого населення у м. Києві у 2023 році

Зберігалася тенденція до зростання контингенту онкологічних хворих (на 29,5% за останній рік), насамперед внаслідок позитивних змін — подовження терміну життя хворих на рак (рис. 12). Найпоширенішими серед злоякісних новоутворень у 2023 році були (на 100 тис. населення): молочної залози – 89,6 (збільшення за останній рік на 37,4%), шкіри – 45,7 (збільшення за останній рік на 39,8%), легень – 20,0 (збільшення за останній рік на 15,3%), лімфатичної та кровотворної тканини – 19,5 (збільшення за останній рік на 19,6%), прямої кишки – 18,6 (збільшення за останній рік на 19,9%),

шийки матки -12,6 (збільшення за останній рік на 24,3%), щитоподібної залози – 12,6 (збільшення за останній рік на 32,3%).

Рис. 12. Захворюваність населення на злоякісні новоутворення (на 100 тис. населення)

Спрямованість на раннє виявлення хвороб сприяла тому, що велика кількість нових випадків злоякісних новоутворень виявляється під час профілактичних оглядів населення.

Показник поширеності всіх форм туберкульозу серед киян демонстрував тенденцію до зниження до 2022 року, але в 2023 році цей показник стрімко зріс (рис. 13). При цьому захворюваність на туберкульоз у м. Києві є однією з найнижчих по Україні.

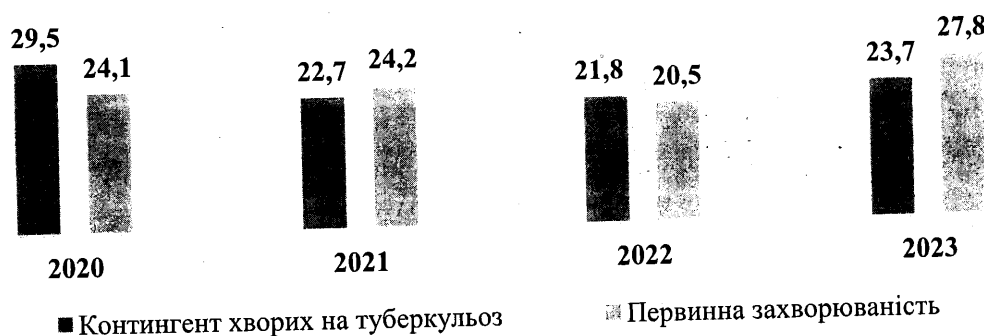

Рис. 13. Захворюваність на туберкульоз у м. Києві (на 100 тис. населення)

В довоєнні роки спостерігалася негативна тенденція щодо збільшення смертності за основними типами захворювань. Показник смертності населення у 2021 році становив 15,5 осіб на 1 тис. наявного населення, що на 25,3 % більше порівняно з 2020 роком. Рівень дитячої смертності збільшився з 4,7 % у 2020 році до 5,7 % на 1 тис. новонароджених у 2021 році.

Структура причин смертності населення м. Києва у зв'язку з пандемією COVID-2019 зазнала суттєвих змін (табл. 9). На першому місці, як і в попередні роки, знаходилися хвороби системи кровообігу, які у 2021 році обумовили 53,9 % усіх випадків смерті в місті (61,5 % у 2020 році).

Розподіл померлих за основними причинами смерті, осіб

	2018	2019	2020	2021
Усього померлих	32 231	33 137	36 091	45 223
у т.ч. від -				
хвороб системи кровообігу	20 427	21 259	22 168	24 355
новоутворень	5 524	5 769	5 606	5 403
зовнішніх причин смерті	1 512	1 451	1 286	1 389
хвороб органів травлення	1 599	1 491	1 509	1 650
хвороб органів дихання	744	847	837	1 720
деяких інфекційних та паразитарних хвороб	501	484	450	390
COVID-19			2 349	7 704

Серед смертності від хвороб кровообігу 80 % випадків у 2021 році припадало на смертність від ішемічної хвороби серця (зокрема інфаркти). На друге місце у 2021 році вийшла смертність від хвороб, зумовлених вірусом COVID-19, яка становила 16,8 % від загальної смертності по місту (проти 6,4 % у 2020 році). Третя позиція в структурі смертності належала смертності від онкологічних захворювань – 11,9 % у 2021 році.

Прогнозні зміни стану довкілля, якщо Програма не буде затверджена

Аналіз тенденцій стану довкілля, зокрема здоров'я населення, вказує на загальне зменшення обсягів викидів від стаціонарних джерел і зростання обсягів викидів від пересувних джерел, поступове скорочення обсягів споживання водних ресурсів, значне техногенне навантаження на водні об'єкти міста, зв'язок ареалів забруднення ґрунтів з промисловими зонами і зонами впливу вулиць з інтенсивним рухом автотранспорту, зростання площі природно-заповідного фонду міста і кількості територій та об'єктів ПЗФ, збільшення обсягів робіт з озеленення міста, зростання загальної кількості утворених відходів, зменшення в останні роки обсягів утворення твердих побутових відходів, невпинне зростання кількості накопичених відходів, збільшення смертності за основними типами захворювань, зокрема захворювань, зумовлених вірусом COVID-19.

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

Оскільки завдання та заходи Програми стосуються території всього міста Києва, характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу, представлені у Розділі 2.

4. Основні екологічні проблеми міста Києва, зокрема ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються Програми

1) Забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту та промислових підприємств

Однією з найважливіших екологічних проблем м. Києва є забруднення атмосферного повітря.

Міський транспорт є головним чинником забруднення атмосферного повітря. Вплив системи «автомобіль – дорога» на природне середовище в умовах міста значно більший, ніж промисловості і теплоенергетики, що пов'язано з великою кількістю автотранспортних засобів, наявністю великих площ доріг і вулиць.

Викиди автотранспорту представлені відпрацьованими газами (після згоряння пального), картерними газами (суміш пального з парами мастильних матеріалів) і паливним випаровуванням, що надходить у середовище з паливних баків, карбюратора і систем живлення двигунів. Найбільш істотні такі компоненти викидів, як оксид вуглецю, вуглеводні, оксиди азоту, сполуки сірки, тверді частинки (сажа).

Частка автомобілів, які експлуатуються в м. Києві, далекі від довершеності; вони здебільшого не відповідають міжнародним стандартам щодо екологічної безпеки. Кількість автомобілів постійно зростає, особливо легкових. Відповідно, слід очікувати зростання подальшого тиску на довкілля та зростання рівня забруднення.

На рівень забруднення викидами від транспортних засобів впливають інтенсивність та умови їхнього руху. Рівень загазованості залежить від кількості перехресть, від інтенсивності руху автомобілів, ширини і рельєфу вулиць, швидкості вітру тощо. Істотним є вплив дорожніх умов, як постійних, до яких відносять склад дорожнього покриття, план траси, подовжній і поперечний профіль, ширину проїзної частини, перетинання доріг, так і перемінних (ступінь рівності дорожнього покриття, коефіцієнт зчеплення коліс з дорогою, видимість дороги тощо).

Сучасний стан вулично-дорожньої мережі міста має ряд проблемних питань, серед яких незадовільний технічний стан, недостатня пропускна спроможність транспортних розв'язок, невідповідність технічних параметрів більшості магістральних вулиць їх встановленому функціональному призначенню, зокрема за пропускною спроможністю.

Забруднення атмосферного повітря в Києві від автотранспорту обумовлено такими факторами:

- постійне нерегульоване збільшення кількості автотранспорту в місті, зокрема транзитного вантажного;
- відставання якості палива від європейських стандартів;
- щільність забудови в центральних районах міста;
- повільний розвиток мережі розв'язок і автошляхів;
- недостатня кількість мостів через річку Дніпро;

- відсутність замкненої кільцевої дороги навколо міста;
- недосконалість управління дорожнім рухом та іншими проблемами;
- недостатньо розвинена законодавча та юридична база у галузі ефективного регулювання управління автотранспортом;
- відсутність механізмів впливу на збільшення забруднення довкілля автотранспортом.

Викиди від автотранспорту є джерелом вторинного забруднення інших компонентів довкілля, перш за все, ґрунтів і поверхневих водоем. Міський транспорт та його супутня інфраструктура є головними забруднювачами водних об'єктів і ґрунтів нафтопродуктами. Насамперед, це стосується відкритих автостоянок, гаражних кооперативів і автозаправних станцій, які не обладнано локальними очисними спорудами дощових стоків, пунктів розвантаження паливно-мастильних матеріалів на території річкового порту та автотранспортних підприємств міста. Має місце забруднення трамвайних колій мастилами через їх витікання з негерметичних редукторів трамвайних вагонів.

Перевищення нормативних значень шумового забруднення вдень спостерігається на магістралях районного та загальноміського значення, що зумовлено інтенсивним рухом автотранспорту. Ще одним джерелом транспортного шуму є міський рейковий транспорт, представлений наземними ланками ліній метро, кільцем міського залізничного транспорту (міською електричкою) та трамваями.

Забруднення атмосферного повітря становить серйозний ризик небезпеки для здоров'я людини. Автомобілі викидають разом з відпрацьованими газами, випаровуваннями паливо-мастильних матеріалів близько 200 компонентів забруднюючих речовин, які мають токсичний, мутагенний, наркотичний та інший вплив на живі організми. Основним токсичним інгредієнтом, яким забруднюється повітря під час експлуатації автомобільного транспорту, є оксид вуглецю (близько 80%). Викиди автотранспортних засобів особливо небезпечні тому, що здійснюються у безпосередній близькості від тротуарів у зоні активного пішохідного руху.

Основними забруднювачами атмосферного повітря від стаціонарних джерел є підприємства енергетики (теплоелектроцентралі), підприємства будівельної індустрії, машинобудівної, хіміко-фармацевтичної, харчової промисловості. Головною потребою підприємств є модернізація морально застарілих технологій та засобів виробництва і використання очисного обладнання, де уловлюються та знешкоджуються забруднюючі речовини.

До проблем забруднення атмосферного повітря слід віднести також збільшення кількості автономних котельень в місті, оскільки у зв'язку зі зростаючими темпами забудови міста спостерігається невідповідність в реальній спроможності підприємств енергетики забезпечувати відпуск тепла споживачам. На даний час централізовані міські тепломережі є перевантаженими. Приєднання додаткових споживачів потребує встановлення додаткового теплогенеруючого обладнання відповідної потужності. Існує необхідність використання сучасних прогресивних котлоагрегатів з максимально низькими показниками емісії забруднюючих речовин, провадження енергозберігаючих технологій, вирішення проблеми досягнення мінімальних втрат на шляху транспортування тепла до споживачів тощо.

2) Забруднення поверхневих водних об'єктів

Існуючий стан малих водоем міста викликає занепокоєння, тому що багато з них є засміченими, прибережні захисні смуги водоем захаращені несанкціонованими звалищами побутових та будівельних відходів.

Природні водойми значною мірою трансформовані через антропогенний вплив. Особливо значних змін зазнали русла невеликих річок – приток Дніпра, які протікають через забудовану частину міста, особливо на правобережжі. Ці річки каналізовані, поміщені у колектори, береги часто забетоновані. Суттєвим фактором деградації водойм є невизначеність та невстановленість прибережних захисних смуг поверхневих водних об'єктів (далі – ПЗС). Антропогенізацію поверхневих вод довершує забруднення хімічними і органічними речовинами. Джерелами техногенного забруднення поверхневих вод є осадження викидів із атмосферного повітря та поверхневий злив, а також скиди зворотних (стічних) вод переважно підприємствами житлово-комунального господарства.

Для міста актуальною лишається проблема впорядкування відведення поверхневого стоку у міську дощову мережу та його скиду у відкриті водойми з дотриманням вимог чинного природоохоронного законодавства України. Слід врахувати проблематику очищення поверхневих (дощових, талих, поливо-мийних) стоків, скидання їх у поверхневі водні об'єкти без очищення (у місті Києві очищується лише частина цих стоків), наявність несанкціонованих врізок і скидів.

Причиною недостатньо ефективної роботи очисних споруд є фізична та моральна застарілість обладнання, несвоєчасне проведення поточних і капітальних ремонтів, їх перевантаженість.

Загальними проблемами у сфері водовідведення є:

- забруднення поверхневих вод хімічними та органічними речовинами; джерелами техногенного забруднення є осадження викидів з атмосферного повітря та поверхневий злив;
- несанкціоновані скидання неочищених вод до річок Дніпро та Десна через зливу каналізацію підприємствами-порушниками;
- відсутність або замала кількість очисних споруд у деяких населених пунктах, що належать до Київської агломерації; потужність очисних споруд у м. Києві десятки років залишається незмінною;
- недостатній спільний контроль усіх суб'єктів агломерації за зливанням неочищених каналізаційних стоків безпосередньо у природне середовище.

Серйозною проблемою залишається забруднення внутрішніх водойм міста нафтопродуктами, пов'язане із інтенсивним забрудненням ними дощових стоків, що спричинено зростаючою кількістю автотранспортних засобів, розміщених на територіях автостоянок, гаражів, автозаправних станцій без локальних очисних споруд тощо.

З дощовими й талими водами до водойм та водотоків потрапляють різні сполуки, які призводять до забруднення води, переважно завислі та колоїдні частки, синтетичні поверхнево-активні сполуки, нафтопродукти. Особливу загрозу створюють токсичні компоненти стоку – нафта та нафтопродукти, важкі метали, СПАР. Надходячи у водойму, токсиканти зачіпають усі складові водної екосистеми.

При потраплянні у водні об'єкти детергентів спостерігається погіршення її санітарного режиму, зменшується вміст розчиненого у воді кисню, на поверхні водойми може утворюватися велика кількість стійкої піни, привнесення фосфатних миючих засобів спричинює ризик евтрофікації водойм.

В забруднених водоймах нафта та нафтопродукти утворюють на поверхні райдужні плівки різної товщини, а в водних масах присутні у вигляді розчинної фракції в емульгованому чи завислому стані. Плівки, що утворюються на поверхні водойм, перешкоджають природній аерації, створюють дефіцит кисню, порушують перебіг біологічних процесів у водоймах. Частина нафтопродуктів буде залишатися у водній

товщі у вигляді емульсії, частина седиментуватиме. Забруднені нафтою і продуктами їх переробки донні відклади провокують хронічне забруднення водних мас.

Основна небезпека важких металів полягає у тому, що вони, на відміну від токсикантів органічного походження, не піддаються розкладу. Вони лише переходять з однієї хімічної форми в іншу, при цьому іноді утворені сполуки металів мають більш небезпечні властивості, ніж ті, що потрапили у водну екосистему.

Існуючий стан малих водойм міста викликає занепокоєння, тому що багато з них є засміченими, прибережні захисні смуги водойм захищені несанкціонованими звалищами побутових та будівельних відходів. Лишається гострим питання щодо встановлення прибережних захисних смуг водних об'єктів, посилення контролю за створенням водоохоронних зон і ПЗС, а також за дотриманням режиму використання їхніх територій.

Зважаючи на особливу вразливість водних екосистем до антропогенного навантаження, зокрема у межах міста Києва як столиці України та мегаполісу зі специфічними умовами урбанізованого середовища, для поверхневих водних об'єктів міста найважливішим завданням є поліпшення якості води шляхом зменшення забруднення і засмічення.

3) Проблеми поводження з відходами

Проблема відходів є однією з ключових екологічних проблем міста Києва. Відповідно до існуючої технології поводження з відходами у місті, утворені відходи вивозяться на переробку та подальше захоронення. Але частки утилізації та спалювання є незначними, і більшість відходів направляється на захоронення - на існуючі переповнені полігони чи зберігаються «у спеціально відведених місцях» на території підприємств міста.

Існуюча система управління відходами характеризується такими тенденціями:

- накопичення відходів як у промисловому, так і побутовому секторі, що негативно впливає на стан довкілля і здоров'я людей;
- здійснення неналежним чином утилізації та видалення небезпечних відходів;
- розміщення побутових відходів без урахування можливих небезпечних наслідків;
- неналежний рівень використання відходів як вторинної сировини внаслідок недосконалості організаційно-економічних засад залучення їх у виробництво;
- неефективність впроваджених економічних інструментів у сфері поводження з відходами;
- незадовільний технічний стан комунальної інфраструктури;
- відсутність достатньої інфраструктури вторинної переробки сміття (спалювання, роздільного збирання, перероблення, утилізації, захоронення перероблених залишків) та підтримки безпеки існуючих об'єктів поводження з відходами.

Питання очищення міста від відходів залишається досить актуальним. Існуюча система поводження з відходами не дозволяє в повному обсязі виділити із загальної маси відходів фракції ресурсоцінних матеріалів (паперу, картону, скла, металу, пластмас тощо).

Відходи на території міста є додатковим джерелом забруднення повітря, земельних ресурсів (грунту), поверхневих і підземних вод.

Більшість місць видалення твердих побутових відходів в м. Києві є сміттєзвалищами, які технологічно не облаштовані та експлуатуються з порушенням вимог санітарного законодавства. Водночас сміттєзвалища є основними факторами забруднення підземних та поверхневих вод, ґрунтів, атмосферного повітря у районі їх

розташування, причому зона впливу виходить за межі нормативної санітарно-захисної зони. Головним негативним чинником впливу на довкілля сміттєзвалищ є фільтрат – потужне джерело забруднення підземних і поверхневих вод, зокрема і тих, які використовуються для господарсько-питних потреб. Подальше поводження зі сміттєзвалищами потребує повної їх санації, яке передбачає вилучення усього обсягу відходів із тіла сміттєзвалища та забруднених ґрунтів, визначення ступеня їх небезпеки та остаточне вирішення питання щодо подальшого їх використання або утилізації.

У Києві відсутня комплексна система роздільного збирання відходів. Полігон № 5 працює з перевищенням планового строку служби. Можливості полігону вичерпано; він перебуває в незадовільному стані, справляючи на довкілля значний негативний вплив. Можливим є забруднення від майданчиків, що використовуються для захоронення відходів (зокрема, небезпечних) неофіційно (масштаби цієї практики наразі не визначено).

Важливим є питання розділення відходів, що залишаються після руйнувань, на небезпечні відходи, ресурсоцінні, інертні відходи без ресурсної цінності та подальше поводження з ними – повторне використання, оброблення/перероблення й захоронення на полігонах. Зростає потреба у відкритті нових полігонів.

В умовах значного руйнування енергетичного сектору, виникають ризики суттєвого зростання у післявоєнний період кількості та обсягів відходів пошкодженого електричного та електронного обладнання, а також відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів.

Одним з важливих питань є утилізація шин, що стає особливо актуальним у Столиці. Утилізація шин – актуальна проблема для великих підприємств, які мають свої транспортні зони, автопарк та гаражі. Велика кількість гуми, що втратили свою ефективність або були замінені на зимові або літні шини, нагромаджується, що може призводити до накопичення великих куп спрацьованої гуми, що займають значні площі родючої землі. Їх скупчення стає сприятливим середовищем для розмноження паразитів, гризунів та комах. Улітку під дією сонячного тепла гума може самозайматися, спричиняючи пожежі на звалищах. Отже, переробка шин є належним вирішенням для запобігання утворенню таких звалищ і неефективного використання вторинних ресурсів. Гума, яка входить до складу шин, є також важливим вторинним ресурсом, який піддається рециклінгу.

4) Трансформація природних ґрунтів

У процесі антропогенного освоєння природні ґрунти на території міста були змінені промисловою, житловою забудовою, інфраструктурою тощо. Характерною і важливою особливістю земель м. Києва є їхня забудовна диференціація: поруч із щільно забудованими центральними районами існують малозабудовані або зовсім незабудовані, головним чином периферійні території, які вкриті рослинністю лісових або лучних формацій. Часто спостерігається тенденція щодо забудови вільних територій за рахунок скорочення зеленої зони міста, що обумовлює втрату земельних екологічно важливих резерватів міста та екологічного пріоритету в процесі містобудування.

Збільшується кількість і масштаби надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Надмірний антропогенний вплив і високий рівень техногенного навантаження на територію міста обумовлений наявністю комплексу промислових та енергетичних об'єктів, які технологічно застарілі.

До найпоширеніших ризиків деградації ґрунтів у міському середовищі, окрім механічного зняття верхнього родючого шару, слід віднести процеси техногенного і селітебного забруднення, засмічення, засолення, переущільнення та біологічної

деградації. Забруднений ґрунтовий покрив поступово перетворюється на джерело надходження забруднюючих речовин до ґрунтових вод, рослин, повітря.

На сьогодні більша частина території Києва характеризується поширенням урбаноземів, тобто ґрунтів із порушеною будовою профілю, наявністю антропогенних горизонтів. Під забудовою на Оболоні, а також на лівому березі Дніпра поширений особливий тип урбаноземів – намиті ґрунти на місці перезволожених ґрунтів заплави Дніпра. У природному стані ґрунти збереглися у межах лісових масивів, а також фрагментарно на схилах під лісовою рослинністю. Урбанізовані ґрунти характеризуються втратою значної частини вихідних природних властивостей, зокрема, природного типу рослинного покриву, заміною природних ґрунтів штучними урбоґрунтами, що зменшує їхню здатність до самоочищення.

5) Зміна клімату

Відповідно до звітів Всесвітньої метеорологічної організації з 1850-1900-х років середня температура на планеті вже піднялася на $1,2^{\circ}\text{C}$. Залежно від обсягу глобальних викидів парникових газів протягом наступних років подальше зростання середньої глобальної температури прогнозується в межах $1,5-4,3^{\circ}\text{C}$ від доіндустріальних рівнів до кінця ХХІ століття. Згідно з даними дистанційного зондування Землі, температура її поверхні продовжує зростати у зв'язку із глобальними змінами клімату.

Глобальна зміна клімату, що спостерігаються на земній кулі, не оминула й Київ. Більше того, на кліматичні умови істотно впливає саме місто і техногенні джерела теплового забруднення довкілля, такі як теплотраси, будинки, ТЕЦ, транспорт та ін. У зв'язку з цим температура повітря у місті вища, ніж на його околицях.

Транспорт відноситься до техногенних джерел теплового забруднення довкілля. Як відомо, вплив теплових викидів транспорту великих міст викликає локальне підвищення температури повітря. Ці області атмосферного повітря з підвищеною температурою (так звані «острови тепла») над транспортними магістралями і транспортними розв'язками характеризуються нестійкістю унаслідок дії вітрів та інших атмосферних факторів. Враховуючи тенденцію до зростання кількості автотранспортних засобів у місті Києві, існує ризик збільшення теплового забруднення атмосфери.

Перегрівання поверхні або значно вища температура повітря характерна для міських ділянок, у яких переважають штучні поверхні – заасфальтовані, забетоновані, покриття дахів. Зростання температури в межах центральної частини міста пов'язане з ущільнення міської забудови, зменшенням рослинного покриву. Прослідковується чітко виражена тенденція зниження температури із зростанням частки зелених насаджень. Осередки найбільш високої температури приурочені саме до найменш озелених територій, це – виробничі території у межах промислових зон, автостоянки, крупні логістичні і торгові центри, а також, частково, території житлової і громадської забудови.

б) Проблема збереження зелених зон

Зелені зони відіграють у місті важливу функцію запобігання негативним наслідкам розбудови міста. Зелені зони мають вагомий вплив на кліматичні особливості, регулювання водного режиму через утримання опадів, буферні властивості щодо хімічного та акустичного забруднення, створення умов для відпочинку. Зелені насадження наповнюють атмосферу киснем, споживання якого постійно зростає, особливо у місцях концентрації промисловості і транспорту. Затримуючи потоки повітря і знижуючи тим самим силу вітру, зелені насадження очищують повітря від домішок, що містяться у ньому. Також відомі фітонцидні властивості зелених насаджень, які значно знижують вплив пилу та шкідливих газів на

людину. Фітонцидність проявляється у тому, що рослини виділяють леткі речовини, здатні вбивати або зменшувати розвиток хвороботворних бактерій, сприяючи оздоровленню довкілля. Фітонциди дерев і кущів діють на деяких комах. Значну роль відіграють і шумозахисні властивості рослин.

Київ постійно розвивається, збільшується кількість мешканців, збільшується кількість забудов. Це у свою чергу потребує облаштування додаткових парків, скверів, зон відпочинку та рекреації. Для вирішення цієї проблеми щорічно збільшується площа міських зелених зон за рахунок прийняття Київської міською радою рішень про надання статусів зелених зон землям, не наданим в користування та повернутим з оренди у забудовників. КО «Київзеленбуд» постійно збільшує обсяги робіт з озеленення міста, здійснює капітальний ремонт і реконструкцію об'єктів зеленого господарства.

Матеріальна база підприємств зеленого господарства міста потребує суттєвого оновлення, зелені насадження потребують посиленого догляду.

Важливою проблемою є збереження та належне утримання територій та об'єктів природно-заповідного фонду міста. Основним заходом забезпечення збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду є проведення технічної інвентаризації та розроблення проектів землеустрою й видача відповідного документу, що посвідчує право власності чи користування земельною ділянкою зі встановленням в натурі (на місцевості) їх меж.

7) Ризики впливу на здоров'я населення

Згідно з даними Всесвітньої організації охорони здоров'я забруднення повітря є основним екологічним чинником збільшення захворюваності та смертності в світі. Щороку у світі помирає 7 млн осіб від захворювань, пов'язаних із забрудненням повітря.

Діяльність автотранспорту, теплоенергетичних систем та промисловості сприяє викидам забруднюючих речовин у атмосферне повітря, створює шумове забруднення та смог. Усі забруднювачі негативно впливають на організм людини: утруднюють дихання, ускладнюються і можуть набути небезпечного характеру серцево-судинні захворювання. Поряд з цим використання сучасних засобів транспорту супроводжується значним рівнем шуму, який негативно впливає на нервову систему людини, викликає безсоння, психічні порушення.

Вплив діоксиду азоту на людину призводить передусім до розвитку гострих, а при тривалій дії і до хронічних захворювань органів дихальної системи та виникнення приступів задухи у хворих на бронхіальну астму. Навіть при незначних концентраціях діоксиду азоту у повітрі підвищується схильність до респіраторних інфекційних захворювань, що особливо актуальним є у зимовий період. Найбільша концентрація діоксиду азоту реєструється біля краю тротуару дороги. Максимальні концентрації діоксиду азоту спостерігаються у центральних районах Києва.

У м. Києві вміст діоксиду азоту та формальдегіду за середньорічними та максимальними концентраціями часто перевищує рівень ГДК. Найбільш високі середньорічні концентрації спостерігаються на постах, які розташовані поблизу автомагістралей з інтенсивним рухом транспорту: в районі Бессарабської площі, на проспекті Перемоги, Московській площі та в районі станції метро Шулявська.

Пил (зважені часточки діаметром до 205 мкм органічної та неорганічної природи) здатний викликати захворювання органів дихальної системи, серцево-судинної системи і збільшувати показники смертності серед населення, яке проживає в зоні інтенсивного руху транспорту.

Найбільш небезпечні мікрочастки розміром до 2,5 мкм, які мають здатність проникати через легеневі мембрани і вносити токсичні речовини безпосередньо в кровоносну систему.

Забруднення повітря зваженими частками є одним з основних факторів, що підвищують ризик розвитку серцево-судинних захворювань, хронічної обструктивної хвороби легень і раку легень у дорослих. Через забруднення повітря всередині приміщень також зростає ризик розвитку гострих інфекцій нижніх дихальних шляхів і пов'язаної з ними смертності серед дітей молодшого віку.

Існує тісне кількісне співвідношення між впливом високих концентрацій дрібних частинок (PM10 і PM2,5) та підвищенням смертності та захворюваності як для короткотермінової, так і для довготривалої дії підвищених рівнів забруднення. І навпаки, при зменшенні концентрації зважених частинок захворюваність та смертність зменшується, за умов коли інші діючі фактори залишаються незмінними.

Забруднення дрібнодисперсними частками (PM2,5) впливає на здоров'я навіть при дуже низьких концентраціях – безпечного порогового рівня, нижче якого б не завдавалось шкоди здоров'ю населення, не існує. Тому цей вид забруднення має контролюватися більш ретельно ніж інші забрудники, що вимагає створення додаткових мереж вимірювальних станцій з фокусом на відстеження концентрацій PM2,5.

Підходи до управління якістю повітря повинні бути спрямовані на загальне зменшення концентрацій PM2,5 та усунення джерел забруднення в міському середовищі.

ВООЗ ще у нормативах від 2005 року рекомендувала прагнути до мінімально можливих концентрацій зважених часток. Рекомендації ВООЗ наступні:

- річні концентрації для часток розміром до 2,5 мкм не мають перевищувати 10 мкг/м³, а денні – до 25 мкг/м³;
- для часток розміром 10 мкм – річні концентрації не більше 20 мкг/м³, денні – до 50 мкг/м³.

Практично у всіх великих містах України забруднення повітря зваженими частками значно перевищує цільові рівні, рекомендовані ВООЗ. Навіть там, де немає важкої промисловості та інших великих стаціонарних джерел, забруднення повітря все одно містить токсичний аерозоль. У цьому є значний внесок транспортного сектору (через високий вміст сірки у паливі, велику кількість старих автомобілів та низьку якість покриття автомобільних доріг).

Згідно останніх даних ВООЗ рівень смертності від забруднення повітря в Україні найвищий в світі і складає 120 смертей на 100 тисяч населення. Смертність від забруднення повітря в Україні в 5 разів вища, аніж у 5-ти найчистіших країнах разом узятих.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, зокрема пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються Програми

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (№ 1264-ХІІ від 25.06.91, зі змінами) визначено, що до компетенції обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у сфері охорони навколишнього природного середовища належить:

а) забезпечення реалізації державної політики у сфері заповідної справи, формування, збереження та використання екологічної мережі, здійснення управління та регулювання у сфері охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду України на відповідній території;

б) участь у проведенні моніторингу стану навколишнього природного середовища;

в) участь у розробленні стандартів щодо регулювання використання природних ресурсів і охорони навколишнього природного середовища від забруднення та інших шкідливих впливів;

г) реалізація повноважень у сфері оцінки впливу на довкілля відповідно до законодавства про оцінку впливу на довкілля;

г) затвердження за поданням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, для підприємств, установ і організацій лімітів використання природних ресурсів (крім природних ресурсів загальнодержавного значення), скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище (крім скидів, що призводять до забруднення природних ресурсів загальнодержавного значення, навколишнього природного середовища за межами відповідної території);

д) видача дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, викиди шкідливих речовин у навколишнє природне середовище, спеціальне використання природних ресурсів відповідно до законодавства;

д¹) реалізація повноважень у сфері стратегічної екологічної оцінки відповідно до законодавства про стратегічну екологічну оцінку;

е) вирішення інших питань у сфері охорони навколишнього природного середовища відповідно до закону.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (№ 2697-VIII від 28.02.2019). Закон передбачає інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку.

Відповідно до Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» (№ 722/2019 від 30.09.2019) має бути забезпечено дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. В Україні проведення СЕО регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№ 2354-VIII від 20.03.2018).

Юридичні засади поводження з водними ресурсами визначаються Водним кодексом України (№ 213/95-ВР від 06.06.1995) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів.

Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище. З 04.06.2017 набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо спеціального водокористування» від 07.02.2017 № 1830-VIII, яким внесено зміни до Водного кодексу України в частині процедури отримання дозволів на спеціальне водокористування.

Інформація про видані дозволи на спеціальне водокористування суб'єктам господарювання розміщується на сайті Державного агентства водних ресурсів України (<http://davr.gov.ua/informaciya-pro-vidani-dozvoli-na-specialnevodokoristuva-nnya>).

Основне чинне екологічне законодавство та норми у сфері користування водними ресурсами:

- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування» (№ 321 від 13.03.2002, зі змінами);
- постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується» (№ 1100 від 11.09.1996, зі змінами);
- Державні санітарні норми та правила «Питна вода. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України «Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами» (№ 116 від 15.12.1994);
- постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів» (№ 2024 від 18.12.1998, зі змінами).

Правове й інституційне регулювання та ключові екологічні вимоги в галузі охорони атмосферного повітря регулюються Законом України «Про охорону атмосферного повітря», Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» та іншими нормативно-правовими актами. Основне чинне законодавство та норми у сфері захисту атмосферного повітря:

- постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів граничнодопустимого рівня впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел забруднення на стан атмосферного повітря» (№ 300 від 13.03.2002, зі змінами);

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються Законом України «Про управління відходами» (№ 2320-IX від 20.06.2022, набув чинності 09.07.2023) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами.

Відповідно до Закону України «Про управління відходами», в Україні впроваджується ієрархія управління відходами, пріоритетними напрямками якої є:

- запобігання утворенню відходів, їхнє повторне використання та відновлення (рециклінг), і лише потім – видалення, у т.ч. захоронення на полігонах, які відповідають вимогам екологічної безпеки;
- планування системи управління відходами на національному, регіональному та місцевому рівнях;
- запровадження системи розширеної відповідальності виробника;
- поступове створення сучасної інфраструктури та об'єктів збирання та оброблення відходів;
- удосконалення процесів управління відходами, у т.ч. ліцензійної і дозвільної системи, інформаційного забезпечення в сфері управління відходами.

6. Ймовірні наслідки для довкілля, зокрема для здоров'я населення

Ймовірні наслідки для довкілля, зокрема для здоров'я населення, від реалізації Програми визначалися для завдань і заходів Програми.

Більшість заходів Програми не матимуть впливу на довкілля і здоров'я населення, деякі заходи призведуть до позитивних наслідків, а окремі заходи ймовірно матимуть помірний негативний вплив. На основі оцінок, представлених в таблиці (табл. 10), можна зробити такі висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля та здоров'я населення від реалізації Програми.

Атмосферне повітря. Програма передбачає заходи з капітального ремонту та ремонтно-реставраційних робіт музеїв (1.2), бібліотек (3.1), будівель театрів (4.2, 4.3, 4.5), палаців і будинків культури (5.3), будівель (5.4, 6.3), пам'яток архітектури (6.2), будинків (4.5, 4.6), будівель і споруд парків культури і відпочинку (6.1). На етапі ремонтних робіт вплив на якість повітря ймовірно буде негативним, але цей вплив буде незначним і короткостроковим. В основному зниження якості повітря під час ремонтних робіт зумовлено:

- викидами пилу внаслідок дій із сипучими матеріалами (земляні роботи, навантаження тощо);

- викидами продуктів спалювання викопного палива з двигунів машин, транспортних засобів, що використовуються для транспортування матеріалів, та інших двигунів, які працюють на викопному паливі (наприклад, дизельні генератори).

Викиди вихлопних газів і пилу від будівельних робіт ймовірно не будуть настільки суттєвими, щоб спричинити довгострокове погіршення якості повітря прилеглої території. Якщо матиме місце короточасне погіршення якості повітря, вплив припиниться, як тільки будуть завершені будівельні роботи.

Клімат. Очікується, що реалізація Програми не призводитиме до впливу на клімат.

Ґрунти і земельні ресурси. Негативно на стан ґрунтів і земельних ресурсів ймовірно може впливати проведення ремонтних робіт. У процесі ремонтної діяльності ґрунти можуть забруднюватися будівельними відходами, нафтопродуктами, важкими металами та іншими токсичними речовинами. Беручи до уваги те, що передбачені саме ремонтні роботи, а не будівництво нових об'єктів, негативні наслідки для ґрунтів ймовірно не будуть значними.

Водні ресурси. Негативно на водні ресурси ймовірно може впливати проведення ремонтних робіт, які характеризуються потенційним ризиком забруднення поверхневих і підземних вод через можливий витік паливно-мастильних матеріалів з машин, що використовуються. Якщо негативний вплив на водні ресурси матиме місце, очікується, що цей вплив буде незначним і нетривалим.

Біорізноманіття (флора). Очікується, що реалізація Програми не призводитиме до впливу на флору.

Біорізноманіття (фауна). Реалізація Програми не призводитиме до впливу на фауну. Разом з тим, реалізація заходів з підтримання Київського зоопарку сприятиме збереженню видів тварин.

Природоохоронні території та об'єкти⁶. Реалізація Програми не призводитиме до негативного впливу на природоохоронні території та об'єкти.

⁶ Відповідно до пункту 9 додатку до Закону України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних»: «Природоохоронні території та об'єкти - території та об'єкти природно-заповідного фонду, їх функціональні та охоронні зони, території, зарезервовані з метою наступного заповідання, території та об'єкти екомережі,

Разом з тим, реалізація заходів з підтримання Київського зоопарку сприятиме збереженню та вдосконаленню мережі зоопарку.

Відходи. Реалізація заходів з капітального ремонту і ремонтно-реставраційних робіт в закладах культури ймовірно може призвести до зростання обсягів будівельних відходів. Утім, ці ймовірні негативні наслідки будуть незначними і короткостроковими.

Реалізація заходів 11.1, 11.2, 11.3 і 20.1 ймовірно може привезти до збільшення кількості побутових відходів внаслідок участі великої кількості містян у проведенні державних і міських свят, реалізації культурно-мистецьких проєктів, проведенні конкурсів, форумів, фестивалів тощо. Вчасний збір та утилізація (відповідно до всіх діючих норм і передового досвіду) утворених під час культурних подій побутових відходів визначатимуть короткостроковість ймовірних негативних наслідків.

Культурна спадщина. Очікується, що реалізація Програми не призводитиме до негативного впливу на об'єкти культурної спадщини.

Разом з тим, реалізація актуальних мистецьких проєктів, направлених на збереження та охорону нематеріальної культурної спадщини в м. Києві (11.5), та популяризація актуального творчого продукту, зокрема на основі нематеріальної культурної спадщини, у світовому культурному просторі (26.3) мають сприяти збереженню нематеріальної культурної спадщини.

Безпека життєдіяльності. Реалізація Програми не матиме негативного впливу на безпеку життєдіяльності містян.

Здоров'я населення. Реалізація Програми не матиме негативного впливу на здоров'я населення.

Таблиця 10

Результати оцінки ймовірних наслідків для довкілля і здоров'я населення відповідно до напрямів Програми

Напрями Програми	ПОВІТРЯ	КЛИМАТ	ПРИРОДНІ ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ	ВОДА	БІОРИЗНОМАНІТЯ / ФЛОРА	БІОРИЗНОМАНІТЯ / ФАУНА	ПРИРОДООХОРОННІ РЕГІОНИ	ВИХОДИ	КУЛЬТУРНА СПАДИЩИНА	БІОДИВЕРСИФІКАЦІЯ	ЗДОРОВ'Я
Музеї	D/ST /LO	0	D/ST /LO	D/ST /LO	0	0	0	D/ST /LO	D/MT /LO	0	0
Бібліотеки	D/ST /LO	0	D/ST /LO	D/ST /LO	0	0	0	D/ST /LO	0	0	0
Забезпечення організації культурних подій	0	0	0	0	0	0	0	D/ST /LO	D/MT /LO	0	0
Театральні та концертні заклади культури	D/ST /LO	0	D/ST /LO	D/ST /LO	0	0	0	D/ST /LO	0	0	0
Розширення культурних зв'язків і популяризація культурного продукту в європейському і світовому культурному просторі	0	0	0	0	0	0	0	0	D/MT /LO	0	0
Аматорське мистецтво та клубні заклади; креативні індустрії; культурні кластери	D/ST /LO	0	D/ST /LO	D/ST /LO	0	0	0	D/ST /LO	0	0	0
Парки культури і відпочинку	D/ST /LO	0	D/ST /LO	D/ST /LO	0	0	0	D/ST /LO	0	0	0
Київський зоопарк	0	0	0	0	0	D/MT /LO	D/ST /LO	0	0	0	0
Етнополітика та суспільно-релігійні відносини	0	0	0	0	0	0	0	D/ST /LO	0	0	0

Позначення	Пояснення
	Значний негативний вплив. Цей вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків.
	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.
0	Немає впливу або незначний вплив.
+	Помірний позитивний вплив
	Значний позитивний вплив
DI / IN	Прямий / Непрямий
LT/MT/ST	Довгостроковий (10-15) / Середньостроковий (3-5 років) / Короткостроковий (1 рік)
LO / RE	Місцевий / Регіональний
CU / SI / TR	Кумулятивний / Синергетичний / Транскордонний

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання цілей і заходів Програми

Під час проведення оцінки ймовірних негативних наслідків для довкілля від реалізації Програми було виявлено низку завдань і заходів, які потребують уваги під час їх реалізації, щоб не припустити негативного впливу на довкілля, або які доцільно скоригувати або доповнити для того, щоб посилити позитивні наслідки для довкілля та здоров'я населення внаслідок реалізації Програми. Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми (табл. 11) ґрунтуються на впливах на атмосферне повітря, поверхневі й підземні води, земельні ресурси і на впливі відходів на довкілля міста, оцінених у попередньому розділі звіту, а також на міжнародному досвіді діяльності в подібних умовах. Ці заходи є загальними рекомендаціями щодо усунення негативних наслідків, тоді як детальні заходи повинні розглядатися у кожному конкретному випадку під час реалізації конкретних заходів

Таблиця 11

Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми

Степінь впливу на довкілля	Заходи для запобігання негативних наслідків
Атмосферне повітря	<ul style="list-style-type: none"> - Оперативне реагування на підвищене забруднення повітря через несприятливі умови для розсіювання забруднюючих речовин. - Використання на автотранспорті спеціальних моторних мастил, присадок до них і палива, модифікаторів кінематичних вузлів автомобілів, впровадження каталітичних перетворювачів палива, що приведе до зменшення витрат пального, зменшення викидів забруднюючих речовин та збільшення моторесурсів двигунів. - Жорсткий контроль за якістю пального, що постачається і реалізується в місті автозаправними станціями, його відповідністю державним стандартам, а також заборона реалізації у столиці етильованого бензину. - Забезпечення максимально можливого перевезення пасажирів на електротранспорті (метрополітен, тролейбус, трамвай). - Створення у центрі міста «Зони низьких викидів». - Створення інфраструктури зарядних станцій для електромобілів. - Розвиток велосипедної інфраструктури. - Використання при будівництві мінімально необхідної кількості будівельної техніки та механізмів. - Виконання транспортно-перевізних операцій із максимальною ефективністю і за умови повного завантаження техніки та використання якісного палива. - Розроблення і дотримання графіка роботи будівельної техніки і робочого обладнання в режимах із найменшою кількістю викидів забруднюючих речовин. - Контроль за справністю будівельної техніки, неприпустимість аварійних ситуацій. - Виконання пилопригнічення методом зволоження.

Вода	<ul style="list-style-type: none"> - Улаштування спеціально встановлених місць для заправки і технічного обслуговування автомобілів для запобігання забруднення ґрунтових вод нафтопродуктами. - Недопущення зливання паливно-мастильних матеріалів на території будівельного майданчика. - Недопущення миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми.
Земельні ресурси та ґрунти	<ul style="list-style-type: none"> - Недопущення зливу відпрацьованих олій і пального на землю при експлуатації машин і механізмів. - Знешкодження нафтозабрудненого ґрунту методом біологічної деструкції за допомогою мікроорганізмів. - Запобігання накопиченню значних мас ґрунтового шару.
Відходи	<ul style="list-style-type: none"> - Зменшення обсягів утворення твердих побутових відходів. - Збільшення кількості контейнерів для збору ТПВ. - Збільшення частки ТПВ, що направляються на перероблення. - Впровадження сучасних методів переробки твердих побутових відходів та обмеження їх поховання на полігонах. - Оновлення сміттєвозів для вивезення змішаних твердих побутових відходів. - Підвищення загального рівня культури в сфері поводження з ТПВ.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка

Комплексна міська цільова програма «Столична культура: 2025–2027 роки» розроблена на середньостроковий період і є плановим документом реалізації Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року.

Нова редакція Стратегії спрямована на знаходження оптимального балансу між усіма сферами життєдіяльності міста Києва. У Стратегії визначено 5 пріоритетів розвитку міста Києва, одним з яких є сталий розвиток – баланс економічної, соціальної та екологічної складових. Цей пріоритет, зокрема, спрямований на перетворення Києва на екологічно чисте та зелене місто.

Програма підтримує важливу складову сталого розвитку, а саме культурну складову. Програма спрямована на досягнення оперативних цілей, визначених Стратегією розвитку міста Києва: забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою, а також актуалізація та просування культурної пропозиції.

Запропоновані шляхи і засоби розв'язання проблем у Програмі базуються на аналізі поточного стану культурної сфери міста, яка набуває особливого значення в умовах війни, трансформуючись та створюючи мистецький, інформаційний, аналітичний контент відповідно до нових запитів суспільства.

Програма передбачає виконання заходів відповідно до наступних шляхів розв'язання проблемних питань за напрямками: розвиток музейної справи, модернізація бібліотек, забезпечення організації культурних подій, театральні та концертні заклади культури, розширення культурних зв'язків і популяризація культурного продукту в європейському і світовому культурному просторі, аматорське мистецтво та клубні заклади; креативні індустрії; культурні кластери /кінотеатри, парки культури і відпочинку, Київський зоопарк, етнополітика та державно-церковні відносини.

Оперативні цілі Програми і шляхи подолання виявлених проблем вказують на те, що Програма спрямована на *інноваційний сценарій розвитку*.

В якості альтернативи розглядався *«нульовий» сценарій розвитку*, коли Програма не затверджується та не виконується. Цей сценарій може розглядатися як продовження поточних тенденцій щодо стану довкілля, зокрема здоров'я населення, коли нові можливості ігноруються, а загрози, що виникають, накопичуються. Як показує аналіз тенденцій стану довкілля, в том числі здоров'я населення, реалізація «нульового» сценарію призводитиме до зростання обсягів викидів від пересувних джерел, значне техногенне навантаження на водні об'єкти міста, зв'язок ареалів забруднення ґрунтів з промисловими зонами і зонами впливу вулиць з інтенсивним рухом автотранспорту, зростання загальної кількості утворених відходів, зростання кількості накопичених відходів, збільшення смертності за основними типами захворювань.

Найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованого варіанту Програми, спрямованого на *інноваційний сценарій розвитку*.

Опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка.

Стратегічна екологічна оцінка здійснювалася відповідно до оприлюдненої «Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025–2027 роки».

Для характеристики поточного стану довкілля м. Києва, зокрема здоров'я населення, була використана інформація Головного управління статистики м. Києва, «Доповідь про стан навколишнього природного середовища міста Києва за 2022 рік»,

«Екологічний паспорт міста Києва» за 2022 рік, дані моніторингу забруднення атмосферного повітря Центральної геофізичної обсерваторії імені Б. Срезневського, дані Державного агентства водних ресурсів України, дані КП «Київкомунсервіс», дані Міністерства охорони здоров'я України, а також інша доступна інформація. У розділі 2 був проведений аналіз тенденцій стану довкілля, зокрема здоров'я населення. Експертний аналіз застосовувався під час підготовки розділів 2-5.

Для оцінки ймовірних наслідків для довкілля, зокрема здоров'я населення (розділ 6), була розроблена таблиця-матриця, яка містить перелік напрямів Програми. Оцінка позитивних і негативних, прямих і непрямих, довгострокових, середньострокових і короткострокових, місцевих та регіональних була проведена для 11 складових довкілля, зокрема здоров'я населення.

Під час проведення оцінки ймовірних негативних наслідків для довкілля від реалізації Програми було виявлено низку завдань і заходів, які потребують уваги під час їх реалізації, щоб не припустити негативного впливу на довкілля, або які доцільно скоригувати чи доповнити для того, щоб посилити позитивні наслідки для довкілля та здоров'я населення внаслідок реалізації Програми (розділ 7).

У процесі СЕО було розглянуто два альтернативних сценарії:

- 1) інноваційний сценарій розвитку за умов прийняття, затвердження та впровадження Програми;
- 2) інерційний сценарій розвитку за умов продовження функціонування міста в умовах, що склалися.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, зокрема для здоров'я населення

Для оцінки повноти та якості реалізації програмних заходів виконавчий орган Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) має здійснювати моніторинг виконання Програми, що дасть змогу оперативно приймати необхідні управлінські рішення.

Для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, зокрема для здоров'я населення, пропонуються такі заходи:

- визначення відповідального працівника КМДА, уповноваженого на виконання обов'язків зі збирання, аналізу даних і подання звітності;
- визначення вимог до збирання даних, у томі числі оцінка прогалін у доступності та якості даних, зазначених у Програмі та у звіті про SEO;
- підготовка плану збирання даних, який включатиме визначення потреб в інформації, джерел і способів отримання інформації, частоти збору інформації, а також витрат, пов'язаних зі здійсненням моніторингу і збором інформації;
- забезпечення фінансування пропонованих заходів з моніторингу;
- проведення збору та аналізу даних;
- підготовка звітності та оприлюднення даних моніторингу.

Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони мають бути спеціально удосконалені для цілей SEO. Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості.

Моніторинг наслідків виконання Програми базується на розгляді цільових показників та аналізі досягнення запланованих результатів. Для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, зокрема для здоров'я населення, система цільових індикаторів має включати екологічні індикатори та індикатори здоров'я населення (табл. 12).

Таблиця 12

Цільові екологічні індикатори та індикатори здоров'я населення

	2023 рік	2025 рік	2027 рік
Забезпеченість зеленими зонами загального користування, м ² /мешканця	22,4	23	25
Частка екологічно чистого наземного комунального громадського транспорту у загальній його кількості, %	49,6	49,3	50,8
Частка зелених насаджень в межах міста, %	49,5	49,5	49,6
Рівень екологічної свідомості населення міста (за результатами соціологічних досліджень), %	30	40	50
Частка територій та об'єктів природно-заповідного фонду у % до площі міста	25,9	25,9	26
Частка роздільно зібраних ТПВ (від загального обсягу утворених ТПВ), %	5	8	10
Очікувана тривалість життя при народженні, років	71	Тенденція до зростання	Тенденція до зростання

Смертність населення, випадків/1тис. мешканців	15,5	Тенденція до зменшення	Тенденція до зменшення
Смертність дітей у віці до 5 років, випадків/ 1 тис. живонароджених	6,8	Тенденція до зменшення	Тенденція до зменшення

Методи визначення показників. Визначення цільових екологічних показників, зазначених у табл. 12, має здійснюватися шляхом фіксації показників станцій моніторингу, лабораторних досліджень або наявних даних з відкритих джерел.

Зокрема, контроль за станом атмосферного повітря рекомендується здійснювати у місцях, де спостерігається найбільший вплив автотранспорту.

Контроль забруднення поверхневих і ґрунтових вод та контроль якості питної води має здійснюватися на територіях у безпосередній контактній зоні з людьми: у межах житлової, громадської забудови та в межах рекреаційних територій. Контроль вмісту забруднювачів має здійснюватися шляхом відбору проб води на моніторингових постах і гідрологічних постах у межах міста. Результати аналізу вмісту забруднювачів у поверхневих і ґрунтових водах є також індикатором забруднення ґрунтів і повітря.

Під час контролю забруднення ґрунтів основна увага має бути приділена територіям з відкритим ґрунтом, де є безпосередній контакт із людьми.

Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію Програми;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, що Програма виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Періодичність вимірювання показників. Заходи з моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, зокрема для здоров'я населення, необхідно здійснювати на постійній основі – не менше ніж 1 раз на рік після затвердження Програми.

Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля. Виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, зокрема для здоров'я населення, має відбуватися шляхом вимірювання екологічних індикаторів, проведення їх аналізу та співставлення з визначеними цільовими значеннями.

10. Резюме нетехнічного характеру

1. Метою Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025–2027 роки» є створення умов для задоволення культурних потреб населення в якісних і доступних культурних послугах, відновлення культурно-мистецького потенціалу, відродження духовних традицій, гармонізації міжконфесійних і міжнаціональних відносин, інтеграції української культури в світовий культурний простір, забезпечення провідного місця культури в повоєнному відновленні та суспільно-економічному розвитку столиці.

Оперативні цілі, на досягнення яких спрямована Програма, визначені Стратегією розвитку міста Києва:

- 1) Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою.
- 2) Актуалізація та просування культурної пропозиції.

Для досягнення кожної із зазначених оперативних цілей визначені завдання та заходи.

2. Аналіз тенденцій стану довкілля, зокрема здоров'я населення, вказує на загальне зменшення обсягів викидів від стаціонарних джерел і зростання обсягів викидів від пересувних джерел, поступове скорочення обсягів споживання водних ресурсів, значне техногенне навантаження на водні об'єкти міста, зв'язок ареалів забруднення ґрунтів з промисловими зонами і зонами впливу вулиць з інтенсивним рухом автотранспорту, зростання площі природно-заповідного фонду міста і кількості територій та об'єктів ПЗФ, збільшення обсягів робіт з озеленення міста, зростання загальної кількості утворених відходів, зменшення в останні роки обсягів утворення твердих побутових відходів, невинне зростання кількості накопичених відходів, збільшення смертності за основними типами захворювань, зокрема захворювань, зумовлених вірусом COVID–19.

3. Оскільки завдання та заходи Програми стосуються території всього міста Києва, характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу, представлені у Розділі 2.

4. Основні екологічні проблеми м. Києва, які також обумовлюють ризики для здоров'я населення, це:

- забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту та промислових підприємств;
- забруднення поверхневих водних об'єктів;
- проблеми поводження з відходами;
- трансформація природних ґрунтів;
- зміна клімату;
- проблема збереження зелених зон.
- вплив забруднення повітря на здоров'я населення.

5. Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля міста визначаються законами України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про оцінку впливу на довкілля», «Про управління відходами», «Про інформацію», Водним кодексом України, Указом Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року».

6. Ймовірні наслідки для довкілля, зокрема для здоров'я населення, від реалізації Програми визначалися для завдань і заходів Програми та 11 складових довкілля.

Більшість заходів Програми не матимуть впливу на довкілля і здоров'я населення, деякі заходи ймовірно матимуть помірний негативний вплив, окремі заходи матимуть позитивний вплив.

Ймовірні негативні наслідки для довкілля (а саме: для атмосферного повітря, ґрунтів і земельних ресурсів, поверхневих і підземних вод, відходів) можливі для деяких заходів Програми. Вплив цих заходів ймовірно буде помірним і короткостроковим.

Очікується, що реалізація Програми позитивно вплине на культурну спадщину, на збереження видів тварин і на стан Київського зоопарку, який є природоохоронною територією.

7. Під час проведення оцінки ймовірних негативних наслідків для довкілля від реалізації Програми було виявлено низку заходів, які потребують уваги під час їх реалізації, щоб не припустити негативного впливу на довкілля, або які доцільно скоригувати або доповнити для того, щоб посилити позитивні наслідки для довкілля та здоров'я населення внаслідок реалізації Програми. Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми ґрунтуються на оцінці впливів на атмосферне повітря, поверхневі та підземні води, земельні ресурси і на оцінці впливу відходів на довкілля міста.

8. У процесі СЕО було розглянуто два альтернативних сценарії:

- інноваційний сценарій розвитку за умов прийняття, затвердження та впровадження Програми;
- інерційний сценарій розвитку за умов продовження функціонування міста в умовах, що склалися.

Найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованого варіанту Програми, спрямованого на інноваційний сценарій розвитку.

9. Для оцінки повноти та якості реалізації програмних заходів виконавчий орган Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) має здійснювати моніторинг виконання Програми, що дасть змогу оперативно приймати необхідні управлінські рішення. Для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, зокрема для здоров'я населення, запропоновано ряд заходів. Моніторинг наслідків виконання Програми базується на розгляді цільових показників та аналізі досягнення запланованих результатів. Для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, зокрема для здоров'я населення, запропоновані цільові екологічні індикатори та індикатори здоров'я населення.

10. Зважаючи на географічне положення м. Києва, транскордонні наслідки реалізації заходів Програми для довкілля, зокрема здоров'я населення, не очікуються.

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

СЕКРЕТАРІАТ

УПРАВЛІННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

вул. Хрещатик, 36, м. Київ 01044
15.06.2024 № 08/230-818
на № _____ від _____

тел.: (044) 202-70-19

Голові постійної комісії Київської
міської ради з питань культури,
туризму та суспільних комунікацій
Вікторії МУСІ

Рекомендації

до проекту рішення Київської міської ради від 31.05.2024 № 08/231-740/ПР
«Про затвердження Комплексної міської цільової програми «Столична
культура: 2025-2027 роки»

В управлінні правового забезпечення діяльності Київської міської ради проведено правову експертизу проекту рішення від 31.05.2024 № 08/231-740/ПР «Про затвердження Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025-2027 роки» (далі – проект рішення) з приводу чого зазначаємо про таке.

Законом України «Про адміністративну процедуру» (далі - Закон) врегульовано відносини органів виконавчої влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, інших суб'єктів, які відповідно до закону уповноважені здійснювати функції публічної адміністрації, з фізичними та юридичними особами щодо розгляду і вирішення адміністративних справ у дусі визначеної Конституцією України демократичної та правової держави та з метою забезпечення права і закону, а також зобов'язання держави забезпечувати і захищати права, свободи чи законні інтереси людини і громадянина.

Питання порушені у проекті рішення є предметом регулювання Закону.

Зважаючи на викладене, рекомендуємо у преамбулі проекту рішення слова та символи «Закону України «Про культуру» замінити словами та символами «законів України «Про культуру», «Про адміністративну процедуру».

А також доповнити проект рішення пунктом 6 такого змісту: «6. Це рішення довести до відома осіб шляхом його оприлюднення на Єдиному веб порталі територіальної громади міста Києва.»

У зв'язку з цим нумерацію проекту рішення привести у відповідність до вказаних змін.

Начальник управління

Виконавець Тетяна Мороченець

Валентина ПОЛОЖИШНИК